

Landgraaf aan het Werk

2024

de gemeentelijke
economie
in beeld

**Etil research
group**

Zicht op
verbetering

Landgraaf aan het Werk 2024

de gemeentelijke economie
in beeld

Colofon

Brightlands
Smart Services Campus
Smedestraat 2
6411 CR Heerlen

Tel.: +31 (0)43 350 62 80
E-mail: info@etil.nl
Internet: www.etil.nl

R. (Roger) C.M. Vaessens

Heerlen, december 2024

**Etil research
group**

Voorwoord

Voor u ligt de Etil-rapportage **'Landgraaf aan het Werk 2024'**. Deze rapportage is onderdeel van de publicatiereeks 'Limburg aan het Werk'. Dit in 2008 door Etil ontwikkelde informatieproduct wordt jaarlijks geactualiseerd en geeft inzicht in de economische ontwikkelingen in Limburg, haar regio's en gemeenten.

Etil wil met de publicatiereeks 'Limburg aan het Werk' overheidspartijen van accurate en actuele informatie voorzien over de regionale en lokale economie en biedt daarmee aanknopingspunten voor beleid op het terrein van onder meer economie, arbeidsmarkt en ruimte. Daarnaast wil Etil ook het Limburgse bedrijfsleven en beginnende ondernemers de juiste sturingsinformatie bieden. In het kader van de publicatiereeks is op provinciaal niveau en voor iedere regio en gemeente in Limburg een vergelijkbare rapportage beschikbaar.

De voorliggende rapportage gaat in op de vestigingen- en werkgelegenheidsstructuren en -ontwikkelingen in de gemeente Landgraaf. In de rapportage worden de ontwikkelingen in het jaar 2023 en de structuur op de peildatum 1 januari 2024 geanalyseerd. Dit wordt vanuit verschillende invalshoeken in beeld gebracht. Aan bod komen provinciale en landelijke ontwikkelingen, het gemeentelijke perspectief, de bedrijvendynamiek, sector- & branche-ontwikkelingen en de verschillende vestigingsmilieus.

De rapportage is door Etil samengesteld op basis van gegevens uit het Vestigingenregister Limburg (VRL) dat sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw reeds door Etil wordt beheerd. Het VRL is een monitor waarin alle vestigingen van bedrijven en instellingen in Limburg worden gevolgd. Het register wordt op maandelijkse basis onder meer geactualiseerd middels mediaberichten en een koppeling met het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Daarnaast wordt ieder jaar de werkgelegenheid geactualiseerd en het register gecontroleerd door middel van een jaarlijkse enquête en een intensieve leegstandscontrole van bedrijfsvastgoed.

Etil hoopt dat de voorliggende rapportage u voorziet in uw behoefte aan informatie over de lokale economie. Indien u vragen heeft dan staan wij u graag ter beschikking.

Mocht u nog meer actuele inzichten willen hebben in de lokale en regionale economie, verwijzen we u graag naar onze BedrijvenAtlas Limburg welke maandelijks wordt geactualiseerd (www.bedrijvenatlaslimburg.nl).

Roger Vaessens

senior adviseur Etil
Ruimtelijke Economie & Vastgoed (RE&V)

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
INHOUDSOPGAVE	3
INLEIDING	5
SAMENVATTING	7
1 IN PERSPECTIEF: HET LANDELIJKE BEELD	11
Vestigingen in perspectief (2023)	12
Werkgelegenheid in perspectief (2023)	14
2 VESTIGINGEN & WERKGELEGENHEID	17
Vestigingen 2024	18
Vestigingenontwikkeling	19
Werkgelegenheid 2024	20
Werkgelegenheidsontwikkeling	22
Regiogemeenten	24
Top 20 branches en vestigingen	25
3 BEDRIJVENDYNAMIEK	27
Dynamiek 2021 t/m 2023: vestigingen	28
Dynamiek 2021 t/m 2023: werkgelegenheid	29
Dynamiek 2021 t/m 2023: overzicht	30
Oprichtingen naar sector	31
Opheffingen naar sector	32
Intergemeentelijke verhuizingen naar grootteklasse	33
Intergemeentelijke verhuizingen naar sector	34
Herkomst en bestemming vertrekkers	35
Herkomst en bestemming vestigers	36
Autonome ontwikkeling	37
Faillissementen	38
Starters	39
4 BEDRIJFSSECTOREN	41
Sectorvergelijking	42
Landbouw	43
Industrie	44
Bouwnijverheid	45
Groothandel	46
Detailhandel	47
Vervoer en opslag	48
Horeca	49
Informatie en communicatie	50
Financiële instellingen	51
Zakelijke dienstverlening	52
Overheid	53
Onderwijs	54
Gezondheids- en welzijnszorg	55
Cultuur, sport en recreatie	56
Overige dienstverlening	57
5 SPEERPUNTSECTOREN	59
Toerisme & Recreatie	60
Zorg & zorggerelateerde branches	62
6 VESTIGINGSMILIEUS	65
Vergelijking vestigingsmilieus	66
Bedrijventerreinen	67
Stedelijke dienstenterreinen	68
Centrumgebieden	69

BIJLAGEN	71
Bijlage 1 Overzicht naar wijk	72
Bijlage 2 Overzicht naar buurt	73
Bijlage 3 Overzicht naar sector en branche	74
Bijlage 4 Overzicht naar vestigingsmilieu	77
Bijlage 5 Onderzoeksverantwoording	78
Bijlage 6 Begrippen en definities	83
Bijlage 7 Afbakening speerpuntsectoren	84
Bijlage 8 Etil en Ruimtelijke Economie & Vastgoed	85

Inleiding

Rapportage 'Landgraaf aan het Werk 2024'

De voorliggende rapportage 'Landgraaf aan het Werk 2024' is de jaarlijkse monitorrapportage over de vestigingen- en werkgelegenheidsontwikkeling van en bij bedrijven en instellingen in de gemeente Landgraaf en gaat in op de situatie op de peildatum 1 januari 2024 en de ontwikkelingen in 2023.

Achtergrond en basis

In het Vestigingenregister Limburg (VRL) registreert en monitort Etil de in Limburg aanwezige vestigingen van bedrijven en instellingen. Op basis van gegevens uit dit register wordt de voorliggende monitorrapportage samengesteld. Het VRL is een van de basismonitors van Etil en dient als basis voor een aantal afgeleide monitors (detailhandels- en kantorenmonitor) en input voor onder meer de provinciale bedrijventerreinenmonitor REBIS en het Etil-informatieproduct GEOnavigator (www.geonavigator.nl). Het register is onderdeel van het overkoepelend ruimtelijk-economisch monitorsysteem van Etil ('Vastgoedkaart Limburg') dat ingaat op het vestigings- en woonklimaat in Limburg.

Indeling rapportage

Dit inleidende hoofdstuk wordt gevolgd door de volgende inhoudelijke hoofdstukken:

- In de samenvatting wordt de structuur per 1 januari 2024 en de ontwikkelingen in 2023 beknopt weergegeven. Daarbij wordt de gemeente Landgraaf ook vergeleken met de andere Limburgse regio's en gemeenten, zodat de ontwikkelingen in een juist perspectief geplaatst worden.
- Hoofdstuk 1 zet de ontwikkelingen en structuren in landelijk en provinciaal perspectief. Daarbij wordt de provincie Limburg vergeleken met de andere provincies in Nederland.
- Hoofdstuk 2 gaat in op de in de gemeente gevestigde bedrijfsvestigingen en de daaraan verbonden werkgelegenheid. De ontwikkelingen worden gespecificeerd naar sectoren en de verschillende vestigingsmilieus, waarbij niet alleen wordt ingegaan op de ontwikkelingen in het afgelopen jaar, maar ook op de trend in de afgelopen tien jaar.
- Hoofdstuk 3 gaat specifiek in op de 'bedrijvendemografie' in de gemeente Landgraaf. Er wordt hierbij gekeken naar veranderingen in het aantal bedrijfsvestigingen en het werkgelegenheidseffect daarvan als gevolg van oprichtingen, opheffingen, verhuizingen en ontwikkelingen bij bestaande vestigingen.
- Hoofdstuk 4 beschrijft de ontwikkelingen naar sector. Op basis van de standaard bedrijvenindeling (SBI2008) van het CBS worden sectorale verschillen in ontwikkeling van vestigingen en werkgelegenheid toegelicht. Ook wordt ingegaan op de branches.
- Hoofdstuk 5 gaat in op de regionale speerpuntsectoren in de gemeente Landgraaf. Het betreft hierbij een tweetal sectoren; 'Toerisme & Recreatie' en 'Zorg & zorggerelateerde branches'.
- Hoofdstuk 6 zoomt in op de in de gemeente aanwezige bedrijventerreinen, stedelijke dienstenterreinen (grootschalige kantoren- en retaillocaties) en centrum- c.q. winkelgebieden.

In de bijlagen is detailinformatie opgenomen. Zo geven bijlage 1 en 2 een overzicht van het aantal vestigingen en werkzame personen in de wijken en de verschillende buurten. Bijlage 3 gaat in detail in op de verschillende sectoren en branches. In bijlage 4 wordt per bedrijventerrein, stedelijk dienstenterrein en centrumgebied (c.q. winkelgebied) een overzicht gegeven van het aantal vestigingen en werkzame personen. Informatie over het Vestigingenregister Limburg (onderzoeksopzet, -verantwoording en definities) is te vinden in bijlage 5 en 6. In bijlage 7 is op basis van SBI2008 de afbakening van de speerpuntsectoren te vinden. Bijlage 8 tenslotte geeft inzicht in het ruimtelijk-economisch informatieaanbod van Etil (Etil-RE&V) en de positie van het Vestigingenregister Limburg daarbinnen.

Samenvatting

Voorafgaand aan de inhoudelijke hoofdstukken worden in deze samenvatting de vestigingen- en werkgelegenheidsstructuren en -ontwikkelingen beknopt weergegeven. Daarbij wordt de gemeente Landgraaf ook vergeleken met de andere Limburgse gemeenten en regio's, zodat de ontwikkelingen in een juist perspectief geplaatst kunnen worden.

Vestigingenbalans Landgraaf 2024

Aantal vestigingen 1 januari 2024

2.837 vestigingen

Sectoren	Aantal	In %
Landbouw	28	1,0%
Industrie	99	3,5%
Bouwnijverheid	361	12,7%
Groothandel	159	5,6%
Detailhandel	297	10,5%
Vervoer en opslag	64	2,3%
Horeca	130	4,6%
Info en communicatie	72	2,5%
Financiële instellingen	19	0,7%
Zakelijke diensten	523	18,4%
Overheid	5	0,2%
Onderwijs	143	5,0%
Gezondheidszorg	460	16,2%
Cultuur-sport-recreatie	194	6,8%
Overige diensten	283	10,0%
Totaal	2.837	100,0%

Vestigingenontwikkeling in 2023

181 vestigingen

6,8%

Sectoren	Aantal	In %
Landbouw	0	0,0%
Industrie	6	6,5%
Bouwnijverheid	24	7,1%
Groothandel	6	3,9%
Detailhandel	13	4,6%
Vervoer en opslag	4	6,7%
Horeca	12	10,2%
Info en communicatie	-1	-1,4%
Financiële instellingen	0	0,0%
Zakelijke diensten	35	7,2%
Overheid	0	0,0%
Onderwijs	23	19,2%
Gezondheidszorg	35	8,2%
Cultuur-sport-recreatie	16	9,0%
Overige diensten	8	2,9%
Totaal	181	6,8 %

Werkgelegenheidsbalans Landgraaf 2024

Werkgelegenheid 1 januari 2024

12.911 werkzame personen

Sectoren	Aantal	In %
Landbouw	62	0,5%
Industrie	943	7,3%
Bouwnijverheid	813	6,3%
Groothandel	826	6,4%
Detailhandel	1.430	11,1%
Vervoer en opslag	392	3,0%
Horeca	562	4,4%
Info en communicatie	88	0,7%
Financiële instellingen	40	0,3%
Zakelijke diensten	1.150	8,9%
Overheid	422	3,3%
Onderwijs	584	4,5%
Gezondheidszorg	4.639	35,9%
Cultuur-sport-recreatie	608	4,7%
Overige diensten	352	2,7%
Totaal	12.911	100,0%

Werkgelegenheidsontwikkeling in 2023

321 werkzame personen

2,5%

Sectoren	Aantal	In %
Landbouw	1	1,6%
Industrie	29	3,2%
Bouwnijverheid	-1	-0,1%
Groothandel	13	1,6%
Detailhandel	62	4,5%
Vervoer en opslag	26	7,1%
Horeca	29	5,4%
Info en communicatie	0	0,0%
Financiële instellingen	-2	-4,8%
Zakelijke diensten	9	0,8%
Overheid	26	6,6%
Onderwijs	21	3,7%
Gezondheidszorg	82	1,8%
Cultuur-sport-recreatie	12	2,0%
Overige diensten	14	4,1%
Totaal	321	2,5 %

Landgraaf versus Limburg

Ranglijst Limburgse regio's Vestigingenontwikkeling

	Ontwikkeling in 2023	
	In %	Abs.
Parkstad Limburg	+4,6%	+1.007
Midden-Limburg	+4,5%	+1.186
Maastricht & Mergelland	+4,1%	+898
Noord-Limburg	+4,0%	+1.194
Westelijke Mijnstreek	+3,8%	+504
LIMBURG	+4,2%	+4.789

Ranglijst Limburgse gemeenten Vestigingenontwikkeling

	Ontwikkeling 2023-2024	
	In %	Abs.
Landgraaf	+6,8%	+181
Roermond	+6,5%	+434
Weert	+5,5%	+293
Valkenburg	+5,1%	+96
Brunssum	+5,0%	+102
Bergen (L)	+5,0%	+69
Venlo	+5,0%	+514
Venray	+4,9%	+230
Kerkrade	+4,8%	+172
Maastricht	+4,8%	+602
Heerlen	+4,8%	+369
Sittard-Geleen	+4,5%	+409
Beekdaelen	+4,2%	+151
Roerdalen	+4,2%	+81
Eijsden-Margraten	+3,7%	+105
Vaals	+3,7%	+31
Maasgouw	+3,6%	+99
Gennep	+3,6%	+70
Peel en Maas	+3,2%	+152
Beek	+3,1%	+56
Leudal	+3,0%	+122
Horst aan de Maas	+2,9%	+135
Echt-Susteren	+2,8%	+97
Nederweert	+2,6%	+60
Gulpen-Wittem	+2,1%	+36
Mook en Middelaar	+1,9%	+18
Stein	+1,7%	+39
Simpelveld	+1,6%	+14
Voerendaal	+1,5%	+18
Meerssen	+1,4%	+28
Beesel	+0,5%	+6

Ranglijst Limburgse regio's Werkgelegenheidsontwikkeling

	Ontwikkeling in 2023	
	In %	Abs.
Midden-Limburg	+2,8%	+3.364
Maastricht & Mergelland	+2,7%	+2.850
Parkstad Limburg	+2,3%	+2.536
Noord-Limburg	0,0%	-30
Westelijke Mijnstreek	-1,8%	-1.397
LIMBURG	+1,3%	+7.323

Ranglijst Limburgse gemeenten Werkgelegenheidsontwikkeling

	Ontwikkeling 2023-2024	
	In %	Abs.
Roermond	+4,5%	+1.811
Kerkrade	+4,5%	+738
Roerdalen	+4,3%	+245
Brunssum	+3,9%	+317
Eijsden-Margraten	+3,3%	+286
Valkenburg	+3,2%	+213
Maastricht	+2,9%	+2.291
Landgraaf	+2,5%	+321
Maasgouw	+2,5%	+228
Weert	+2,2%	+584
Venray	+2,1%	+545
Peel en Maas	+1,9%	+381
Voerendaal	+1,9%	+55
Beek	+1,7%	+194
Heerlen	+1,6%	+935
Leudal	+1,6%	+240
Mook en Middelaar	+1,5%	+34
Simpelveld	+1,5%	+32
Echt-Susteren	+1,4%	+196
Beekdaelen	+1,2%	+138
Gennep	+1,1%	+115
Gulpen-Wittem	+1,0%	+50
Nederweert	+0,8%	+60
Horst aan de Maas	+0,6%	+142
Vaals	+0,3%	+8
Stein	+0,3%	+27
Beesel	+0,1%	+5
Meerssen	+0,0%	+2
Venlo	-1,6%	-1.071
Sittard-Geleen	-2,8%	-1.618
Bergen (L)	-3,7%	-181

In perspectief: het landelijke beeld

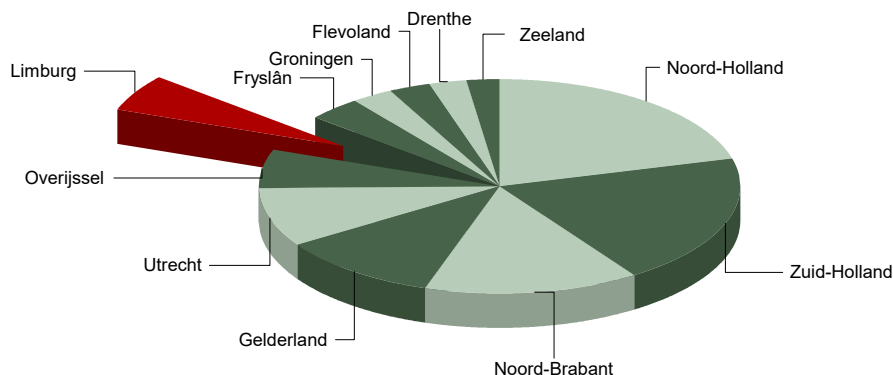
In dit hoofdstuk worden de Limburgse ontwikkelingen afgezet tegen de landelijke ontwikkelingen op basis van de landelijke LISA-databank. In Nederland werken regionale registers in het kader van de landelijke Stichting LISA samen. Zo is ook Etil met het Vestigingenregister Limburg (VRL) een van de LISA-partners. Middels deze samenwerking ontstaat ook op landelijk niveau inzicht in de vestigingen- en werkgelegenheidsontwikkeling en kunnen provincies met elkaar vergeleken worden. Landelijke gegevens over 2024 zijn momenteel helaas nog niet beschikbaar. In de eerste maanden van 2025 worden de gegevens uit de regionale registers voor het monitorjaar 2024 samengevoegd tot één landelijk bestand. Deze gegevens komen aan het eind van het eerste kwartaal van 2025 beschikbaar. Om toch het gemeentelijke beeld te kunnen positioneren ten opzichte van de landelijke ontwikkelingen hebben de gegevens in het voorliggende hoofdstuk betrekking op het jaar 2023 en de ontwikkelingen in de periode 2022-2023.

Vestigingen in perspectief (2023)

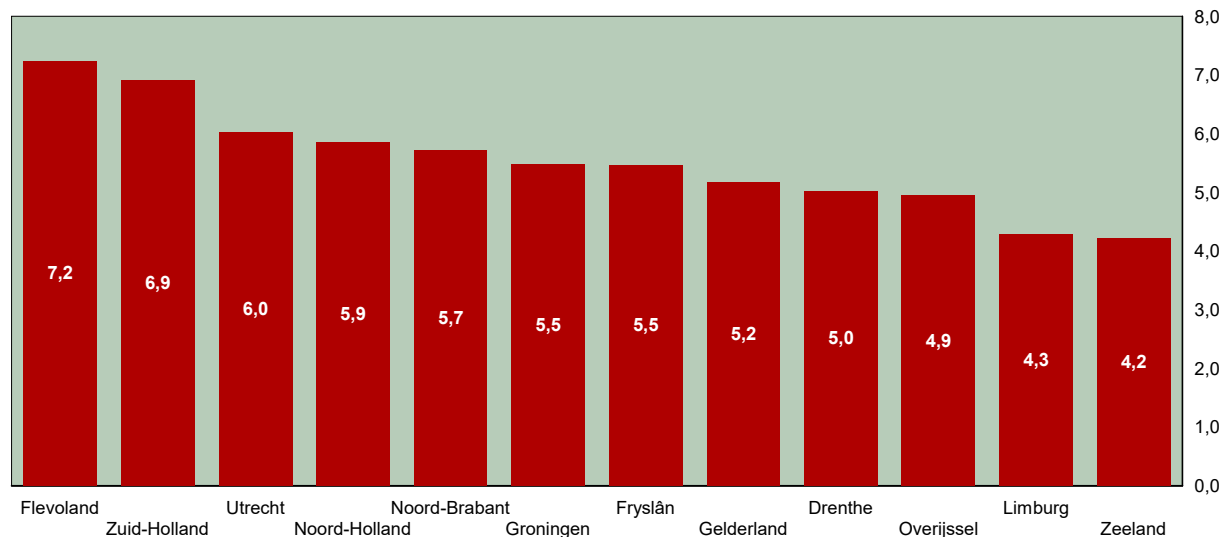
Aantal vestigingen, naar provincie

	2023		2022-2023	
	Abs.	In %	Abs.	In %
Noord-Holland	409.600	20,8%	22.660	5,9%
Zuid-Holland	385.460	19,6%	24.900	6,9%
Noord-Brabant	285.100	14,5%	15.420	5,7%
Gelderland	212.700	10,8%	10.440	5,2%
Utrecht	174.560	8,9%	9.910	6,0%
Overijssel	117.800	6,0%	5.550	4,9%
Limburg	108.270	5,5%	4.440	4,3%
Fryslân	70.090	3,6%	3.630	5,5%
Groningen	57.740	2,9%	3.000	5,5%
Flevoland	51.830	2,6%	3.500	7,2%
Drenthe	50.270	2,6%	2.400	5,0%
Zeeland	43.530	2,2%	1.760	4,2%
Nederland totaal	1.966.950	100,0%	107.610	5,8%

Aantal vestigingen, naar provincie (2023, in %)

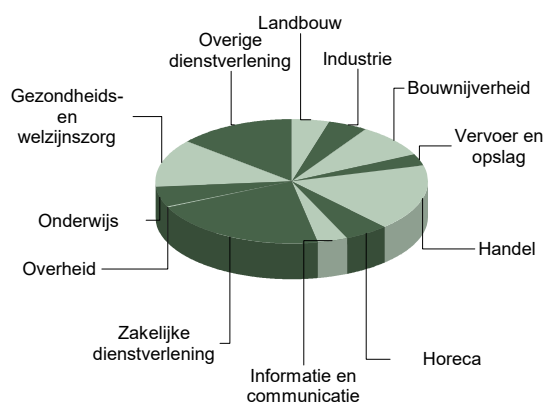
Ontwikkeling van het aantal vestigingen, naar provincie (2022-2023, in %)

Vestigingen in perspectief (2023)

Vestigingen Limburg				Vestigingen Nederland			
	2023		2022-2023	2023		2022-2023	
	Abs.	Aandeel in %		Abs.	Aandeel in %		
Landbouw	4.880	5%	-0,6%	75.480	4%	0,7%	
Industrie	5.040	5%	4,1%	80.210	4%	6,1%	
Bouwnijverheid	9.470	9%	7,2%	214.980	11%	8,6%	
Vervoer en opslag	3.040	3%	8,6%	57.750	3%	8,9%	
Handel	18.920	17%	3,4%	300.250	15%	3,2%	
Horeca	5.610	5%	3,5%	70.810	4%	3,7%	
Informatie en communicatie	3.920	4%	5,4%	108.370	6%	6,6%	
Zakelijke dienstverlening	22.760	21%	4,9%	506.090	26%	5,7%	
Overheid	280	0%	3,7%	3.370	0%	0,9%	
Onderwijs	5.700	5%	5,6%	117.390	6%	8,4%	
Gezondheids- en welzijnszorg	13.720	13%	5,2%	213.810	11%	9,6%	
Overige dienstverlening	14.930	14%	2,2%	218.440	11%	3,4%	
Totaal	108.270	100%	4,3%	1.966.950	100%	5,8%	

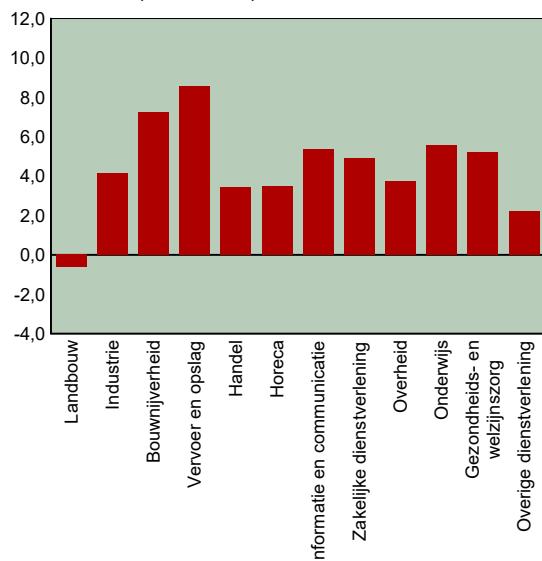
Vestigingenstructuur Limburg 2023;
naar sector, in %

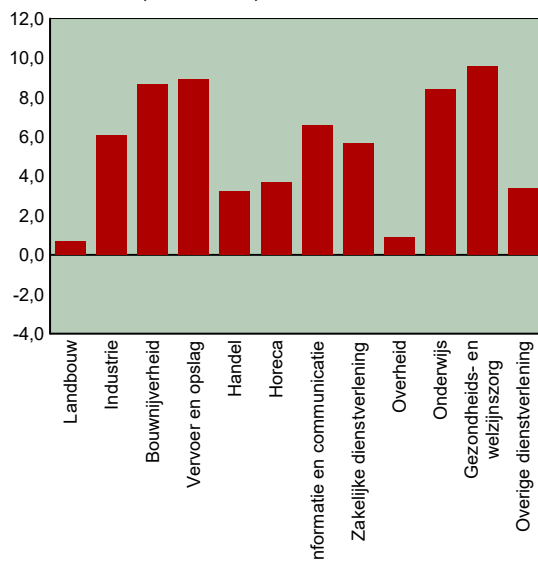
Vestigingenstructuur Nederland 2023;
naar sector, in %

Vestigingenontwikkeling Limburg
2022-2023; naar sector, in %

Vestigingenontwikkeling Nederland
2022-2023; naar sector, in %

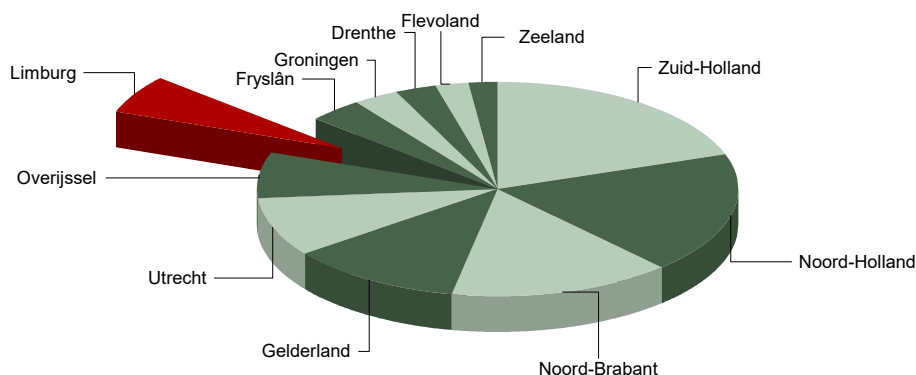

Werkgelegenheid in perspectief (2023)

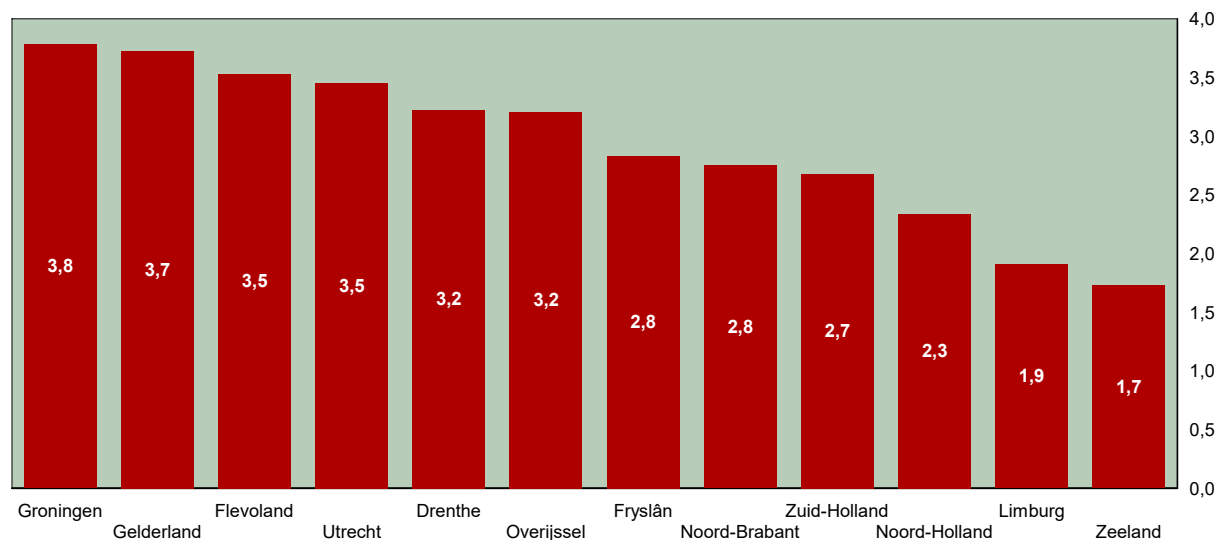
Werkgelegenheid, naar provincie

	2023		2022-2023	
	Abs.	In %	Abs.	In %
Zuid-Holland	1.856.130	19,8%	48.450	2,7%
Noord-Holland	1.714.300	18,3%	39.150	2,3%
Noord-Brabant	1.404.440	15,0%	37.590	2,8%
Gelderland	1.090.390	11,6%	39.150	3,7%
Utrecht	826.280	8,8%	27.580	3,5%
Overijssel	641.640	6,9%	19.940	3,2%
Limburg	558.850	6,0%	10.460	1,9%
Fryslân	321.300	3,4%	8.840	2,8%
Groningen	309.960	3,3%	11.300	3,8%
Drenthe	235.680	2,5%	7.360	3,2%
Flevoland	210.870	2,3%	7.190	3,5%
Zeeland	191.870	2,0%	3.260	1,7%
Nederland totaal	9.361.710	100,0%	260.270	2,9%

Werkgelegenheid, naar provincie (2023, in %)

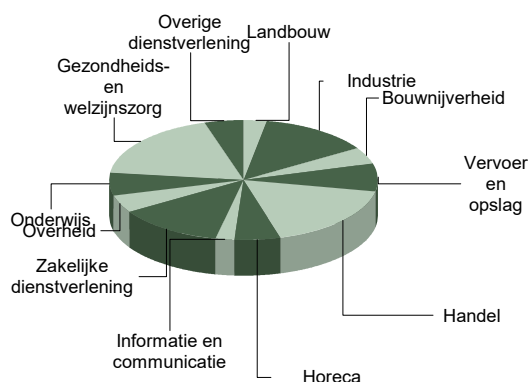
Werkgelegenheidsontwikkeling, naar provincie (2022-2023, in %)

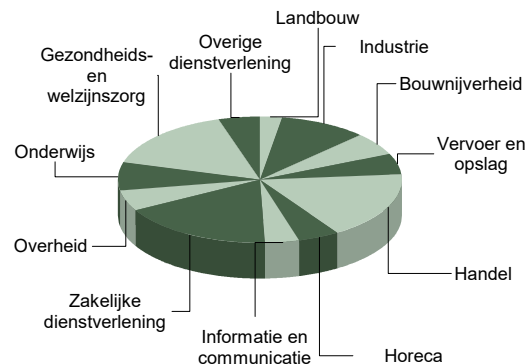
Werkgelegenheid in perspectief (2023)

Werkgelegenheid Limburg				Werkgelegenheid Nederland		
	2023		2022-2023	2023		2022-2023
	Abs.	Aandeel in %		Abs.	Aandeel in %	
Landbouw	16.140	3%	-0,7%	222.190	2%	-0,4%
Industrie	73.570	13%	-0,3%	948.680	10%	2,0%
Bouwnijverheid	24.730	4%	1,9%	545.410	6%	4,4%
Vervoer en opslag	42.140	8%	6,0%	481.850	5%	3,0%
Handel	98.640	18%	1,3%	1.613.240	17%	1,9%
Horeca	30.690	5%	3,9%	446.710	5%	5,1%
Informatie en communicatie	12.150	2%	1,6%	360.490	4%	3,9%
Zakelijke dienstverlening	71.640	13%	1,8%	1.656.610	18%	3,0%
Overheid	26.700	5%	2,2%	489.490	5%	2,5%
Onderwijs	33.830	6%	3,9%	660.720	7%	4,1%
Gezondheids- en welzijnszorg	101.900	18%	1,9%	1.498.040	16%	3,0%
Overige dienstverlening	26.720	5%	1,4%	438.280	5%	2,6%
Totaal	558.850	100%	1,9%	9.361.710	100%	2,9%

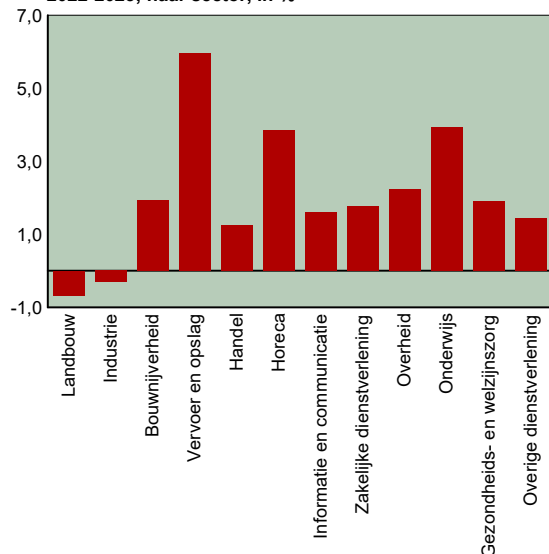
Werkgelegenheidsstructuur Limburg 2023;
naar sector, in %

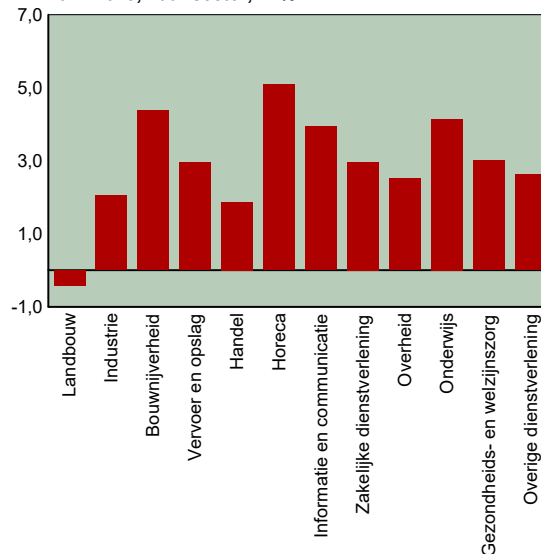
Werkgelegenheidsstructuur Nederland 2023;
naar sector, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling Limburg
2022-2023; naar sector, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling Nederland
2022-2023; naar sector, in %

Vestigingen & werkgelegenheid

In dit hoofdstuk wordt de vestigings- en werkgelegenheidsstructuren en -ontwikkelingen in de gemeente Landgraaf nader geanalyseerd. Daarbij wordt ingegaan op de stand per 1 januari 2024 en op de ontwikkelingen in de laatste 10 jaar, waarbij in het bijzonder op de periode januari 2023 - januari 2024.

Vestigingen 2024

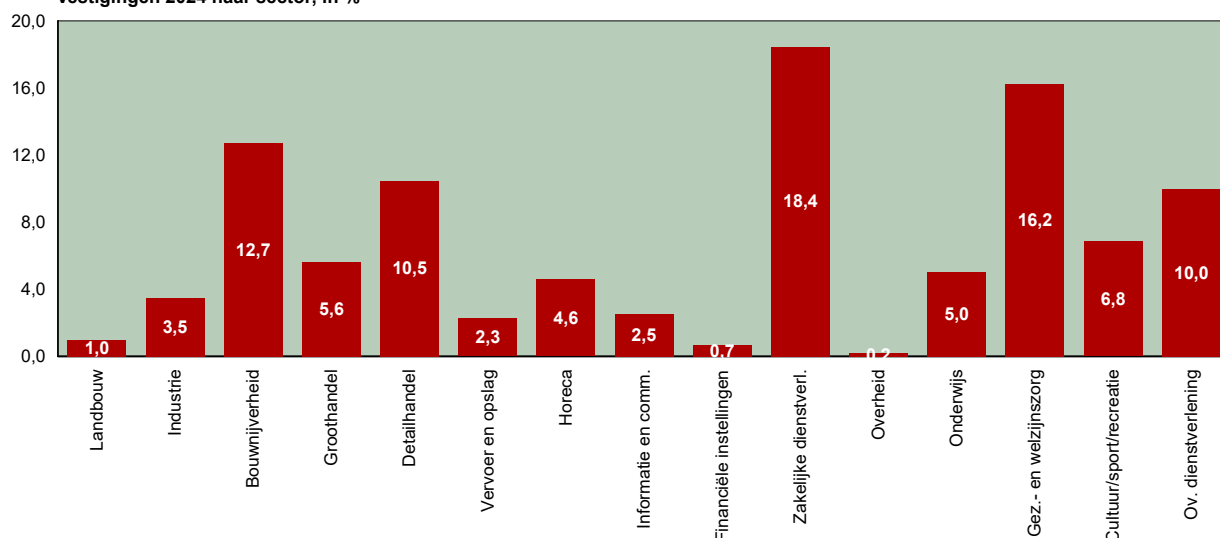
Vestigingen 2024 naar sector

	Abs.	In %
Landbouw	28	1,0%
Industrie	99	3,5%
Bouwnijverheid	361	12,7%
Groothandel	159	5,6%
Detailhandel	297	10,5%
Vervoer en opslag	64	2,3%
Horeca	130	4,6%
Info en communicatie	72	2,5%
Financiële instellingen	19	0,7%
Zakelijke diensten	523	18,4%
Overheid	5	0,2%
Onderwijs	143	5,0%
Gezondheidszorg	460	16,2%
Cultuur-sport-recreatie	194	6,8%
Overige diensten	283	10,0%
Totaal	2.837	100,0%

Vestigingen 2024 naar vestigingsmilieu

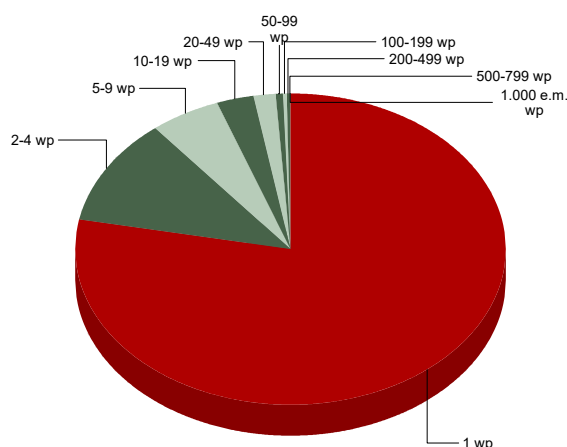
	Abs.	In %
Bedrijventerreinen	283	10,0%
Centrumgebieden	160	5,6%
Solitaire locaties	2.394	84,4%
Totaal	2.837	100,0%

Vestigingen 2024 naar sector, in %

Vestigingen 2024 naar grootteklasse (aantal vestigingen naar grootteklasse in werkzame personen)

	Abs.	In %
1 werkzame persoon	2.216	78%
2 t/m 4 werkzame personen	317	11%
5 t/m 9 werkzame personen	148	5%
10 t/m 19 werkzame personen	76	3%
20 t/m 49 werkzame personen	46	2%
50 t/m 99 werkzame personen	18	1%
100 t/m 199 werkzame personen	7	0%
200 t/m 499 werkzame personen	7	0%
500 t/m 799 werkzame personen	1	0%
1.000 e.m. werkzame personen	1	0%
Totaal	2.837	100%

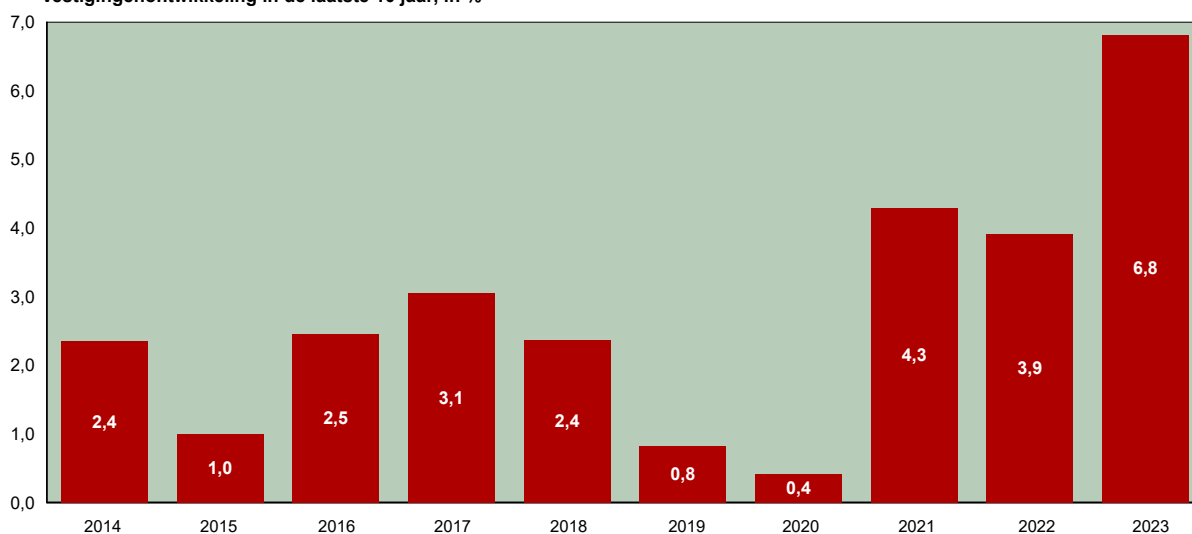
Vestigingenontwikkeling

Vestigingenontwikkeling

	1 januari	Verandering per jaar	
		Abs.	In %
2014	2.167	51	2,4%
2015	2.218	22	1,0%
2016	2.240	55	2,5%
2017	2.295	70	3,1%
2018	2.365	56	2,4%
2019	2.421	20	0,8%
2020	2.441	10	0,4%
2021	2.451	105	4,3%
2022	2.556	100	3,9%
2023	2.656	181	6,8%
2024	2.837		

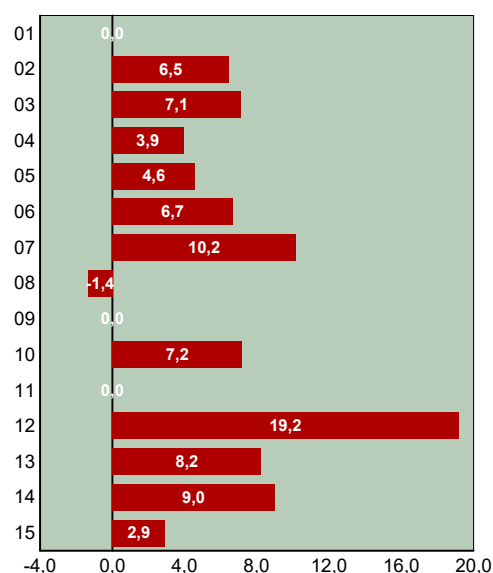
De gemiddelde groei van het aantal vestigingen in de afgelopen 10 jaar bedraagt: 3,1%

Vestigingenontwikkeling in de laatste 10 jaar, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar sector

	2024	Verandering	
		Abs.	In %
01 Landbouw	28	0	0,0%
02 Industrie	99	6	6,5%
03 Bouwnijverheid	361	24	7,1%
04 Groothandel	159	6	3,9%
05 Detailhandel	297	13	4,6%
06 Vervoer en opslag	64	4	6,7%
07 Horeca	130	12	10,2%
08 Info en communicatie	72	-1	-1,4%
09 Financiële instellingen	19	0	0,0%
10 Zakelijke diensten	523	35	7,2%
11 Overheid	5	0	0,0%
12 Onderwijs	143	23	19,2%
13 Gezondheidszorg	460	35	8,2%
14 Cultuur-sport-recreatie	194	16	9,0%
15 Overige diensten	283	8	2,9%
Totaal	2.837	181	6,8%

Werkgelegenheid 2024

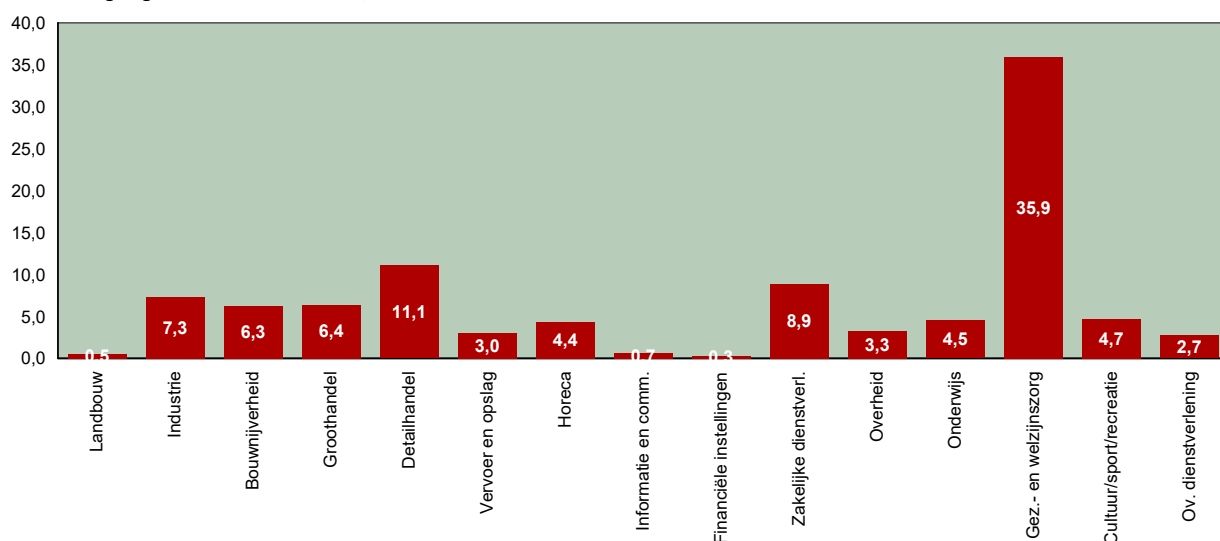
Werkgelegenheid 2024 naar sector

	Abs.	In %
Landbouw	62	0,5%
Industrie	943	7,3%
Bouwnijverheid	813	6,3%
Groothandel	826	6,4%
Detailhandel	1.430	11,1%
Vervoer en opslag	392	3,0%
Horeca	562	4,4%
Info en communicatie	88	0,7%
Financiële instellingen	40	0,3%
Zakelijke diensten	1.150	8,9%
Overheid	422	3,3%
Onderwijs	584	4,5%
Gezondheidszorg	4.639	35,9%
Cultuur-sport-recreatie	608	4,7%
Overige diensten	352	2,7%
Totaal	12.911	100,0%

Werkgelegenheid 2024 naar vestigingsmilieu

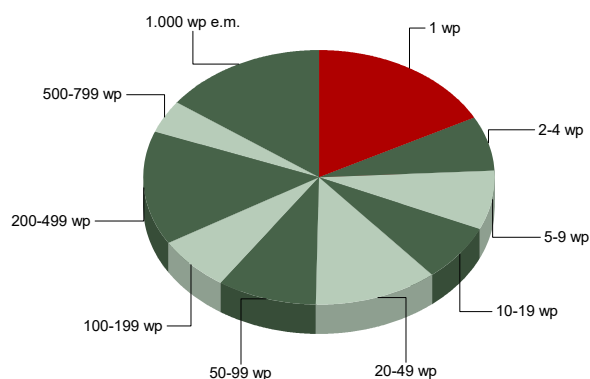
	Abs.	In %
Bedrijventerreinen	5.056	39,2%
Centrumgebieden	1.477	11,4%
Solitaire locaties	6.378	49,4%
Totaal	12.911	100,0%

Werkgelegenheid 2024 naar sector, in %

Werkgelegenheid 2024 naar grootteklasse (aantal werkzame personen naar grootteklasse)

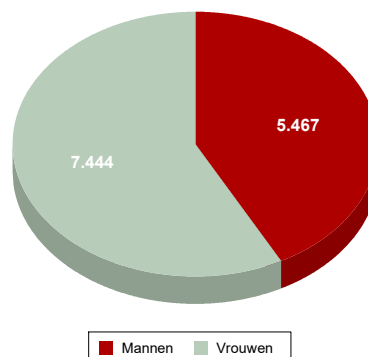
	Abs.	In %
1 werkzame persoon	2.216	17%
2 t/m 4 werkzame personen	887	7%
5 t/m 9 werkzame personen	971	8%
10 t/m 19 werkzame personen	959	7%
20 t/m 49 werkzame personen	1.447	11%
50 t/m 99 werkzame personen	1.208	9%
100 t/m 199 werkzame personen	896	7%
200 t/m 499 werkzame personen	1.860	14%
500 t/m 799 werkzame personen	517	4%
1.000 e.m. werkzame personen	1.950	15%
Totaal	12.911	100%

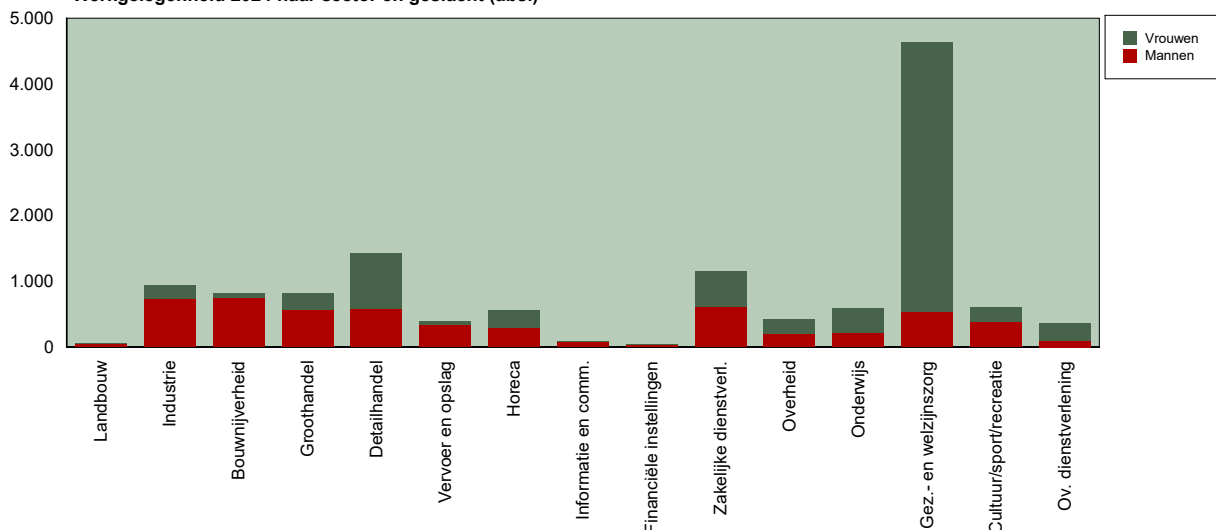
Werkgelegenheid 2024

Werkgelegenheid 2024 naar sector en geslacht, in %

	Mannen	Vrouwen
Landbouw	75,8%	24,2%
Industrie	78,5%	21,5%
Bouwnijverheid	91,9%	8,1%
Groothandel	69,2%	30,8%
Detailhandel	40,8%	59,2%
Vervoer en opslag	86,2%	13,8%
Horeca	51,4%	48,6%
Info en communicatie	86,4%	13,6%
Financiële instellingen	55,0%	45,0%
Zakelijke diensten	53,6%	46,4%
Overheid	48,8%	51,2%
Onderwijs	36,0%	64,0%
Gezondheidszorg	11,6%	88,4%
Cultuur-sport-recreatie	63,6%	36,3%
Overige diensten	26,7%	73,3%
Totaal	42,3%	57,7%

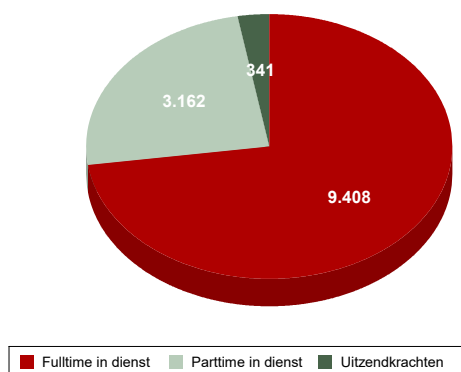

Werkgelegenheid 2024 naar sector en geslacht (abs.)

Werkgelegenheid 2024 naar type

	2024	In %
Fulltime in dienst	9.408	72,9%
Parttime in dienst	3.162	24,5%
Totaal in dienst	12.570	97,4%
Uitzendkracht fulltime	325	2,5%
Uitzendkracht parttime	16	0,1%
Totaal uitzendkracht	341	2,6%
Totaal	12.911	100,0%

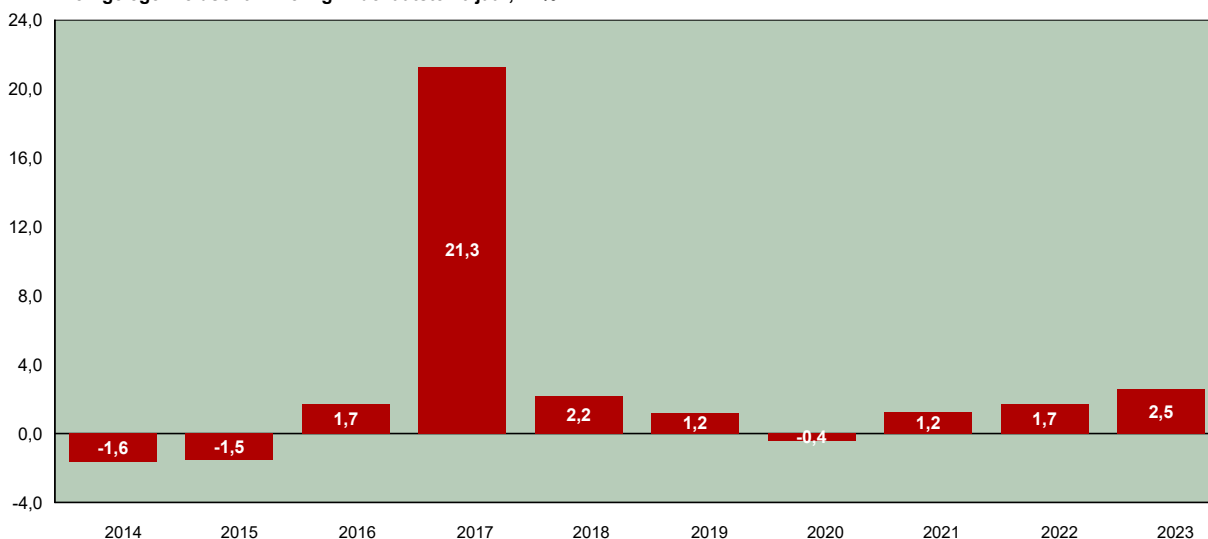
Werkgelegenheidsontwikkeling

Werkgelegenheidsontwikkeling

	1 januari	Verandering per jaar	
		Abs.	In %
2014	9.942	-164	-1,6%
2015	9.778	-151	-1,5%
2016	9.627	167	1,7%
2017	9.794	2.082	21,3%
2018	11.876	258	2,2%
2019	12.134	147	1,2%
2020	12.281	-54	-0,4%
2021	12.227	152	1,2%
2022	12.379	211	1,7%
2023	12.590	321	2,5%
2024	12.911		

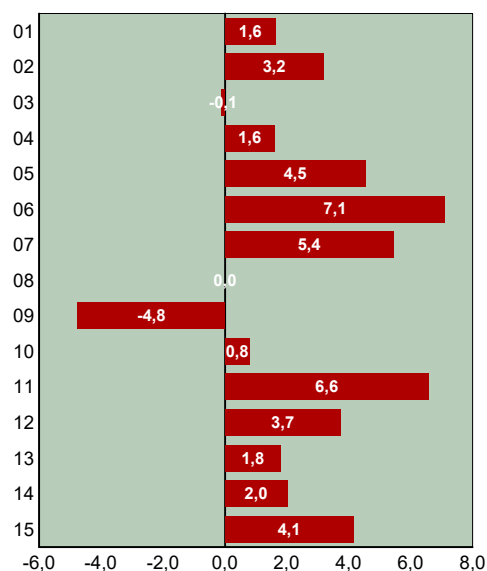
De gemiddelde groei van de werkgelegenheid in de afgelopen 10 jaar bedraagt: 3,0%

Werkgelegenheidsontwikkeling in de laatste 10 jaar, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar sector

	2024	Verandering	
		Abs.	In %
01 Landbouw	62	1	1,6%
02 Industrie	943	29	3,2%
03 Bouwnijverheid	813	-1	-0,1%
04 Groothandel	826	13	1,6%
05 Detailhandel	1.430	62	4,5%
06 Vervoer en opslag	392	26	7,1%
07 Horeca	562	29	5,4%
08 Info en communicatie	88	0	0,0%
09 Financiële instellingen	40	-2	-4,8%
10 Zakelijke diensten	1.150	9	0,8%
11 Overheid	422	26	6,6%
12 Onderwijs	584	21	3,7%
13 Gezondheidszorg	4.639	82	1,8%
14 Cultuur-sport-recreatie	608	12	2,0%
15 Overige diensten	352	14	4,1%
Totaal	12.911	321	2,5%

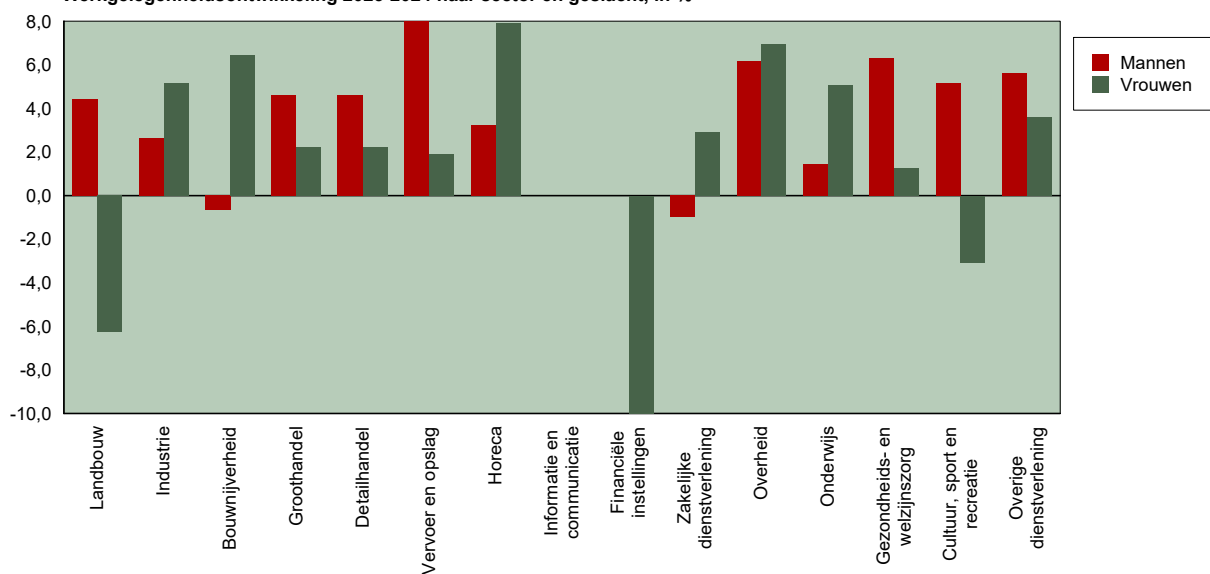

Werkgelegenheidsontwikkeling

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024 naar sector en geslacht

	Absoluut		In %	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Landbouw	2	-1	4,4%	-6,2%
Industrie	19	10	2,6%	5,2%
Bouwnijverheid	-5	4	-0,7%	6,5%
Groothandel	10	3	4,6%	2,2%
Detailhandel	41	21	4,6%	2,2%
Vervoer en opslag	25	1	8,0%	1,9%
Horeca	9	20	3,2%	7,9%
Informatie en communicatie	0	0	0,0%	0,0%
Financiële instellingen	0	-2	0,0%	-10,0%
Zakelijke dienstverlening	-6	15	-1,0%	2,9%
Overheid	12	14	6,2%	6,9%
Onderwijs	3	18	1,4%	5,1%
Gezondheids- en welzijnszorg	32	50	6,3%	1,2%
Cultuur, sport en recreatie	19	-7	5,2%	-3,1%
Overige dienstverlening	5	9	5,6%	3,6%
Totaal	166	155	3,1%	2,1%

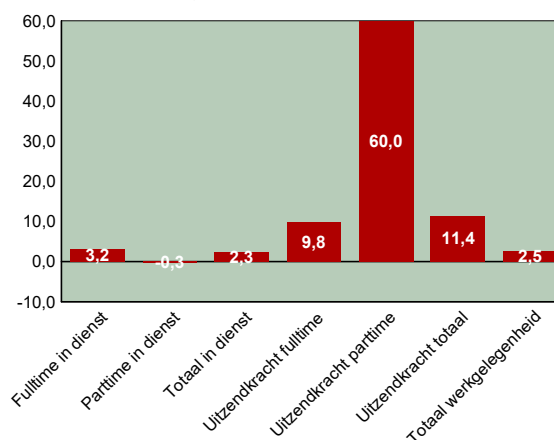
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024 naar sector en geslacht, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar type

	Abs.	In %
Fulltime in dienst	294	3,2%
Parttime in dienst	-8	-0,3%
Totaal in dienst	286	2,3%
Uitzendkracht fulltime	29	9,8%
Uitzendkracht parttime	6	60,0%
Totaal uitzendkracht	35	11,4%
Totaal	321	2,5%

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024 in %, naar type

Regiogemeenten

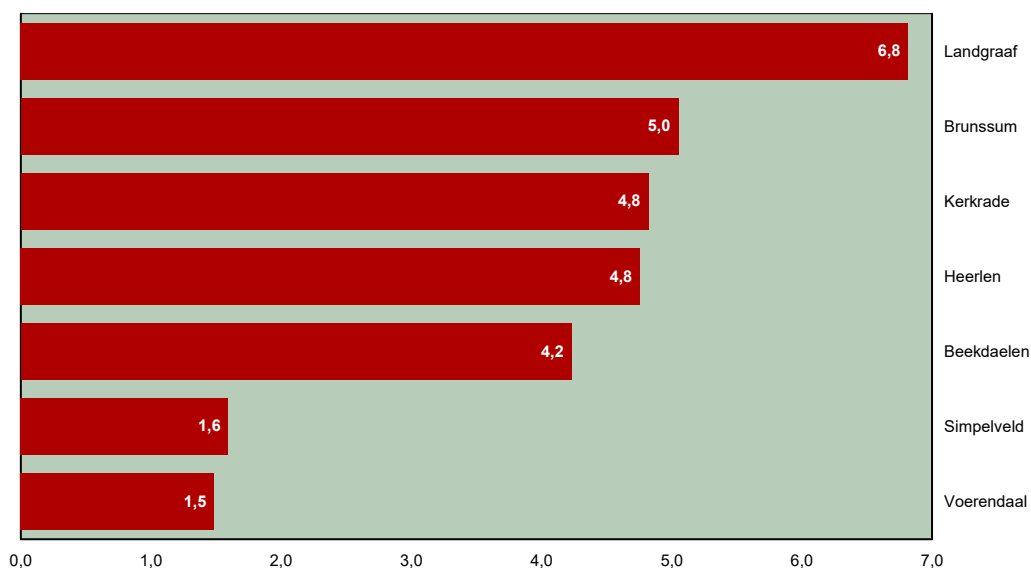
Vestigingenontwikkeling 2023-2024 regiogemeenten

	2024	Verandering	
		Abs.	In %
Beekdaelen	3.721	151	4,2%
Brunssum	2.122	102	5,0%
Heerlen	8.128	369	4,8%
Kerkrade	3.741	172	4,8%
Landgraaf	2.837	181	6,8%
Simpelveld	893	14	1,6%
Voerendaal	1.232	18	1,5%
Totaal	22.674	1.007	4,6%

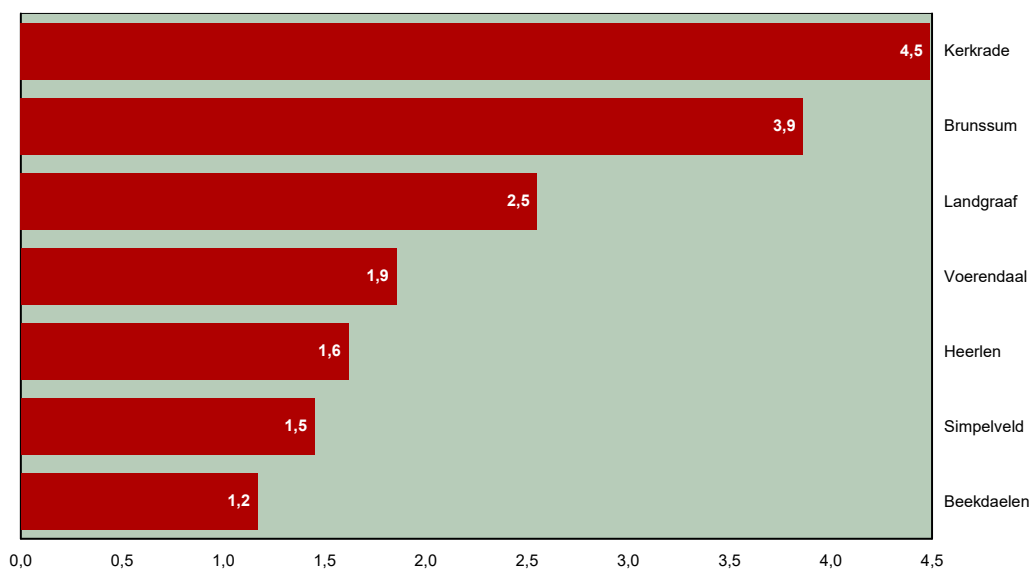
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024 regiogemeenten

	2024	Verandering	
		Abs.	In %
Beekdaelen	11.942	138	1,2%
Brunssum	8.522	317	3,9%
Heerlen	58.768	935	1,6%
Kerkrade	17.173	738	4,5%
Landgraaf	12.911	321	2,5%
Simpelveld	2.238	32	1,5%
Voerendaal	3.021	55	1,9%
Totaal	114.575	2.536	2,3%

Vestigingenontwikkeling 2023-2024 per regiogemeente, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024 per regiogemeente, in %

Top 20 branches en vestigingen

Top 20 branches 2024 op basis van werkgelegenheid

Branche	Werkgelegenheid
Thuiszorg	2.140
Huizen en dagverblijven voor verstandelijk gehandicapten	740
Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assort.	550
Algemeen overheidsbestuur	420
Pret- en themaparken	350
Gespecialiseerde groothandel in ov. voedings- en genotmid.	340
Verpleeghuizen	320
Interieurreiniging van gebouwen	300
Vervaardiging van overige voedingsmiddelen n.e.g.	290
Vervaardiging van hijs-, hef- en transportwerktuigen	240
Verzorgingshuizen	230
Cafetaria's, lunchrooms, snackbars, eetkramen e.d.	220
Basisonderwijs voor leerplichtigen	200
Kinderopvang	190
Loodgieters- en fitterswerk; installatie van sanitair	170
Samenwerkingsorganen op het gebied van gezondheidszorg	160
Goederenvervoer over de weg (geen verhuizingen)	150
Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw	140
Brede scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs	100
Restaurants	100

Werkgelegenheid (fulltime, parttime en uitzendkrachten) afgerond op 10-tallen.

Top 20 vestigingen 2024 op basis van werkgelegenheid

Naam	Branche
Meandergroep - Hoofdkantoor	Thuiszorg
Centrumlocatie Op de Bies	Huizen en dagverblijven voor verstandelijk gehandicapten
Gemeente Landgraaf - Gemeentehuis	Algemeen overheidsbestuur
Verpleeghuis de Dormig	Verpleeghuizen
SnowWorld Leisure N.V.	Pret- en themaparken
Mayfran International B.V.	Vervaardiging van hijs-, hef- en transportwerktuigen
Sofine Foods B.V.	Vervaardiging van overige voedingsmiddelen n.e.g.
SBLplus B.V.	Interieurreiniging van gebouwen
Heuschen & Schrouff Oriental Foods Trading B.V.	Gespecialiseerde groothandel in ov. voedings- en genotmid.
Zorgcentrum Heereveld	Verzorgingshuizen
Meandergroep - Facilitair Bedrijf	Samenwerkingsorganen op het gebied van gezondheidszorg
Geboortezorg Limburg B.V.	Thuiszorg
Plus Arts	Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assort.
Plus Wetzels	Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assort.
Supermarkt Schoenmaekers Vivaldipassage	Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assort.
Charlemagne College - Eijkhagen	Brede scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs
Exploitatiebedrijf Wierts B.V.	Loodgieters- en fitterswerk; installatie van sanitair
Jongen Bouwpartners	Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw
Van Cranenbroek Landgraaf	Winkels in ijzerwaren en gereedschappen
Charlemagne College - Brandenburg	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs

Op te merken is dat het bovenstaande overzicht in gaat op de grootste vestigingen en niet op de grootste ondernemingen. Ondernemingen kunnen namelijk bestaan uit meerdere vestigingen c.q. filialen.

Bedrijvendynamiek

In dit hoofdstuk wordt de bedrijvendynamiek in de gemeente Landgraaf in beeld gebracht. Evenals bij bevolkingsvraagstukken is met betrekking tot toename en afname van vestigingen en werkgelegenheid onderscheid te maken in natuurlijke ontwikkeling (saldo oprichtingen en opheffingen) en migratiestromen (verplaatsters). Bij de toename en/of afname van de werkgelegenheid speelt echter nog een ander aspect een rol, namelijk de ontwikkeling bij reeds bestaande, niet verplaatste, vestigingen (= autonome ontwikkeling). Op te merken is dat de bedrijvendynamiek betrekking heeft op de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023. Daarnaast zijn de oprichtingen en opheffingen exclusief vestigingen die in de bovengenoemde periode zijn opgericht en tevens zijn opgeheven en betreffen verhuizingen alleen verhuizingen tussen gemeenten.

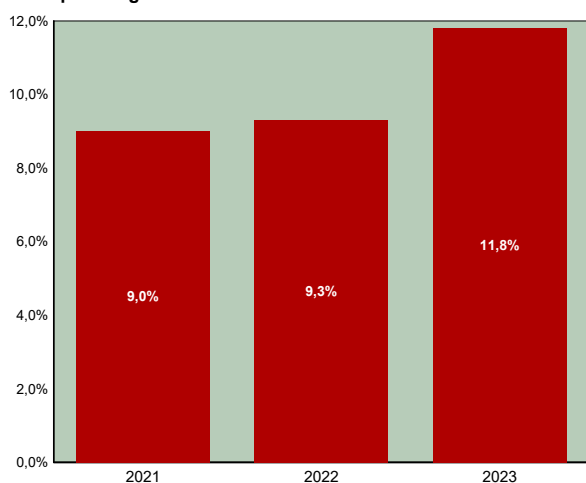
Bedrijvendynamiek 2021 t/m 2023: vestigingen

Bedrijvendynamiek 2021, 2022 en 2023, vestigingen

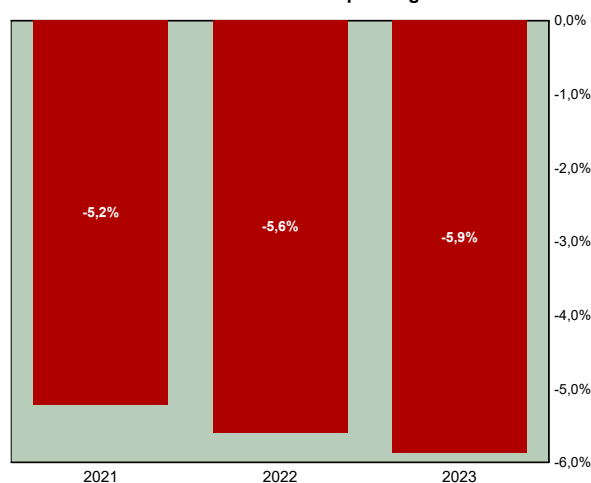
in %

	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Stand 1 januari	2.451	2.556	2.656			
Oprichtingen	221	238	314	9,0%	9,3%	11,8%
Opheffingen	-128	-143	-156	-5,2%	-5,6%	-5,9%
Saldo	93	95	158			
Vestiging	105	85	102	4,3%	3,3%	3,8%
Vertrek	-93	-80	-79	-3,8%	-3,1%	-3,0%
Saldo	12	5	23			
Binnengemeentelijke verhuizingen	60	61	63	2,4%	2,4%	2,4%
Groei	105	100	181	4,3%	3,9%	6,8%
Stand 31 december	2.556	2.656	2.837			

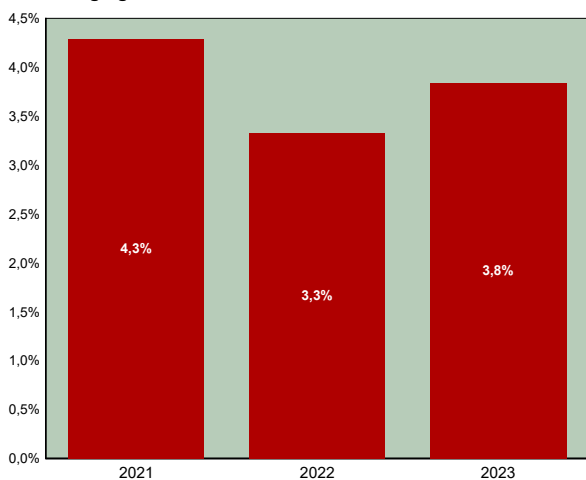
Oprichtingen 2021 - 2023

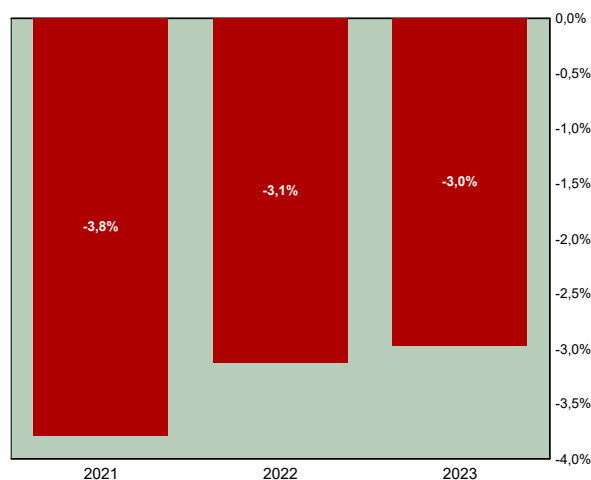
Opheffingen 2021 - 2023

Vestiging 2021 - 2023

Vertrek 2021 - 2023

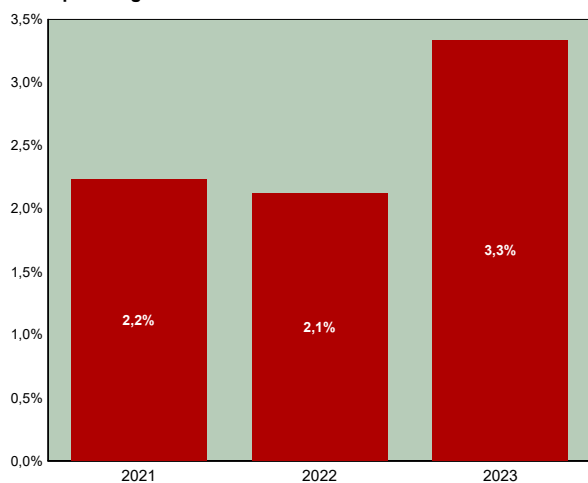
Bedrijvendynamiek 2021 t/m 2023: werkgelegenheid

Bedrijvendynamiek 2021, 2022 en 2023, werkgelegenheid

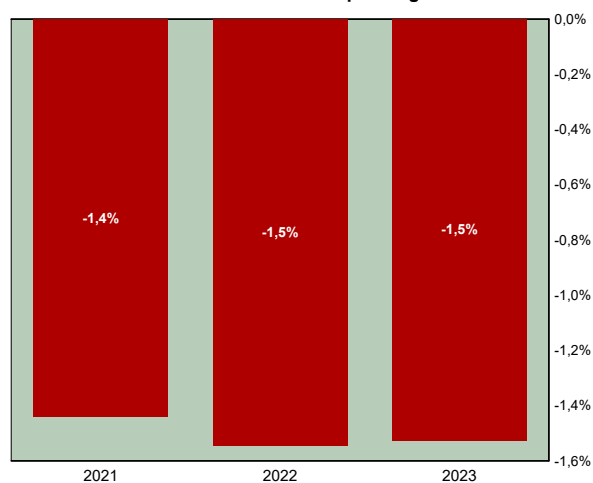
in %

	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Stand 1 januari	12.227	12.379	12.590			
Oprichtingen	273	263	420	2,2%	2,1%	3,3%
Opheffingen	-176	-191	-192	-1,4%	-1,5%	-1,5%
Saldo	97	72	228			
Vestiging	172	126	132	1,4%	1,0%	1,0%
Vertrek	-134	-116	-89	-1,1%	-0,9%	-0,7%
Saldo	38	10	43			
Autonome ontw.	17	129	50	0,1%	1,0%	0,4%
Groei	152	211	321	1,2%	1,7%	2,5%
Stand 31 december	12.379	12.590	12.911			

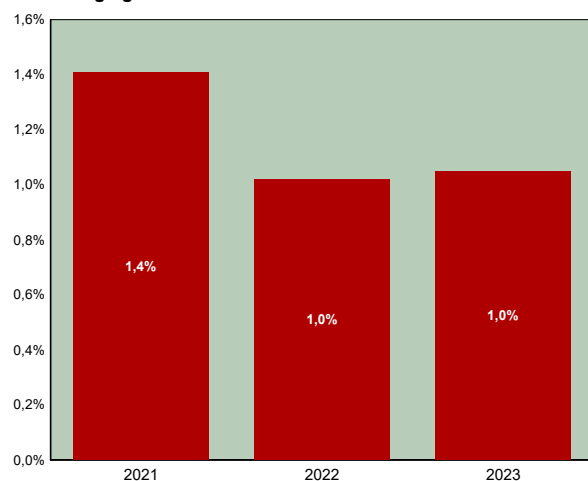
Oprichtingen 2021 - 2023

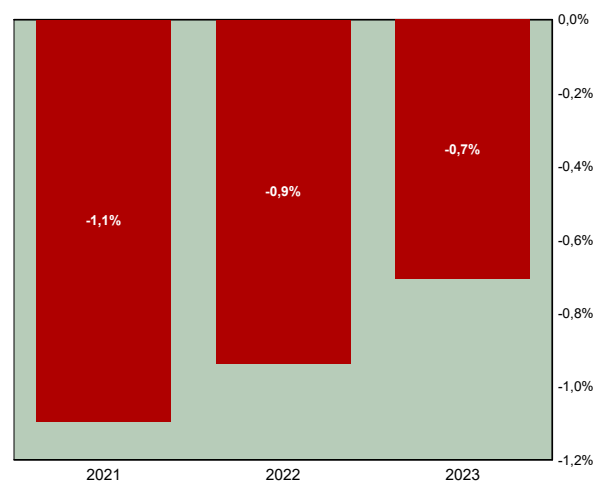
Opheffingen 2021 - 2023

Vestiging 2021 - 2023

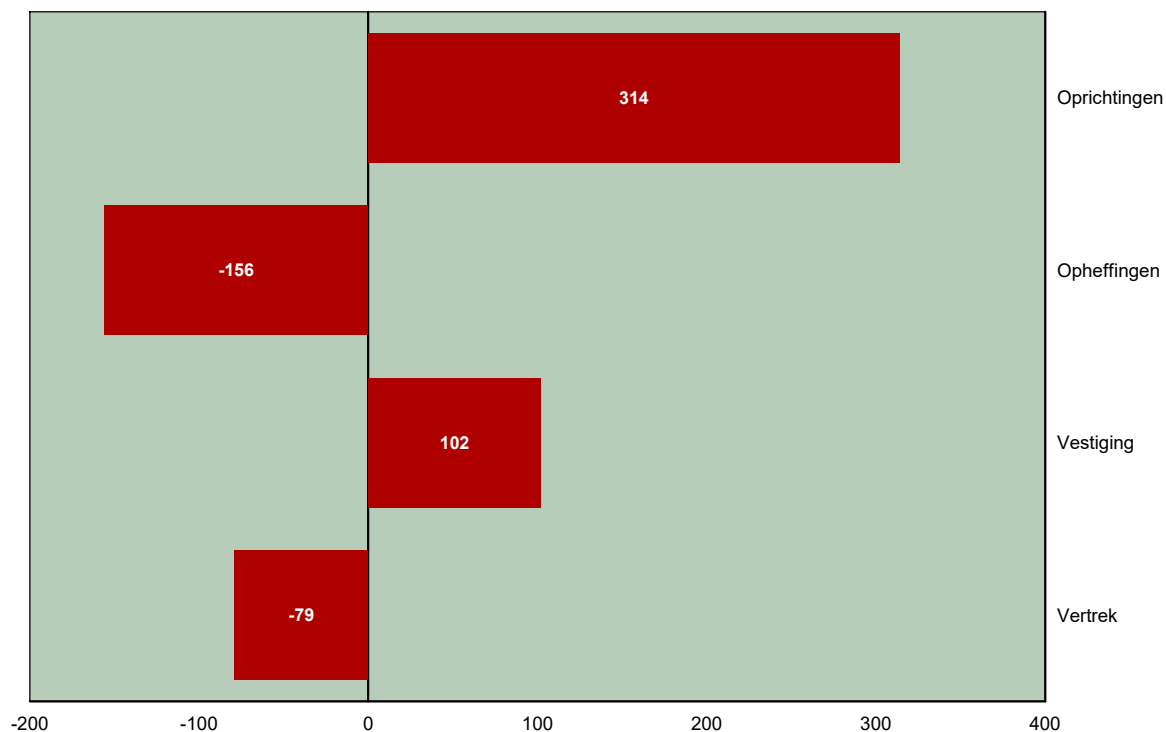

Vertrek 2021 - 2023

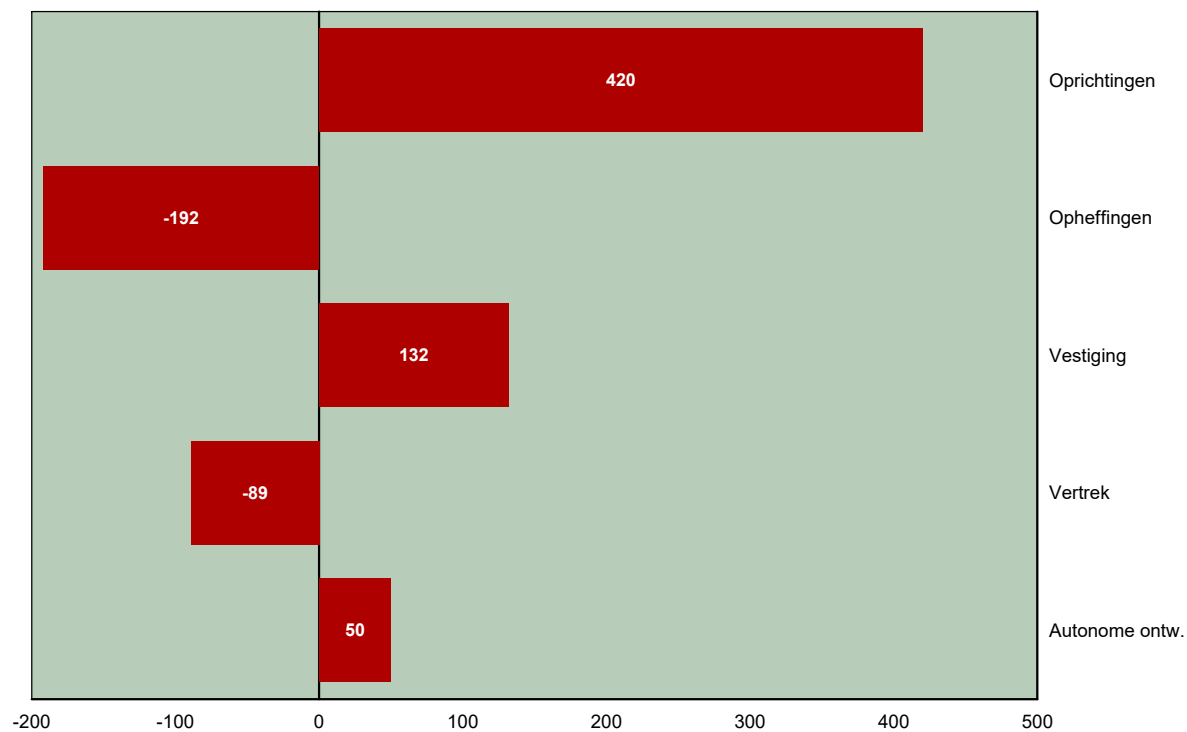

Bedrijvendynamiek 2023: overzicht

Bedrijvendynamiek 2023, vestigingen

Bedrijvendynamiek 2023, werkgelegenheid

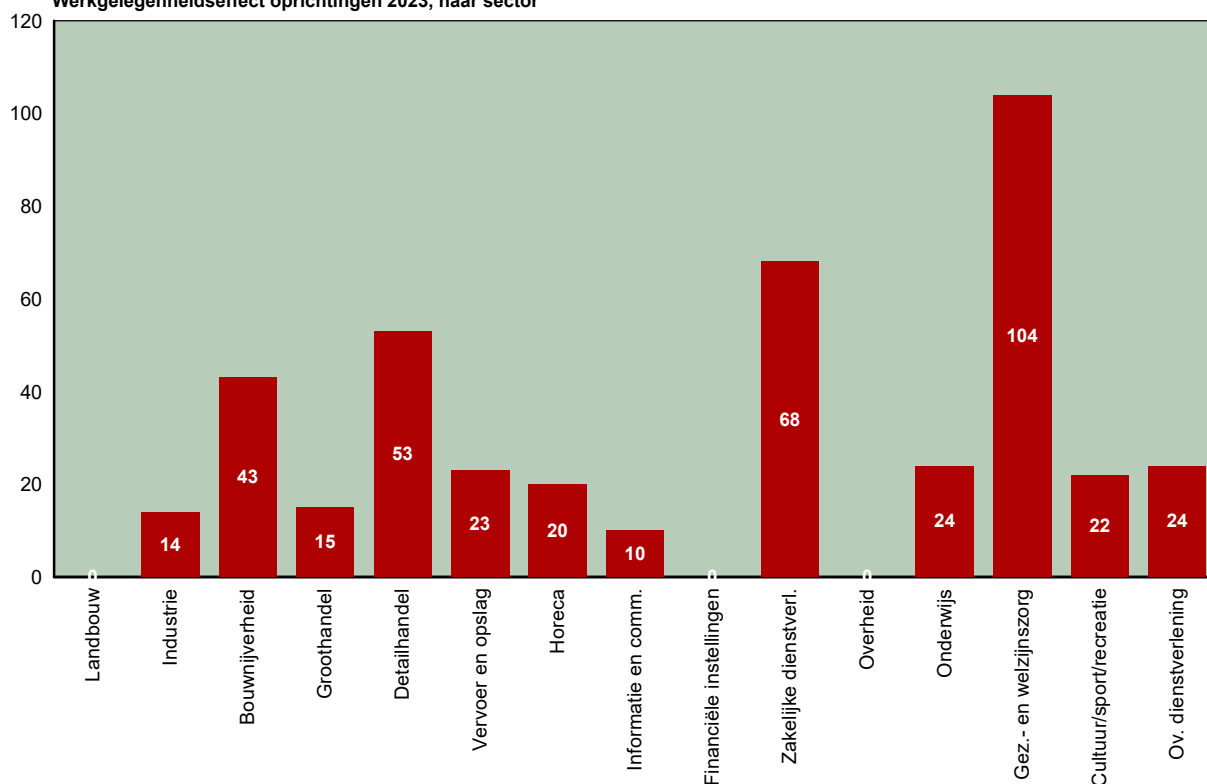
Oprichtingen naar sector

Oprichtingen 2023, naar sector

	Vestigingen			Werkgelegenheidseffect		
	Abs.	In %	Ver. in %	Abs.	In %	Ver. in %
Landbouw	0	0%	0,0%	0	0%	0,0%
Industrie	13	4%	14,0%	14	3%	1,5%
Bouwnijverheid	38	12%	11,3%	43	10%	5,3%
Groothandel	14	4%	9,2%	15	4%	1,8%
Detailhandel	38	12%	13,4%	53	13%	3,9%
Vervoer en opslag	12	4%	20,0%	23	5%	6,3%
Horeca	14	4%	11,9%	20	5%	3,8%
Info en communicatie	9	3%	12,3%	10	2%	11,4%
Financiële instellingen	0	0%	0,0%	0	0%	0,0%
Zakelijke diensten	55	18%	11,3%	68	16%	6,0%
Overheid	0	0%	0,0%	0	0%	0,0%
Onderwijs	23	7%	19,2%	24	6%	4,3%
Gezondheidszorg	54	17%	12,7%	104	25%	2,3%
Cultuur-sport-recreatie	21	7%	11,8%	22	5%	3,7%
Overige diensten	23	7%	8,4%	24	6%	7,1%
Totaal	314	100%	11,8%	420	100%	3,3%

In het bovenstaande overzicht is het aantal oprichtingen weergegeven en het werkgelegenheidseffect (aantal werkzame personen) daarvan. Vestigingen die in de periode zijn opgericht en tevens zijn opgeheven, zijn in het overzicht buiten beschouwing gelaten.

Werkgelegenheidseffect oprichtingen 2023, naar sector

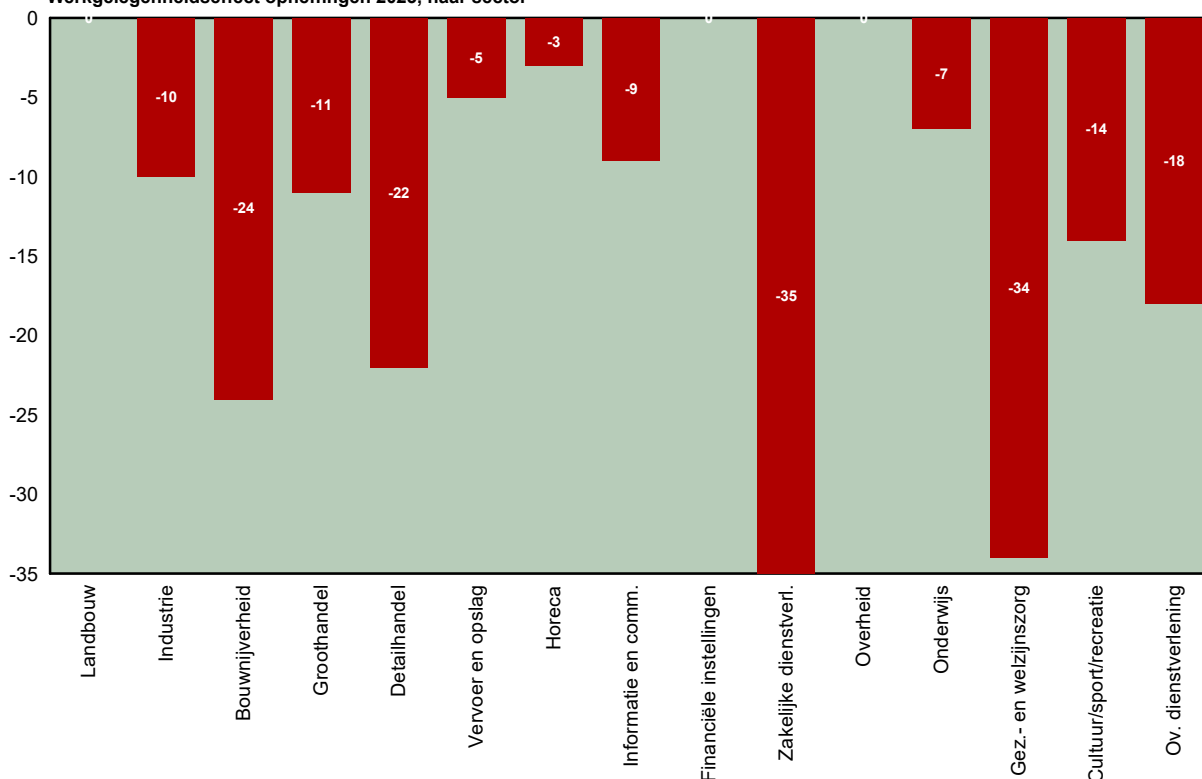
Opheffingen naar sector

Opheffingen 2023, naar sector

	Vestigingen			Werkgelegenheidseffect		
	Abs.	In %	Ver. in %	Abs.	In %	Ver. in %
Landbouw	0	0%	0,0%	0	0%	0,0%
Industrie	-9	6%	-9,7%	-10	5%	-1,1%
Bouwnijverheid	-22	14%	-6,5%	-24	13%	-2,9%
Groothandel	-8	5%	-5,2%	-11	6%	-1,4%
Detailhandel	-19	12%	-6,7%	-22	11%	-1,6%
Vervoer en opslag	-5	3%	-8,3%	-5	3%	-1,4%
Horeca	-3	2%	-2,5%	-3	2%	-0,6%
Info en communicatie	-9	6%	-12,3%	-9	5%	-10,2%
Financiële instellingen	0	0%	0,0%	0	0%	0,0%
Zakelijke diensten	-26	17%	-5,3%	-35	18%	-3,1%
Overheid	0	0%	0,0%	0	0%	0,0%
Onderwijs	-6	4%	-5,0%	-7	4%	-1,2%
Gezondheidszorg	-24	15%	-5,6%	-34	18%	-0,7%
Cultuur-sport-recreatie	-7	4%	-3,9%	-14	7%	-2,3%
Overige diensten	-18	12%	-6,5%	-18	9%	-5,3%
Totaal	-156	100%	-5,9%	-192	100%	-1,5%

In het bovenstaande overzicht is het aantal opheffingen weergegeven en het werkgelegenheidseffect (aantal werkzame personen) daarvan. Vestigingen die in de periode zijn opgericht en tevens zijn opgeheven, zijn in het overzicht buiten beschouwing gelaten.

Werkgelegenheidseffect opheffingen 2023, naar sector

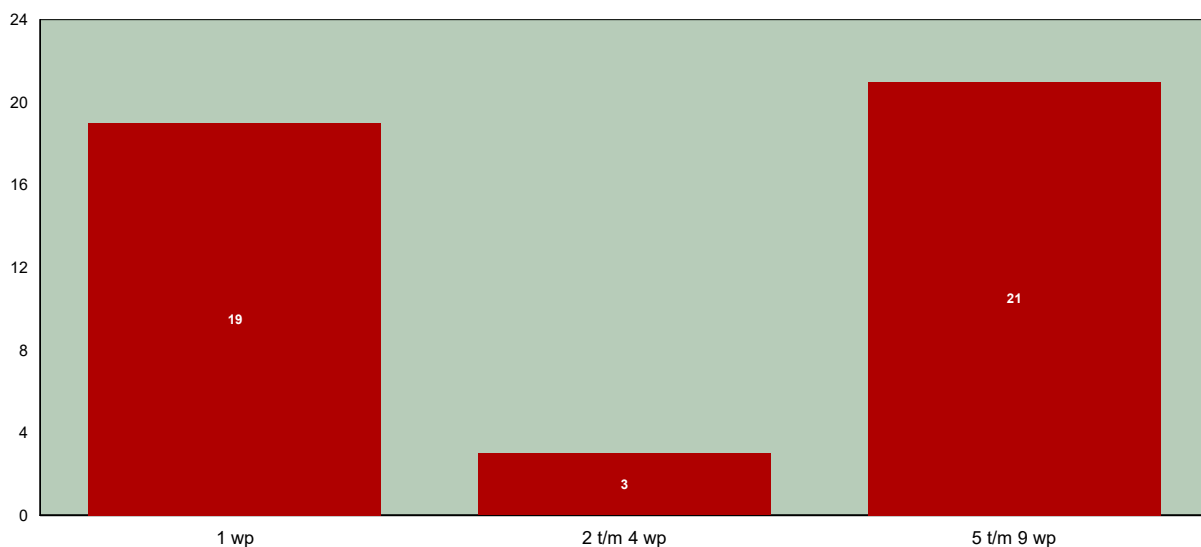
Intergemeentelijke verhuizingen naar grootteklasse

In het onderstaande overzicht is het aantal intergemeentelijke verhuizingen van en naar Landgraaf weergegeven en het werkgelegenheidseffect (aantal werkzame personen) daarvan. Gegevens over verhuizingen (vestiging en vertrek) betreffen alleen verhuisbewegingen van en naar deze gemeente. Verhuisbewegingen binnen dezelfde gemeente (binnengemeentelijke verhuizingen) zijn in het onderstaande overzicht buiten beschouwing gelaten. Het werkgelegenheidseffect betreft dan ook de werkgelegenheidsverandering bij vestigingen die in de afgelopen periode van of naar een andere gemeente zijn verhuisd.

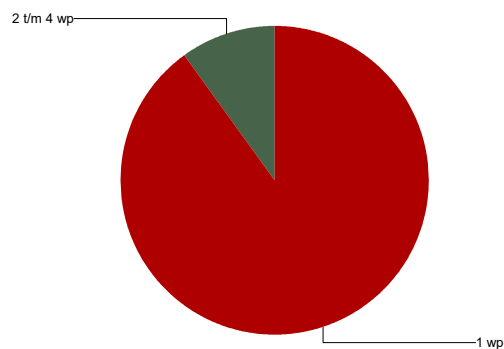
Intergemeentelijke verhuizingen van en naar Landgraaf 2023, naar grootteklasse

	Vestigingen			Werkgelegenheidseffect		
	Vestiging	Vertrek	Saldo	Vestiging	Vertrek	Saldo
1 werkzame persoon	90	-71	19	90	-71	19
2 t/m 4 werkzame personen	9	-8	1	21	-18	3
5 t/m 9 werkzame personen	3	0	3	21	0	21
Totaal	102	-79	23	132	-89	43

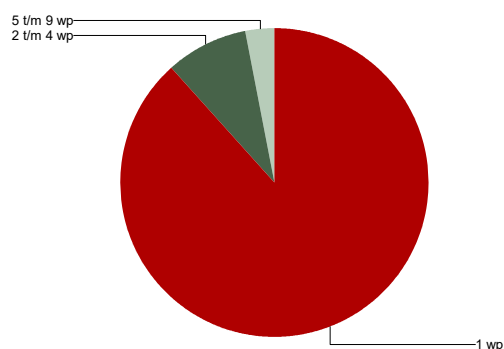
Werkgelegenheidseffect intergemeentelijke verhuizingen 2023, naar grootteklasse

Vertrekkers 2023, aantal vestigingen naar grootteklasse

Vestigers 2023, aantal vestigingen naar grootteklasse

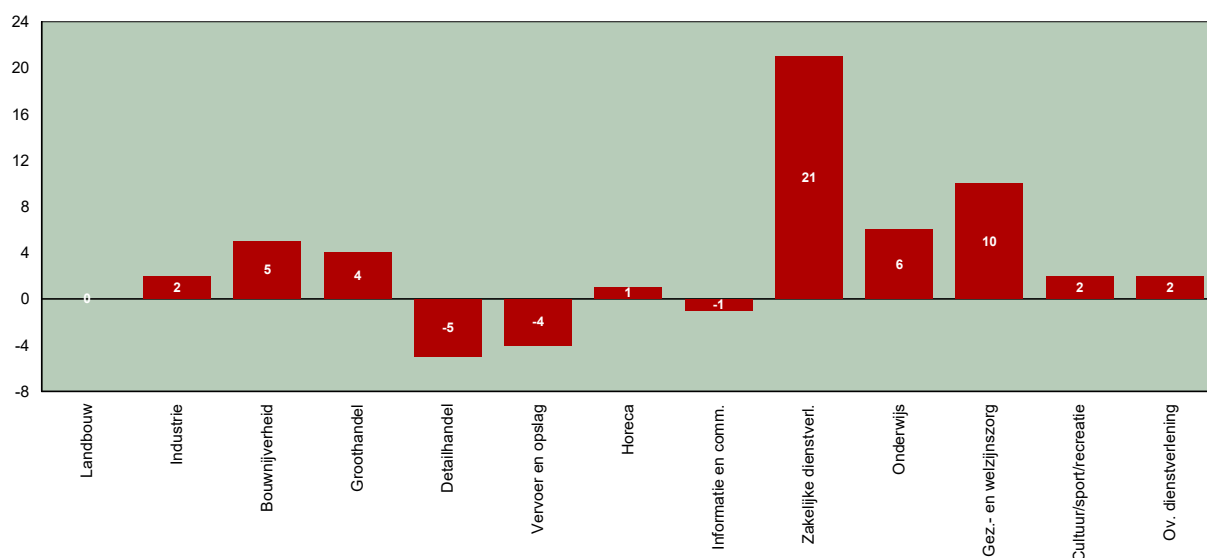

Intergemeentelijke verhuizingen naar sector

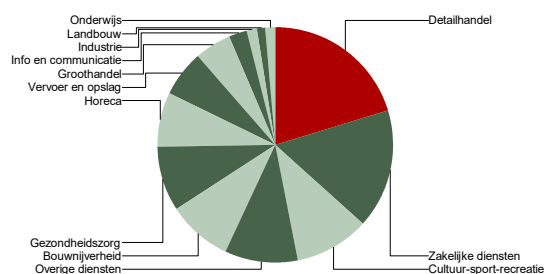
Intergemeentelijke verhuizingen van en naar Landgraaf 2023, naar sector

	Vestigingen			Werkgelegenheidseffect		
	Vestiging	Vertrek	Saldo	Vestiging	Vertrek	Saldo
Landbouw	1	-1	0	1	-1	0
Industrie	3	-1	2	3	-1	2
Bouwnijverheid	11	-7	4	12	-7	5
Groothandel	5	-4	1	8	-4	4
Detailhandel	12	-16	-4	15	-20	-5
Vervoer en opslag	2	-5	-3	2	-6	-4
Horeca	7	-6	1	7	-6	1
Info en communicatie	1	-2	-1	1	-2	-1
Zakelijke diensten	20	-13	7	35	-14	21
Onderwijs	6	-1	5	7	-1	6
Gezondheidszorg	13	-7	6	18	-8	10
Cultuur-sport-recreatie	10	-8	2	12	-10	2
Overige diensten	11	-8	3	11	-9	2
Totaal	102	-79	23	132	-89	43

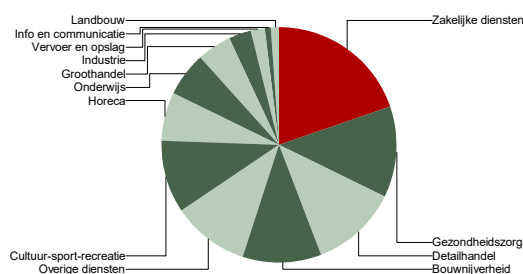
Werkgelegenheidseffect per saldo van intergemeentelijke verhuizingen 2023, naar sector

Vertrekkers 2023, aantal vestigingen naar sector

Vestigers 2023, aantal vestigingen naar sector

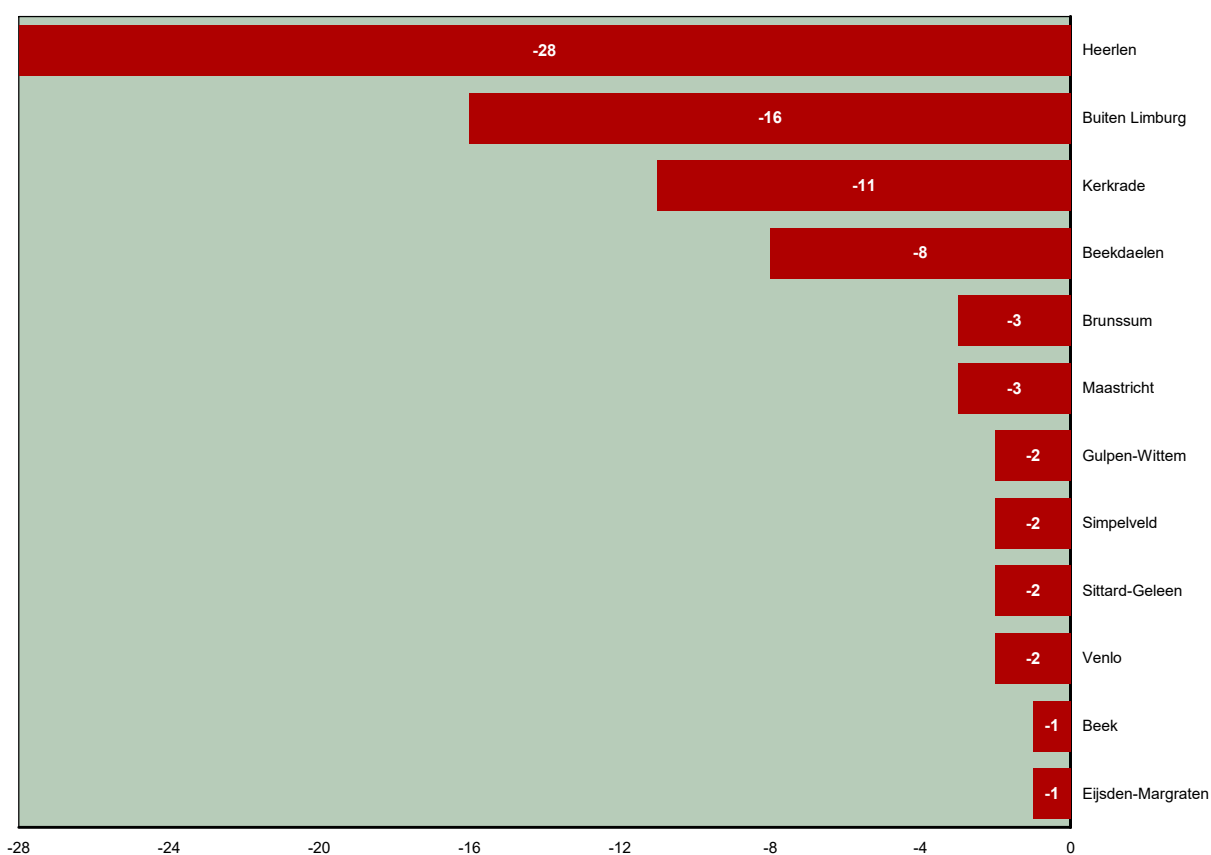

Herkomst en bestemming vertrekkers

Vertrekkers uit Landgraaf 2023, naar herkomst

	Vestigingen		Werkgelegenheidseffect	
	Abs.	In %	Abs.	In %
Abdisenbosch	-1	1%	-1	1%
Rukkener	-1	1%	-1	1%
Schaesberg	-2	3%	-4	4%
Strijthagen	-2	3%	-2	2%
Waubach	-2	3%	-2	2%
Overige locaties	-71	90%	-79	89%
Totaal	-79	100%	-89	100%

Vertrekkers uit Landgraaf 2023, aantal vestigingen naar bestemming

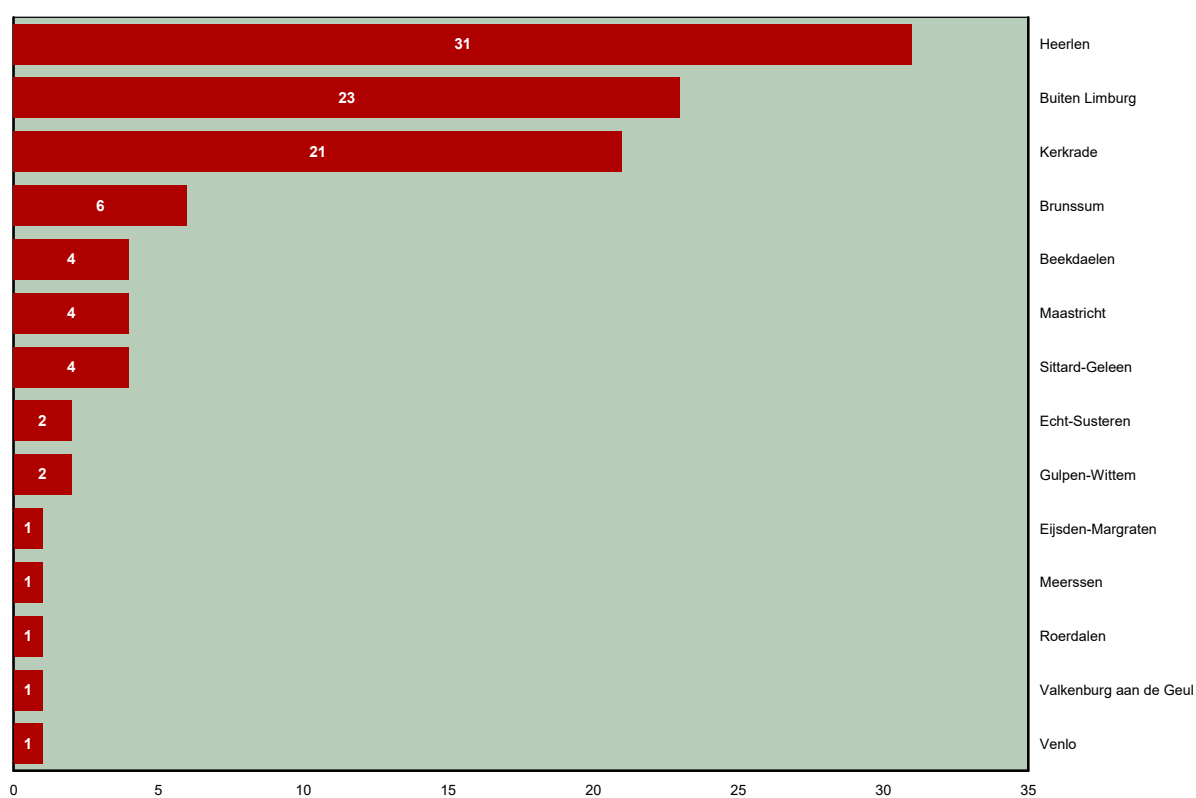

Herkomst en bestemming vestigers

Vestigers in Landgraaf 2023, naar bestemming

	Vestigingen		Werkgelegenheidseffect	
	Abs.	In %	Abs.	In %
Abdisenbosch	2	2%	3	2%
Rukkener	1	1%	1	1%
Schaesberg	4	4%	4	3%
Strijthagen	3	3%	3	2%
Waubach	3	3%	5	4%
Overige locaties	89	87%	116	88%
Totaal	102	100%	132	100%

Vestigers in Landgraaf 2023, aantal vestigingen naar herkomst

Autonome ontwikkeling

Autonome groei en krimp in 2023, naar sector

	Vestigingen			Werkgelegenheidseffect		
	WP+	WP-	Saldo	WP+	WP-	Saldo
Landbouw	1	0	1	1	0	1
Industrie	8	-5	3	51	-28	23
Bouwnijverheid	35	-20	15	53	-78	-25
Groothandel	10	-5	5	16	-11	5
Detailhandel	22	-15	7	98	-62	36
Vervoer en opslag	14	-8	6	23	-11	12
Horeca	13	-12	1	28	-17	11
Info en communicatie	8	-7	1	9	-9	0
Financiële instellingen	0	-2	-2	0	-2	-2
Zakelijke diensten	16	-30	-14	17	-62	-45
Overheid	2	0	2	26	0	26
Onderwijs	9	-10	-1	16	-18	-2
Gezondheidszorg	40	-32	8	81	-79	2
Cultuur-sport-recreatie	6	-9	-3	14	-12	2
Overige diensten	14	-12	2	20	-14	6
Totaal	198	-167	31	453	-403	50

In het bovenstaande overzicht is per sector de autonome ontwikkeling weergegeven in de afgelopen jaar. De autonome ontwikkeling wordt berekend op basis van de werkgelegenheidsontwikkeling bij vestigingen die zowel aan het begin alsook aan het eind van de periode in de provincie gevestigd waren. Het betreft zodoende de werkgelegenheidsontwikkeling exclusief het effect van oprichtingen, opheffingen en verhuisbewegingen van en naar Limburg.

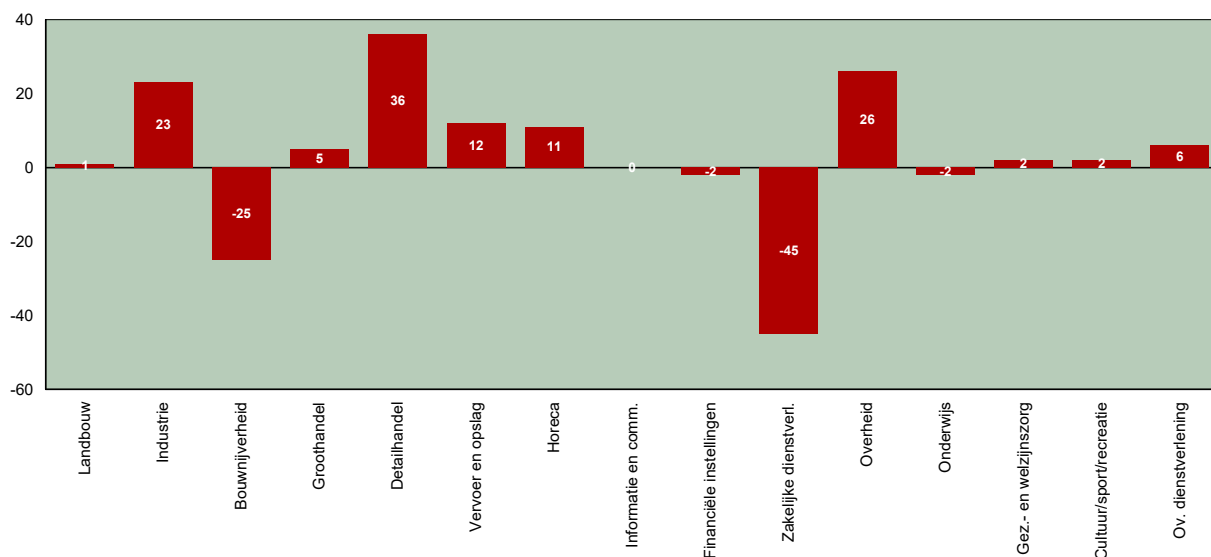
WP+ Vestigingen; het aantal vestigingen waarbij de werkgelegenheid in het afgelopen jaar is toegenomen.

WP- Vestigingen; het aantal vestigingen waarbij de werkgelegenheid in het afgelopen jaar is afgenomen.

WP+ Werkgelegenheidseffect; de toename van het aantal werkzame personen bij vestigingen waarbij de werkgelegenheid in het afgelopen jaar is toegenomen.

WP- Werkgelegenheidseffect; de afname van het aantal werkzame personen bij vestigingen waarbij de werkgelegenheid in het afgelopen jaar is afgenomen.

Werkgelegenheidseffect autonome ontwikkeling per saldo in 2023, naar sector

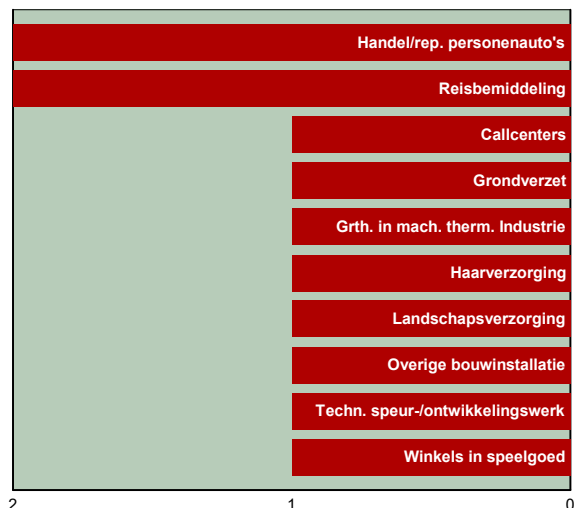
Faillissementen

Onder faillissementen worden bedrijfsbeëindigingen verstaan als gevolg van een faillissementverklaring van de rechter (gerechtelijk beslag op het vermogen). De gegevens zijn afkomstig uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. In de onderstaande overzichten zijn bedrijfsbeëindigingen als gevolg van andere redenen buiten beschouwing gelaten. Op te merken is dat ook faillissementen van bedrijven zijn opgenomen die op een later tijdstip een doorstart maken.

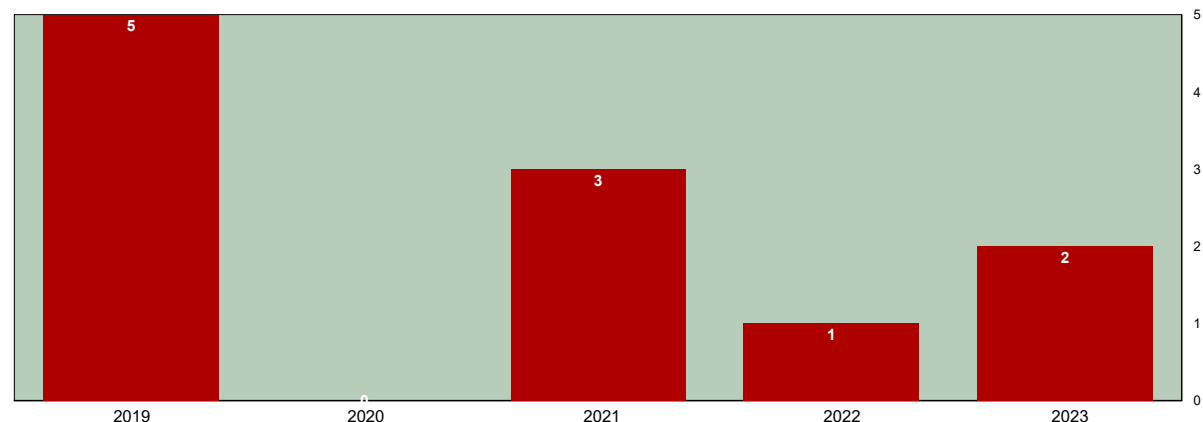
Faillissementen in 2023 naar sector

	Abs.	In %
Industrie	0	0%
Bouwnijverheid	0	0%
Groothandel	0	0%
Detailhandel	0	0%
Vervoer en opslag	0	0%
Horeca	0	0%
Info en communicatie	0	0%
Zakelijke diensten	2	100%
Gezondheidszorg	0	0%
Cultuur-sport-recreatie	0	0%
Overige diensten	0	0%
Totaal	2	100%

Top 10 Faillissementen 2019 - 2023 naar branche

Faillissementen 2019 - 2023

Faillissementen 2019 - 2023 naar sector

	2019	2020	2021	2022	2023
Industrie	0	0	0	0	0
Bouwnijverheid	1	0	1	0	0
Groothandel	1	0	0	1	0
Detailhandel	2	0	0	0	0
Vervoer en opslag	0	0	0	0	0
Horeca	0	0	0	0	0
Info en communicatie	0	0	0	0	0
Zakelijke diensten	1	0	2	0	2
Gezondheidszorg	0	0	0	0	0
Cultuur-sport-recreatie	0	0	0	0	0
Overige diensten	0	0	0	0	0
Totaal	5	0	3	1	2

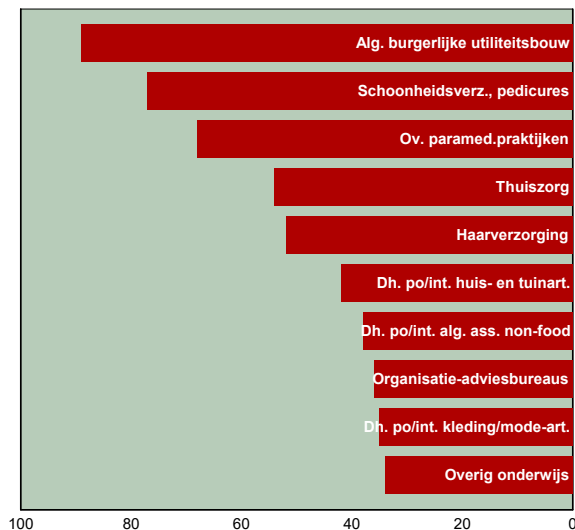
Starters

Onder starters worden startende ondernemingen verstaan. Dit kunnen zzp-ers zijn, maar ook grotere nieuwe ondernemingen. De gegevens over starters zijn afkomstig uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. In de onderstaande overzichten zijn dus nieuwe vestigingen als gevolg van andere redenen (zoals nieuwe nevenvestigingen van bestaande ondernemingen) buiten beschouwing gelaten.

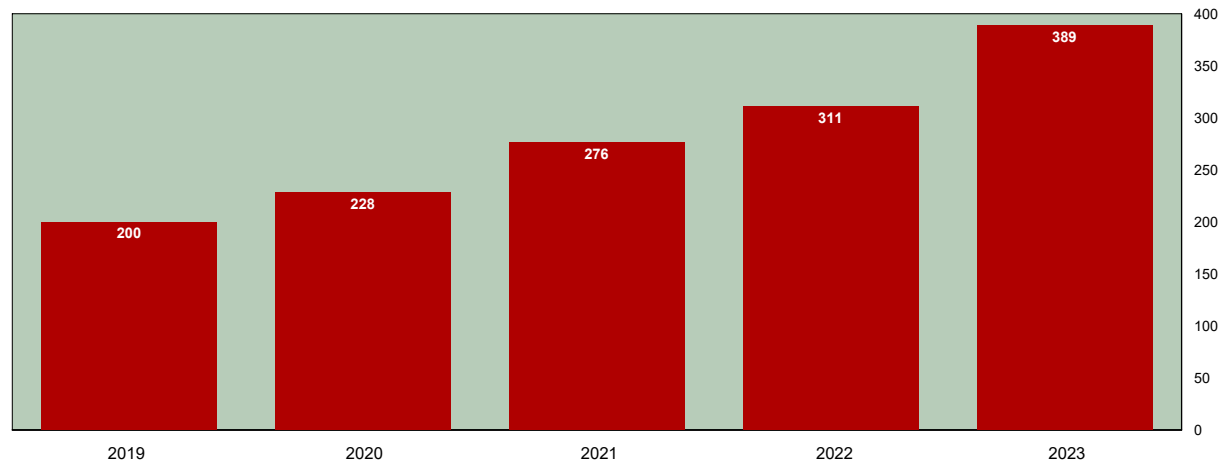
Starters in 2023 naar sector

	Abs.	In %
Landbouw	2	1%
Industrie	16	4%
Bouwnijverheid	56	14%
Groothandel	10	3%
Detailhandel	48	12%
Vervoer en opslag	10	3%
Horeca	17	4%
Info en communicatie	7	2%
Financiële instellingen	0	0%
Zakelijke diensten	75	19%
Overheid	0	0%
Onderwijs	27	7%
Gezondheidszorg	56	14%
Cultuur-sport-recreatie	27	7%
Overige diensten	38	10%
Totaal	389	100%

Top 10 Starters 2019 - 2023 naar branche

Starters 2019 - 2023

Starters 2019 - 2023 naar sector

	2019	2020	2021	2022	2023
Landbouw	2	1	3	3	2
Industrie	8	8	6	8	16
Bouwnijverheid	20	25	46	53	56
Groothandel	13	11	4	6	10
Detailhandel	17	40	34	37	48
Vervoer en opslag	4	5	11	7	10
Horeca	5	11	15	9	17
Info en communicatie	7	8	14	7	7
Financiële instellingen	5	1	3	2	0
Zakelijke diensten	42	39	58	57	75
Overheid	0	0	1	0	0
Onderwijs	13	11	12	21	27
Gezondheidszorg	29	29	38	48	56
Cultuur-sport-recreatie	9	14	7	13	27
Overige diensten	26	25	24	40	38
Totaal	200	228	276	311	389

Bedrijfssectoren

In dit hoofdstuk wordt ingezoomd op de afzonderlijke sectoren in de gemeente Landgraaf. Op te merken is dat de sectoren 'winning van delfstoffen' en 'nutsbedrijven' in de voorliggende rapportage binnen de sector 'Industrie' vallen. Deze beide sectoren hebben een te beperkt aantal arbeidsplaatsen voor nadere analyse.

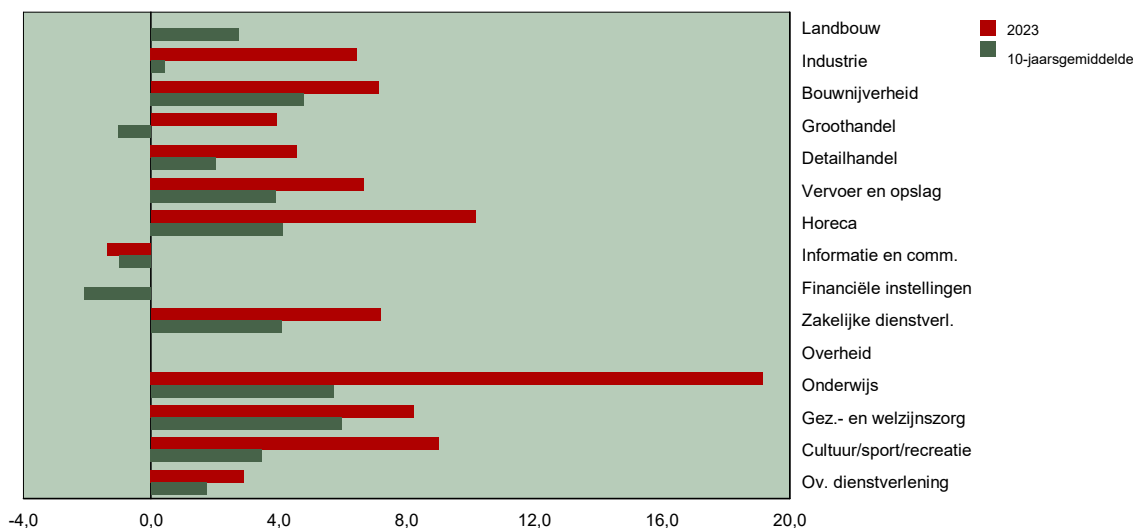
Sectorvergelijking

Vestigingenontwikkeling 2023-2024

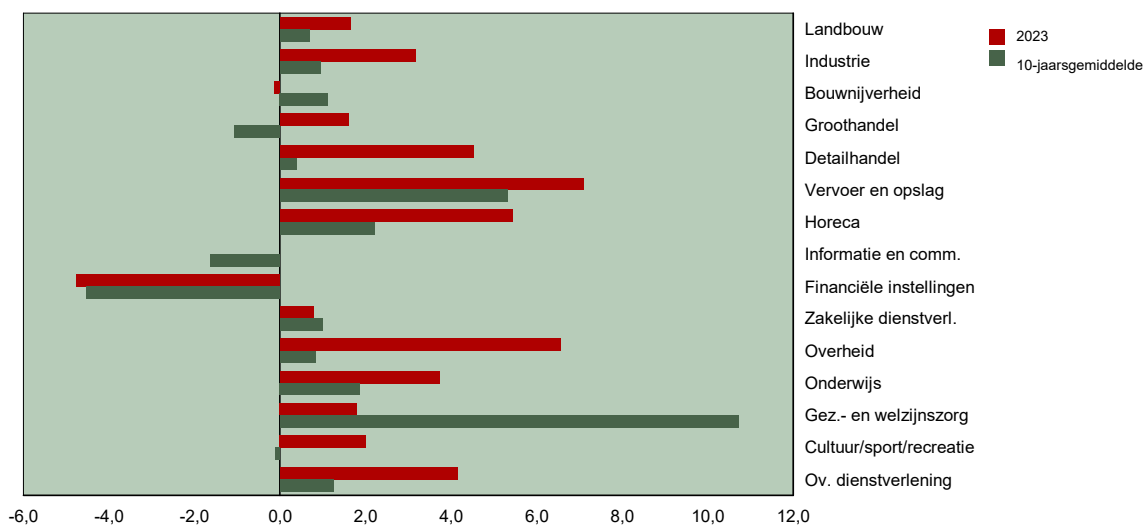
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	Ontw. 2023			Ontw. 2023		
	1 januari 2024	Abs.	In %	1 januari 2024	Abs.	In %
Landbouw	28	0	0,0%	62	1	1,6%
Industrie	99	6	6,5%	943	29	3,2%
Bouwnijverheid	361	24	7,1%	813	-1	-0,1%
Groothandel	159	6	3,9%	826	13	1,6%
Detailhandel	297	13	4,6%	1.430	62	4,5%
Vervoer en opslag	64	4	6,7%	392	26	7,1%
Horeca	130	12	10,2%	562	29	5,4%
Info en communicatie	72	-1	-1,4%	88	0	0,0%
Financiële instellingen	19	0	0,0%	40	-2	-4,8%
Zakelijke diensten	523	35	7,2%	1.150	9	0,8%
Overheid	5	0	0,0%	422	26	6,6%
Onderwijs	143	23	19,2%	584	21	3,7%
Gezondheidszorg	460	35	8,2%	4.639	82	1,8%
Cultuur-sport-recreatie	194	16	9,0%	608	12	2,0%
Overige diensten	283	8	2,9%	352	14	4,1%
Totaal	2.837	181	6,8%	12.911	321	2,5%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Landbouw

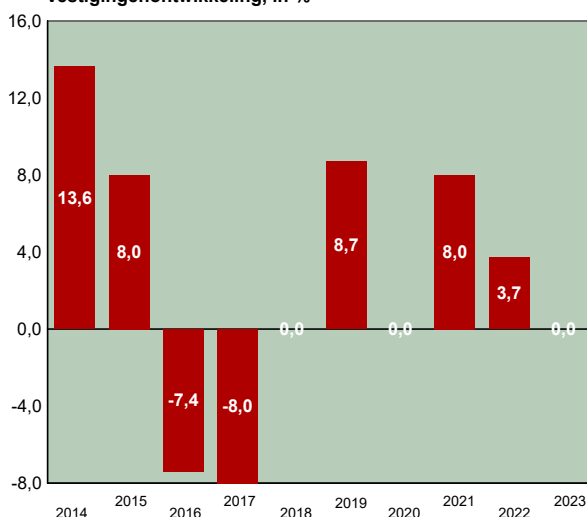
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Landbouw	28	0	0,0%

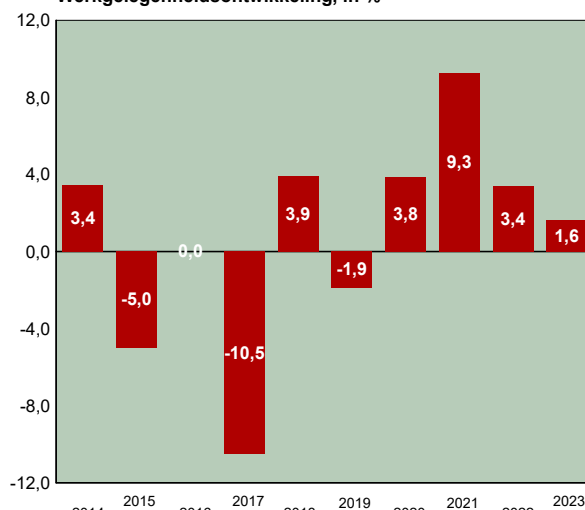
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Landbouw	62	1	1,6%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Akkerbouw	5	0	0,0%	9	0	0,0%
Veehouderij	9	1	12,5%	27	2	8,0%
Akkerbouw / veehouderij	4	0	0,0%	8	0	0,0%
Dienstverlening voor de landbouw	9	-1	-10,0%	17	-1	-5,6%
Jacht en bosbouw	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Totaal	28	0	0,0%	62	1	1,6%

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

Industrie

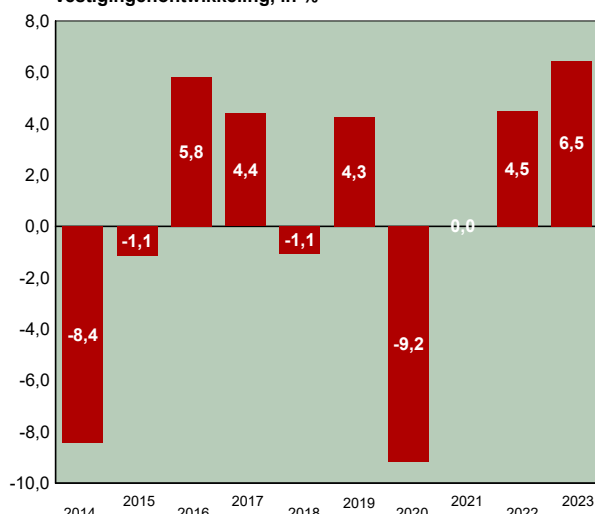
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Industrie	99	6	6,5%

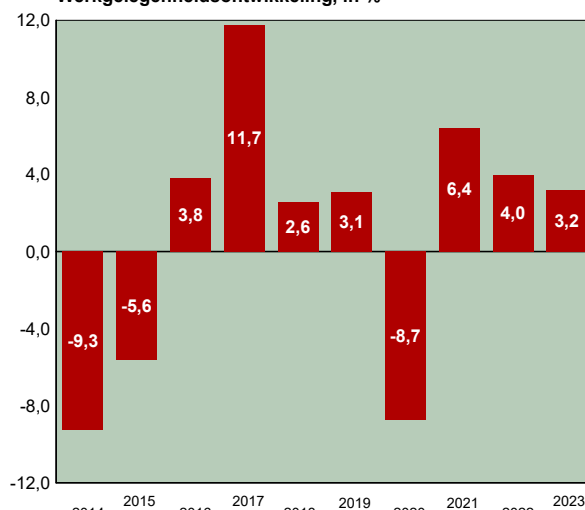
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Industrie	943	29	3,2%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Winning van delfstoffen	1	0	0,0%	4	0	0,0%
Voedings- en genotmiddelen	8	-3	-27,3%	331	34	11,4%
Textiel en textielproducten	5	1	25,0%	6	1	20,0%
Artikelen van hout (excl. meubels)	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Verv. papier, uitgeverijen, drukkerijen	6	0	0,0%	20	-1	-4,8%
Chemische- en kunststofproducten	6	-1	-14,3%	82	1	1,2%
Glas, aardewerk, cementproducten	9	3	50,0%	82	6	7,9%
Metalen en producten van metaal	17	-1	-5,6%	36	-1	-2,7%
Machines en apparaten	14	3	27,3%	301	-17	-5,3%
Transportmiddelen	2	0	0,0%	2	0	0,0%
Meubels	6	-1	-14,3%	8	-1	-11,1%
Overige goederen en SW-bedrijven	15	3	25,0%	26	3	13,0%
Elektriciteit, aardgas en warm water	2	0	0,0%	5	0	0,0%
Afvalbehandeling en -recycling	7	2	40,0%	39	4	11,4%
Totaal	99	6	6,5%	943	29	3,2%

Bouwnijverheid

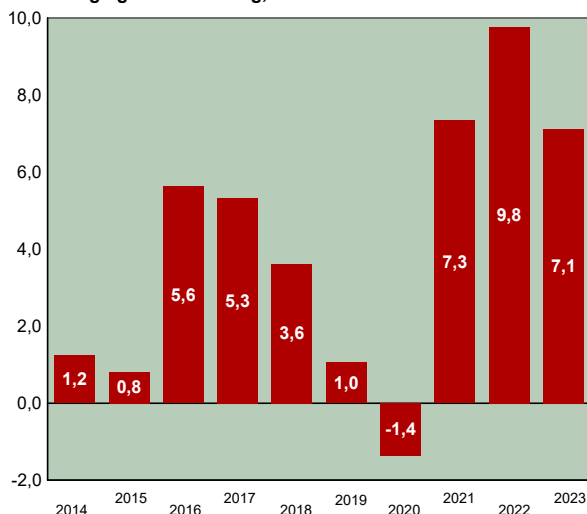
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Bouwnijverheid	361	24	7,1%

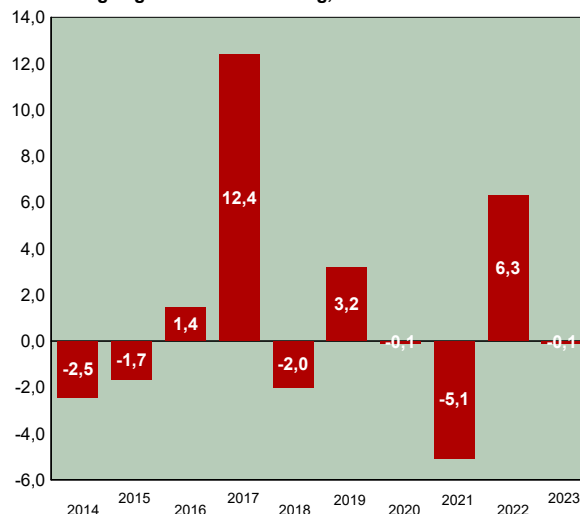
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Bouwnijverheid	813	-1	-0,1%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw	120	20	20,0%	264	-23	-8,0%
Grond-, water- en wegenbouw	30	3	11,1%	35	2	6,1%
Slopen van bouwwerken, grondverzet	14	-3	-17,6%	22	-2	-8,3%
Bouwinstallatie	62	6	10,7%	260	20	8,3%
Afwerking van gebouwen	97	-3	-3,0%	160	1	0,6%
Gespecialiseerde werkzaamheden	38	1	2,7%	72	1	1,4%
Totaal	361	24	7,1%	813	-1	-0,1%

Groothandel

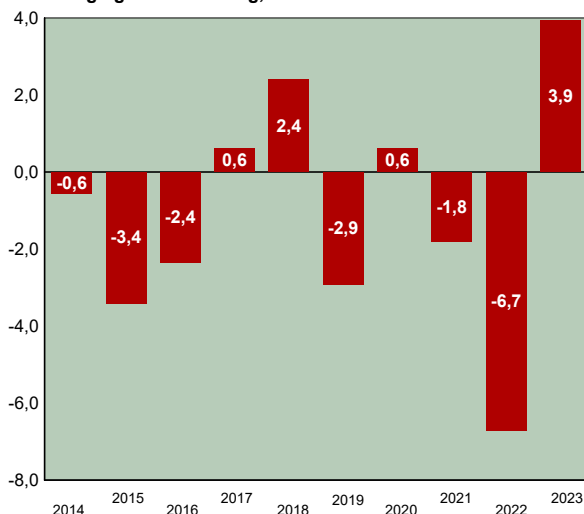
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Groothandel	159	6	3,9%

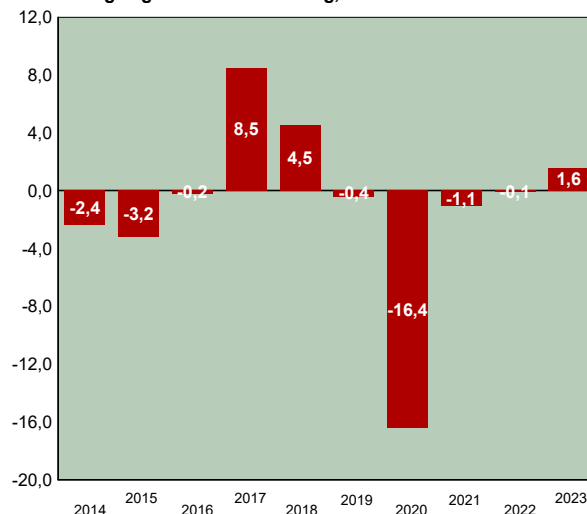
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Groothandel	826	13	1,6%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling
2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling
2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Handel in auto's en aanhangers	42	0	0,0%	99	2	2,1%
Gespecialiseerde reparatie van auto's	16	2	14,3%	48	3	6,7%
Handel in auto-onderdelen	7	1	16,7%	28	2	7,7%
Handel, rep. motorfietsen	4	0	0,0%	6	0	0,0%
Handelsbemiddeling	14	2	16,7%	29	2	7,4%
Groothandel in landbouwproducten	5	0	0,0%	7	0	0,0%
Groothandel in v&g-middelen	17	1	6,2%	369	7	1,9%
Groothandel in ov. cons.art.	22	-1	-4,3%	152	1	0,7%
Groothandel in ICT-apparatuur	3	0	0,0%	10	-7	-41,2%
Groothandel in machines, apparaten	7	1	16,7%	21	2	10,5%
Overige groothandel	22	0	0,0%	57	1	1,8%
Totaal	159	6	3,9%	826	13	1,6%

Detailhandel

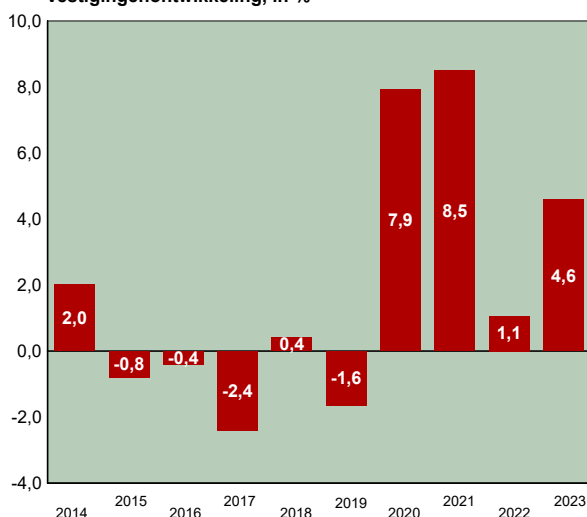
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Detailhandel	297	13	4,6%

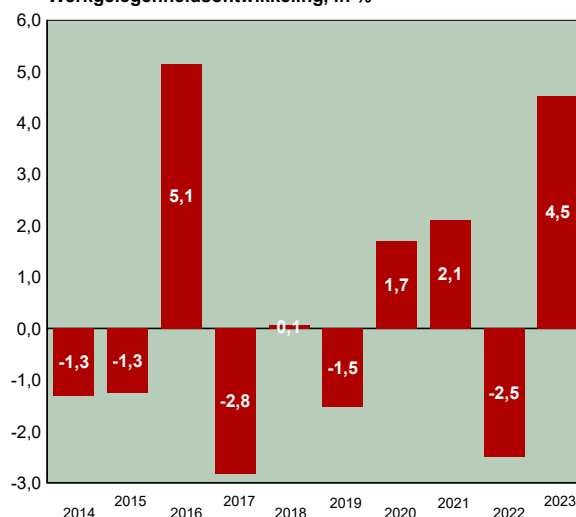
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Detailhandel	1.430	62	4,5%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Voedings- en genotmiddelen	34	1	3,0%	663	33	5,2%
Kleding, mode art. en textiel	14	-2	-12,5%	50	-2	-3,8%
Schoenen, lederwaren en reisart.	7	0	0,0%	30	2	7,1%
Persoonlijke verzorging	11	1	10,0%	80	14	21,2%
Wonen en wooninrichting	7	1	16,7%	16	1	6,7%
Huishoudelijke artikelen	2	0	0,0%	31	0	0,0%
Consumentenelectronica	4	0	0,0%	14	-2	-12,5%
Doe-het-zelf	5	0	0,0%	138	7	5,3%
Vrije tijd en educatie	24	1	4,3%	78	6	8,3%
Warenhuizen	1	0	0,0%	23	-4	-14,8%
Overige detailhandel non food	4	0	0,0%	8	-2	-20,0%
Apotheken	4	0	0,0%	77	-6	-7,2%
Markthandel	18	-1	-5,3%	40	0	0,0%
Detailhandel niet via winkel of markt	162	12	8,0%	182	15	9,0%
Totaal	297	13	4,6%	1.430	62	4,5%

Vervoer en opslag

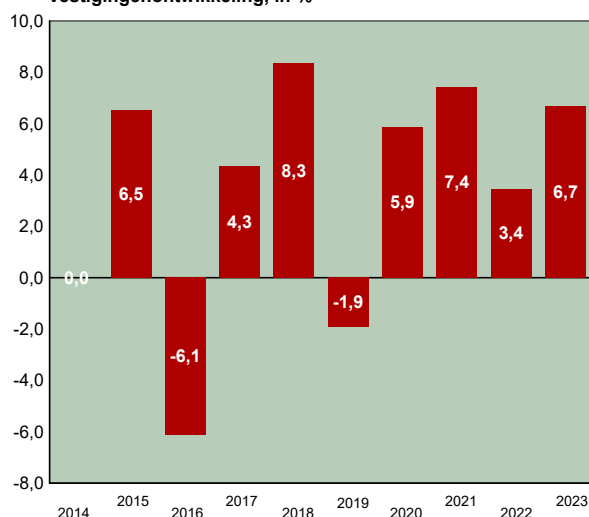
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Vervoer en opslag	64	4	6,7%

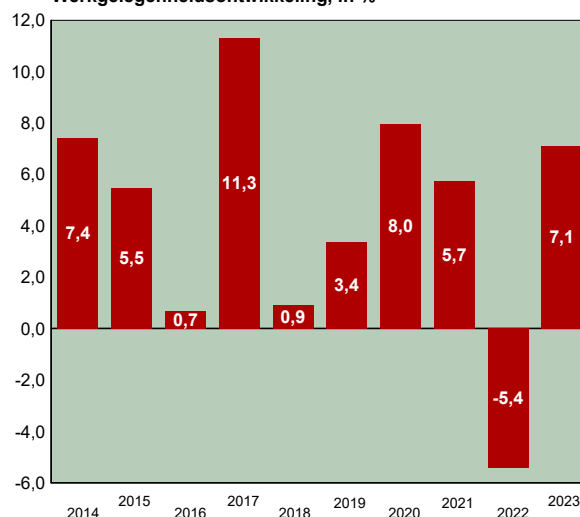
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Vervoer en opslag	392	26	7,1%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Vervoer over de weg	35	3	9,4%	239	15	6,7%
Vervoer over water	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Vervoer door de lucht	0	0		0	0	
Opslag	7	-1	-12,5%	57	4	7,5%
Dienstverlening voor vervoer	6	-2	-25,0%	6	-2	-25,0%
Post- en koeriersdiensten	15	4	36,4%	89	9	11,2%
Totaal	64	4	6,7%	392	26	7,1%

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Vervoer over de weg	35	3	9,4%	239	15	6,7%
Vervoer over water	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Vervoer door de lucht	0	0		0	0	
Opslag	7	-1	-12,5%	57	4	7,5%
Dienstverlening voor vervoer	6	-2	-25,0%	6	-2	-25,0%
Post- en koeriersdiensten	15	4	36,4%	89	9	11,2%
Totaal	64	4	6,7%	392	26	7,1%

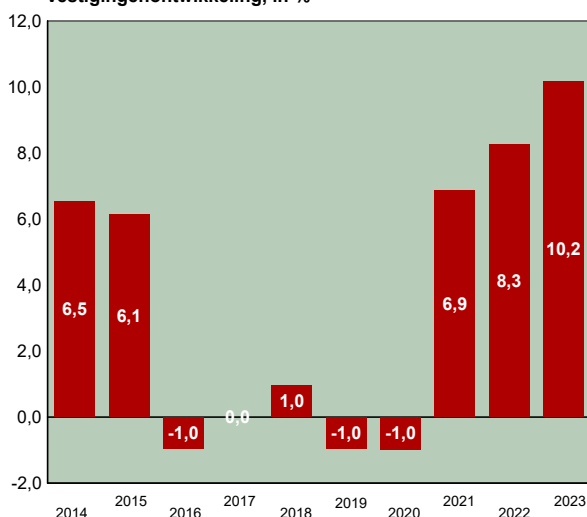
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Horeca	130	12	10,2%

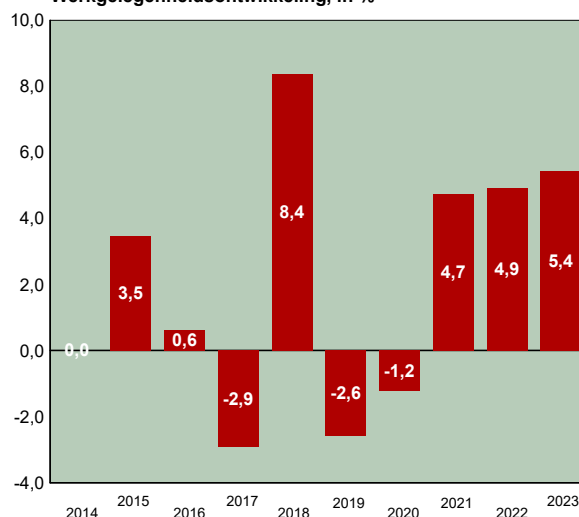
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Horeca	562	29	5,4%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Hotels, pensions en conferentie-oorden	3	0	0,0%	95	3	3,3%
Vakantiehuisjes, -bungalowparken	5	-1	-16,7%	10	-2	-16,7%
Kampeerterreinen	3	0	0,0%	11	0	0,0%
Overige logiesverstrekking	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Cafés	17	1	6,2%	39	1	2,6%
Restaurants	12	0	0,0%	95	2	2,2%
Cafetaria's en ijssalons	40	-1	-2,4%	232	-2	-0,9%
Kantines en catering	49	13	36,1%	79	27	51,9%
Totaal	130	12	10,2%	562	29	5,4%

Informatie en communicatie

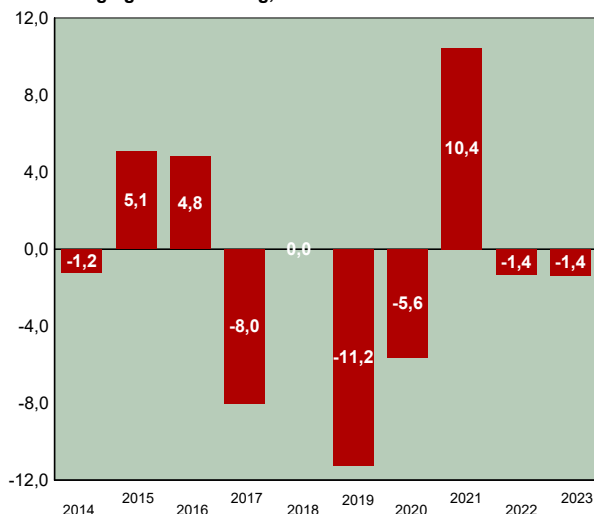
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Info en communicatie	72	-1	-1,4%

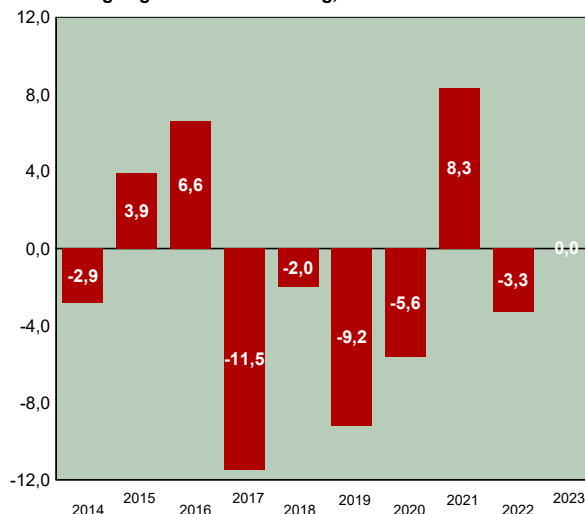
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Info en communicatie	88	0	0,0%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling
2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling
2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Uitgevers kranten, tijdschr. en software	2	1	100,0%	2	1	100,0%
Prod./distr. van radio, televisie en films	14	2	16,7%	15	3	25,0%
Radio- en televisieomroepen	2	-1	-33,3%	7	-1	-12,5%
Telecommunicatie	1	0	0,0%	1	0	0,0%
Gegevensverwerking, webhosting	2	0	0,0%	2	0	0,0%
Dienstverl. t.b.v. informatietechnologie	50	-2	-3,8%	60	-2	-3,2%
Dienstverl. t.b.v. informatietechnologie	1	-1	-50,0%	1	-1	-50,0%
Totaal	72	-1	-1,4%	88	0	0,0%

Financiële instellingen

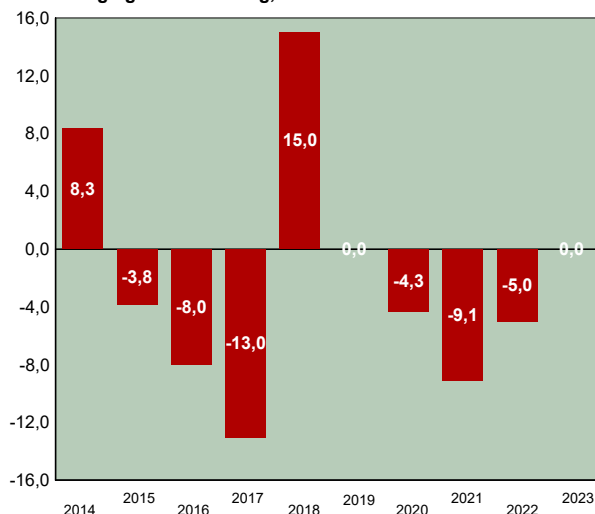
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Financiële instellingen	19	0	0,0%

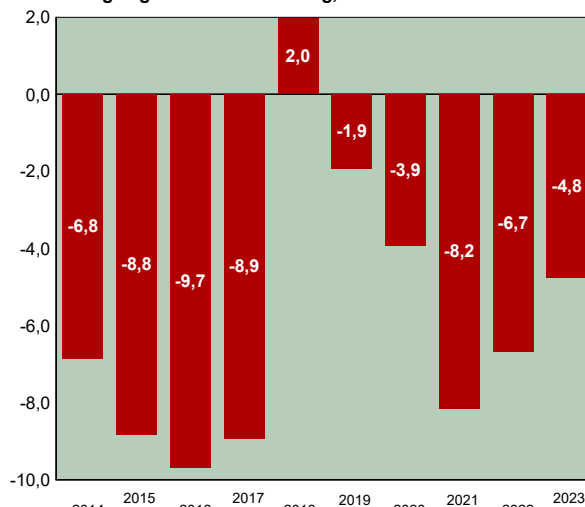
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Financiële instellingen	40	-2	-4,8%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling
2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling
2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Banken	0	0		0	0	
Overige financiële intermediatie	0	0		0	0	
Financiële bemiddeling en advisering	19	0	0,0%	40	-2	-4,8%
Totaal	19	0	0,0%	40	-2	-4,8%

Zakelijke dienstverlening

Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Zakelijke diensten	523	35	7,2%

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Zakelijke diensten	1.150	9	0,8%

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Handel en verhuur van onroerend goed	14	0	0,0%	19	-2	-9,5%
Rechtskundige dienstverlening	28	2	7,7%	60	17	39,5%
Accountancy, belastingadvies en adm.	52	2	4,0%	78	-3	-3,7%
Overige zakelijke dienstverlening	94	13	16,0%	213	-1	-0,5%
Advisering t.a.v. bedrijfsvoering	98	9	10,1%	139	19	15,8%
Architecten-, ingenieursbureaus	51	3	6,2%	66	1	1,5%
Speur- en ontwikkelingswerk	6	1	20,0%	6	1	20,0%
Onderzoeks-, reclame- en pr-bureaus	21	-2	-8,7%	36	-4	-10,0%
Industrieel ontwerp	38	1	2,7%	61	-2	-3,2%
Fotografie en ontwikkelen van foto's	30	0	0,0%	30	0	0,0%
Verhuur van roerende goederen	28	2	7,7%	38	2	5,6%
Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	11	0	0,0%	40	-2	-4,8%
Gesp. reiniging van gebouwen	10	2	25,0%	11	3	37,5%
Reisbemiddeling en reisorganisatie	7	0	0,0%	11	0	0,0%
Beveiliging en opsporing	10	1	11,1%	21	-1	-4,5%
Facility management en reiniging	24	2	9,1%	320	-18	-5,3%
Callcenters	1	-1	-50,0%	1	-1	-50,0%
Totaal	523	35	7,2%	1.150	9	0,8%

Overheid

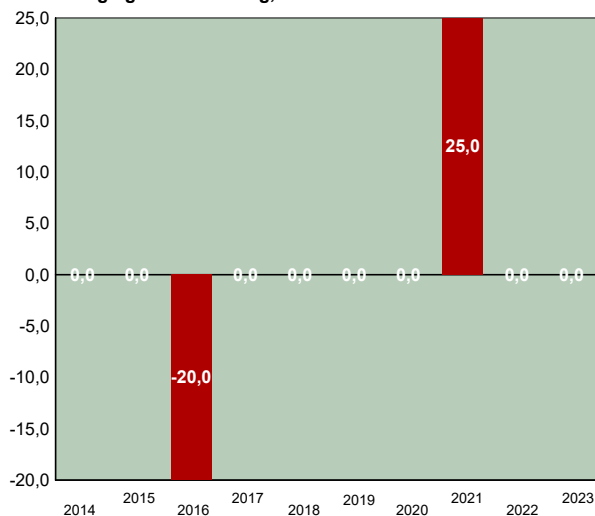
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Overheid	5	0	0,0%

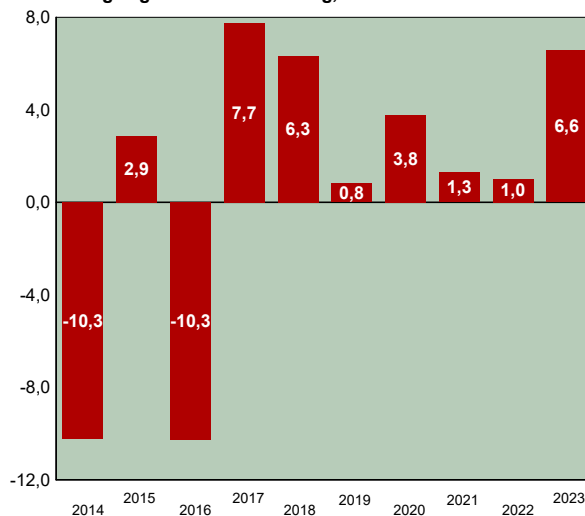
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Overheid	422	26	6,6%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling
2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling
2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Openbaar bestuur	5	0	0,0%	422	26	6,6%
Justitie en politie	0	0		0	0	
Totaal	5	0	0,0%	422	26	6,6%

Onderwijs

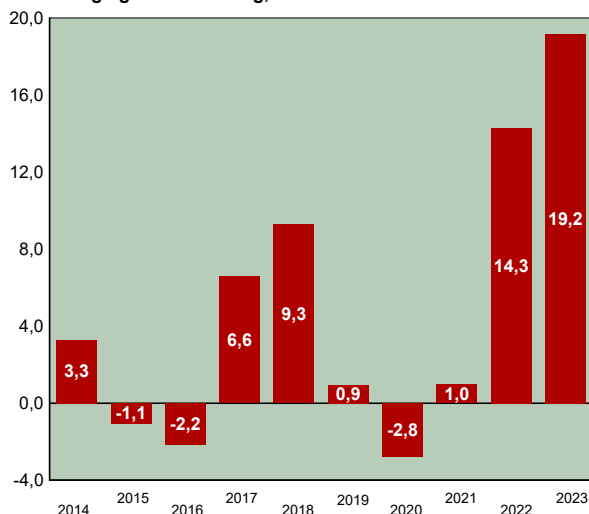
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Onderwijs	143	23	19,2%

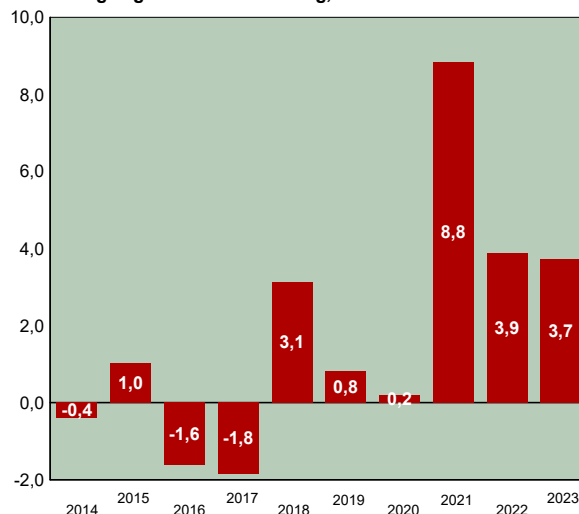
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Onderwijs	584	21	3,7%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling
2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling
2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Primair en speciaal onderwijs	10	0	0,0%	213	-8	-3,6%
Voortgezet onderwijs	2	0	0,0%	179	6	3,5%
MBO en educatie	0	0		0	0	
Overig onderwijs	131	23	21,3%	192	23	13,6%
Totaal	143	23	19,2%	584	21	3,7%

Gezondheids- en welzijnszorg

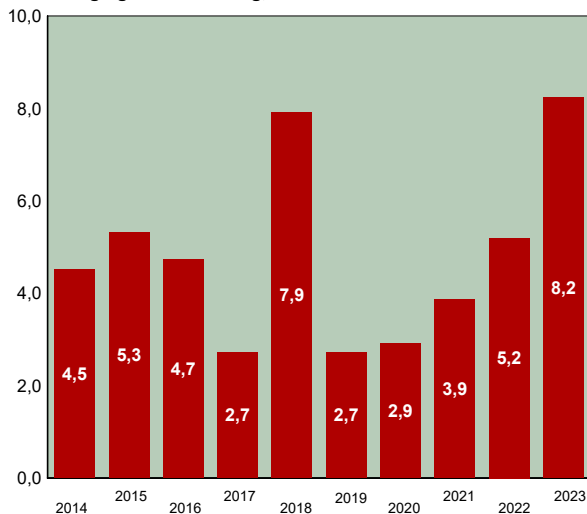
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Gezondheidszorg	460	35	8,2%

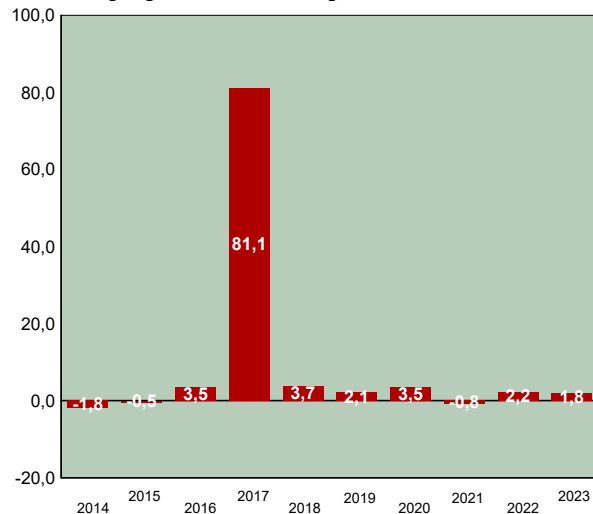
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Gezondheidszorg	4.639	82	1,8%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Med. en tandheelkundige praktijken	25	1	4,2%	179	12	7,2%
Paramed. en verloskundigenpraktijken	165	19	13,0%	252	31	14,0%
Overige zorgaanbieders	22	2	10,0%	243	5	2,1%
Verpleging, verzorging met overnachting	49	2	4,3%	1.401	10	0,7%
Maatschap. dienstverl. zndr overnachting	199	11	5,9%	2.564	24	0,9%
Totaal	460	35	8,2%	4.639	82	1,8%

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

Cultuur, sport en recreatie

Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Cultuur-sport-recreatie	194	16	9,0%

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Cultuur-sport-recreatie	608	12	2,0%

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Kunst	112	18	19,1%	118	12	11,3%
Theaters en evenementenhallen	3	0	0,0%	10	0	0,0%
Culturele uitleencentra	2	-1	-33,3%	12	-5	-29,4%
Musea, kunstgalerieën	6	0	0,0%	6	0	0,0%
Dieren-/plantentuinen; natuur	2	0	0,0%	2	0	0,0%
Loterijen en kansspelen	1	0	0,0%	2	0	0,0%
Sport	47	-2	-4,1%	83	5	6,4%
Overige recreatie	21	1	5,0%	375	0	0,0%
Totaal	194	16	9,0%	608	12	2,0%

Overige dienstverlening

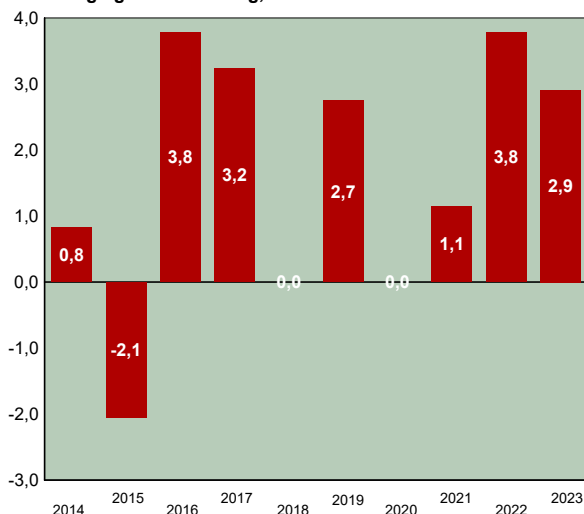
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Overige diensten	283	8	2,9%

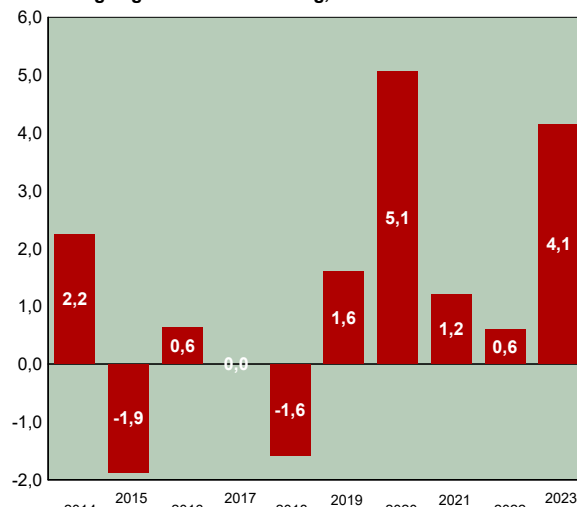
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Overige diensten	352	14	4,1%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Vestigingenontwikkeling
2023-2024, naar branche

Werkgelegenheidsontwikkeling
2023-2024, naar branche

	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Levensbeschouwelijke en politieke org.	19	0	0,0%	19	0	0,0%
Reparatie van consumentenartikelen	22	2	10,0%	26	3	13,0%
Wellness	209	6	3,0%	227	6	2,7%
Uitvaartbranche	4	1	33,3%	37	1	2,8%
Overige dienstverlening n.e.g.	29	-1	-3,3%	43	4	10,3%
Totaal	283	8	2,9%	352	14	4,1%

Speerpuntsectoren

In dit hoofdstuk wordt speciaal ingezoomd op een tweetal speerpuntsectoren in de gemeente:

- Toerisme & Recreatie
- Zorg & zorggerelateerde branches

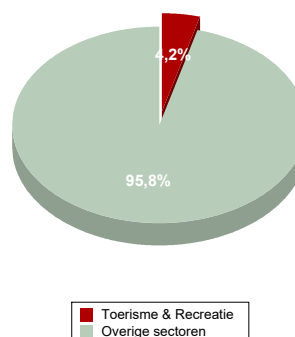
De bovengenoemde sectoren zijn afgebakend op basis van de SBI2008-indeling. In de bijlagen is de afbakening en indeling van de twee sectoren weergegeven.

Toerisme & Recreatie - vestigingen

Vestigingen (januari van ieder jaar)

	1 januari	Ontwikkeling	
		Abs.	In %
2015	116	5	4,5%
2016	129	13	11,2%
2017	123	-6	-4,7%
2018	119	-4	-3,3%
2019	123	4	3,4%
2020	117	-6	-4,9%
2021	110	-7	-6,0%
2022	110	0	0,0%
2023	114	4	3,6%
2024	119	5	4,4%

Vestigingen, aandeel Toerisme & Recreatie

Vestigingontwikkeling (2014 t/m 2023) per jaar in %

Vestigingsstructuur 2023-2024 (januari)

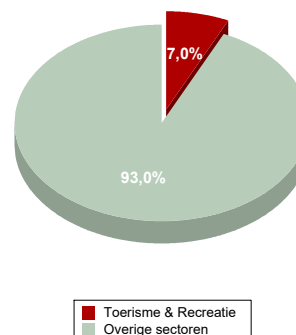
	2023		Ontwikkeling	2024	
	Abs.	In %		Abs.	In %
Handel in auto's en aanhangers	2	2%	2	4	3%
Winkels in overige artikelen	4	4%	0	4	3%
Personenvervoer over de weg	9	8%	4	13	11%
Binnenvaart (passagiersvaart)	0	0%	0	0	0%
Personenvervoer door de lucht	0	0%	0	0	0%
Hotels e.d.	3	3%	0	3	3%
Verhuur van vakantiehuizen en appartementen ; jeugdherberge	6	5%	-1	5	4%
Kampeerterreinen	3	3%	0	3	3%
Overige logiesverstrekking	1	1%	0	1	1%
Restaurants, cafetaria's e.d.	53	46%	-1	52	44%
Cafés	16	14%	1	17	14%
Verhuur en lease van auto's	3	3%	0	3	3%
Verhuur van consumentenartikelen	2	2%	0	2	2%
Reisbemiddeling en reisorganisatie	7	6%	0	7	6%
Informatieverstrekking op het gebied van toerisme	0	0%	0	0	0%
Culturele uitleencentra, archieven, musea, dierentuinen	3	3%	0	3	3%
Overige recreatie	2	2%	0	2	2%
Totaal	114	100%	5	119	100%

Toerisme & Recreatie - werkgelegenheid

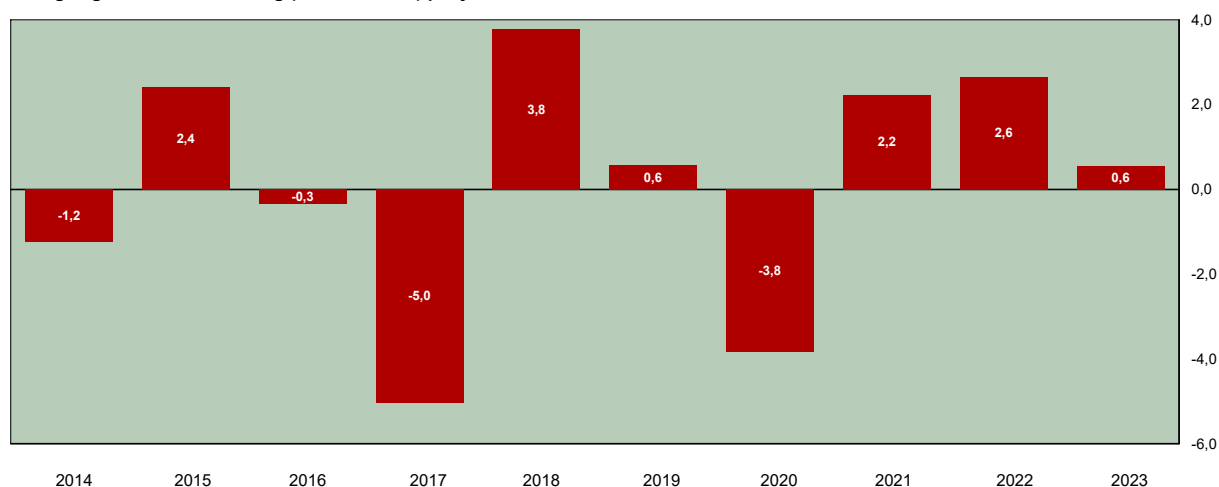
Werkgelegenheid (januari van ieder jaar)

	1 januari	Verandering	
		Abs.	In %
2015	875	-11	-1,2%
2016	896	21	2,4%
2017	893	-3	-0,3%
2018	848	-45	-5,0%
2019	880	32	3,8%
2020	885	5	0,6%
2021	851	-34	-3,8%
2022	870	19	2,2%
2023	893	23	2,6%
2024	898	5	0,6%

Werkgelegenheid, aandeel Toerisme & Recreatie

Werkgelegenheidsontwikkeling (2014 t/m 2023) per jaar in %

Werkgelegenheidsstructuur 2023-2024 (januari)

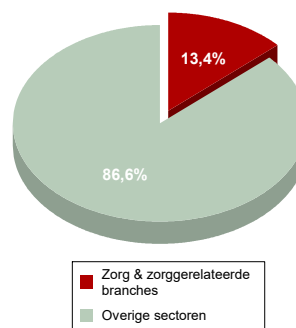
	2023		Ontwikkeling	2024	
	Abs.	In %		Abs.	In %
Handel in auto's en aanhangers	6	1%	4	10	1%
Winkels in overige artikelen	4	0%	0	4	0%
Personenvervoer over de weg	26	3%	2	28	3%
Binnenvaart (passagiersvaart)	0	0%	0	0	0%
Personenvervoer door de lucht	0	0%	0	0	0%
Hotels e.d.	92	10%	3	95	11%
Verhuur van vakantiehuizen en appartementen ; jeugdherberge	12	1%	-2	10	1%
Kampeerterreinen	11	1%	0	11	1%
Overige logiesverstrekking	1	0%	0	1	0%
Restaurants, cafetaria's e.d.	327	37%	0	327	36%
Cafés	38	4%	1	39	4%
Verhuur en lease van auto's	3	0%	0	3	0%
Verhuur van consumentenartikelen	2	0%	0	2	0%
Reisbemiddeling en reisorganisatie	11	1%	0	11	1%
Informatieverstrekking op het gebied van toerisme	0	0%	0	0	0%
Culturele uitleencentra, archieven, musea, dierentuinen	3	0%	0	3	0%
Overige recreatie	357	40%	-3	354	39%
Totaal	893	100%	5	898	100%

Zorg & zorggerelateerde branches - vestigingen

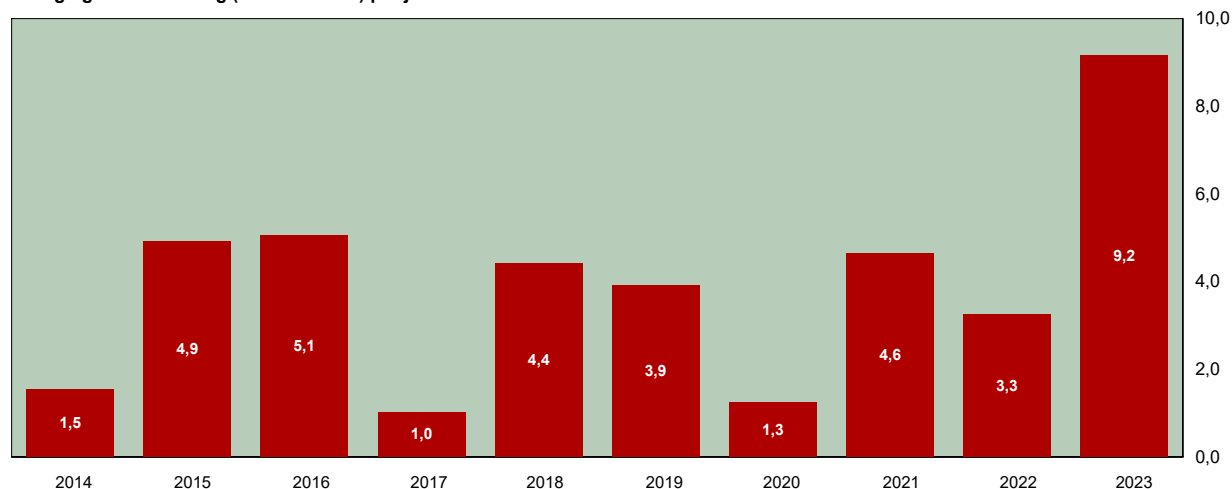
Vestigingen (januari van ieder jaar)

	1 januari	Verandering	
		Abs.	In %
2015	264	4	1,5%
2016	277	13	4,9%
2017	291	14	5,1%
2018	294	3	1,0%
2019	307	13	4,4%
2020	319	12	3,9%
2021	323	4	1,3%
2022	338	15	4,6%
2023	349	11	3,3%
2024	381	32	9,2%

Vestigingen, aandeel Zorg & zorggerelateerde branches

Vestigingenontwikkeling (2014 t/m 2023) per jaar in %

Vestigingenstructuur 2023-2024 (januari)

		2023		Ontwikkeling	2024	
		Abs.	In %		Abs.	In %
stuwend	Zorg	1	0%	0	1	0%
	Welzijnszorg	3	1%	0	3	1%
	Zorggerelateerde industrie	7	2%	1	8	2%
	Zorggerelateerde handel	3	1%	-1	2	1%
	Zorggerelateerde dienstverlening	4	1%	0	4	1%
	Totaal	18	5%	0	18	5%
verzorgend	Zorg	192	55%	22	214	56%
	Welzijnszorg	120	34%	8	128	34%
	Zorggerelateerde handel	16	5%	1	17	4%
	Zorggerelateerde dienstverlening	3	1%	1	4	1%
	Totaal	331	95%	32	363	95%
Totaal		349	100%	32	381	100%

Zorg & zorggerelateerde branches - werkgelegenheid

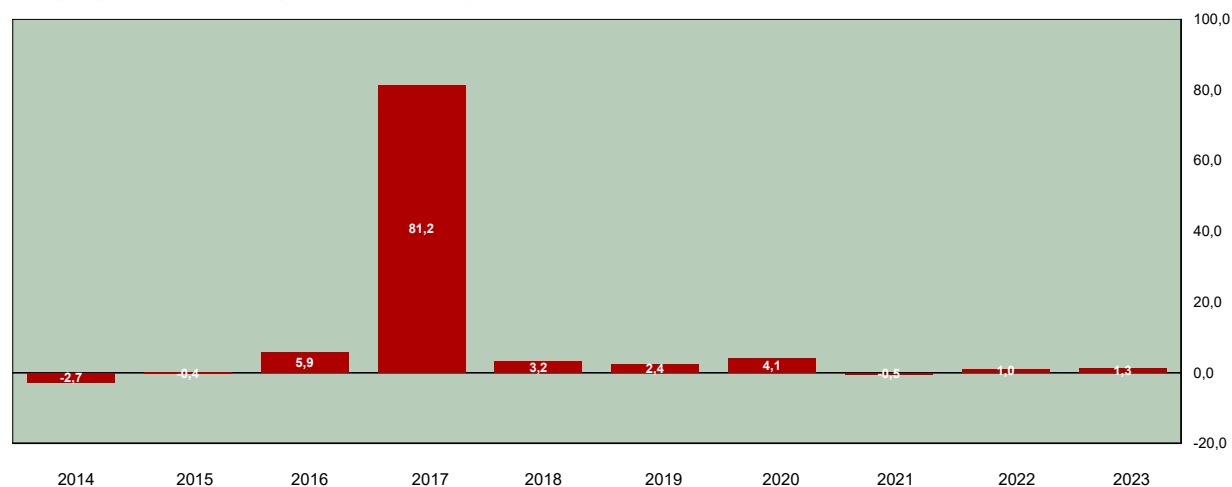
Werkgelegenheid (januari van ieder jaar)

	1 januari	Verandering	
		Abs.	In %
2015	2.133	-59	-2,7%
2016	2.125	-8	-0,4%
2017	2.250	125	5,9%
2018	4.077	1.827	81,2%
2019	4.208	131	3,2%
2020	4.307	99	2,4%
2021	4.484	177	4,1%
2022	4.463	-21	-0,5%
2023	4.509	46	1,0%
2024	4.567	58	1,3%

Werkgelegenheid, aandeel Zorg & zorggerelateerde branches

Werkgelegenheidsontwikkeling (2014 t/m 2023) per jaar in %

Werkgelegenheidsstructuur 2023-2024 (januari)

		2023		Ontwikkeling	2024	
		Abs.	In %		Abs.	In %
stuwend	Zorg	1	0%	0	1	0%
	Welzijnszorg	60	1%	10	70	2%
	Zorggerelateerde industrie	57	1%	3	60	1%
	Zorggerelateerde handel	10	0%	-1	9	0%
	Zorggerelateerde dienstverlening	4	0%	0	4	0%
	Totaal	132	3%	12	144	3%
verzorgend	Zorg	638	14%	48	686	15%
	Welzijnszorg	3.550	79%	-10	3.540	78%
	Zorggerelateerde handel	153	3%	7	160	4%
	Zorggerelateerde dienstverlening	36	1%	1	37	1%
	Totaal	4.377	97%	46	4.423	97%
Totaal		4.509	100%	58	4.567	100%

Vestigingsmilieus

Een groot gedeelte van de werkgelegenheid is te vinden op bedrijventerreinen, stedelijke dienstenterreinen en centrumgebieden. Daarom wordt in dit hoofdstuk, indien van toepassing, ingegaan op de vestigingen- en werkgelegenheidsstructuren en -ontwikkelingen in deze drie vestigingsmilieus in de gemeente Landgraaf. In bijlage 4 zijn de gegevens per vestigingsmilieu en locatie opgenomen.

Voor de bedrijventerreinen en stedelijke dienstenterreinen worden de afbakeningen gehanteerd zoals deze in de Limburgse bedrijventerreinenmonitor REBIS zijn vastgelegd (www.rebislimburg.nl).

In het kader van het Etil-infoproduct "Centrumgebieden in Kaart (CiK)" zijn de Limburgse centrumgebieden op pand c.q. adresniveau afgebakend. In "CiK" wordt ingegaan op de vestigingen en werkgelegenheidsstructuren en -ontwikkelingen, winkelvloeroppervlakte, leegstand, dynamiek en aanbod van bedrijfs-onroerendgoed in de Limburgse centrumgebieden.

Vergelijking vestigingsmilieus

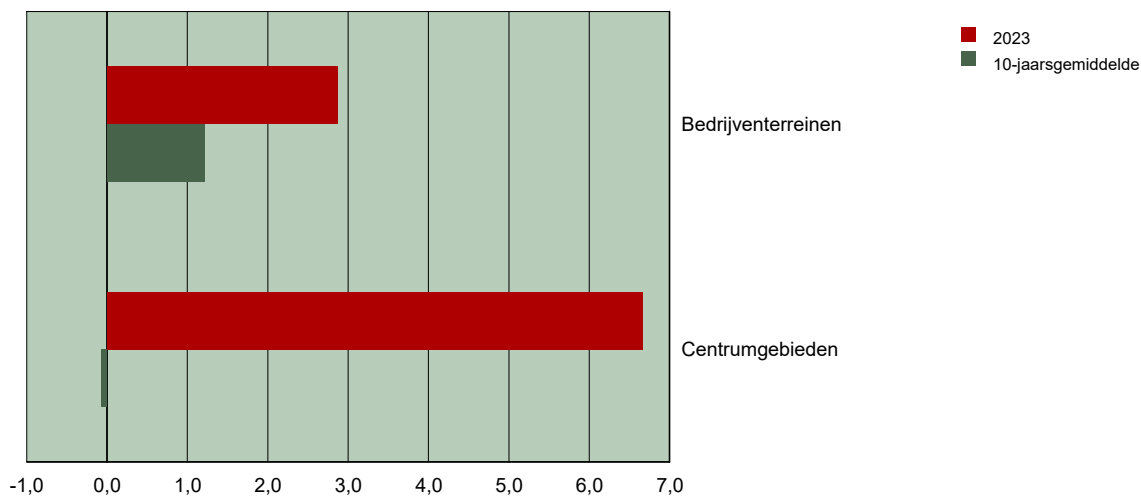
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Bedrijventerreinen	287	8	2,9%
Centrumgebieden	160	10	6,7%
Totaal	447	18	4,2%

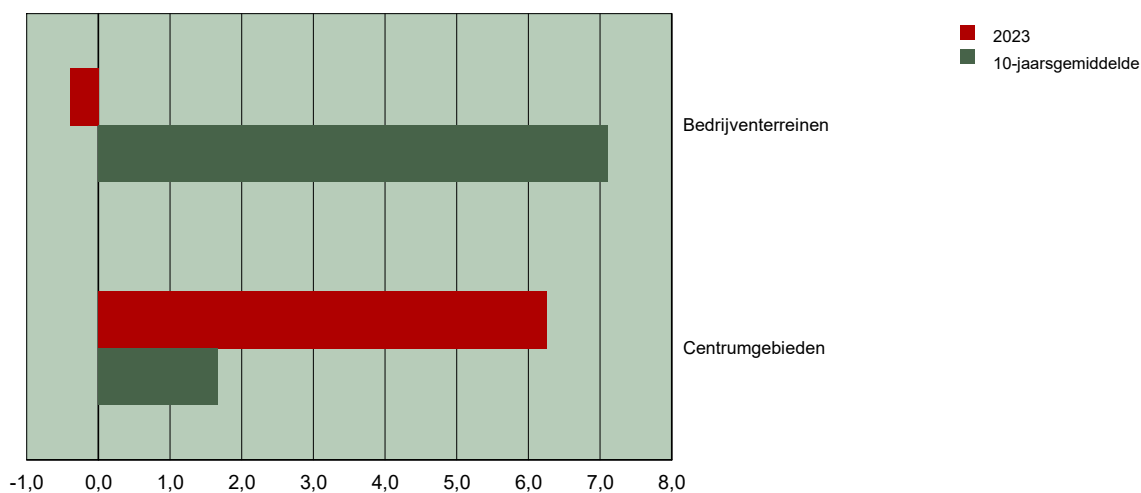
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Bedrijventerreinen	5.066	-20	-0,4%
Centrumgebieden	1.477	87	6,3%
Totaal	6.543	67	1,0%

Vestigingenontwikkeling, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling, in %

Bedrijventerreinen

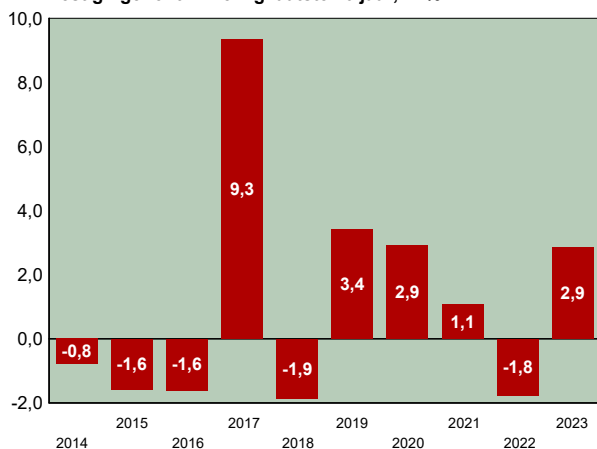
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Bedrijventerreinen	287	8	2,9%

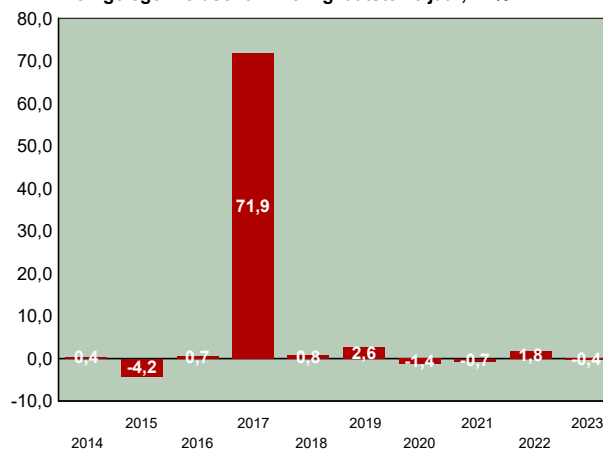
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Bedrijventerreinen	5.066	-20	-0,4%

Vestigingenontwikkeling laatste 10 jaar, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling laatste 10 jaar, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar sector

	1 januari 2024	In %	Ontw. 2023	
			Abs.	In %
01 Landbouw	3	1%	0	0,0%
02 Industrie	34	12%	1	3,0%
03 Bouwnijverheid	44	15%	-1	-2,2%
04 Groothandel	81	28%	1	1,2%
05 Detailhandel	21	7%	3	16,7%
06 Vervoer en opslag	20	7%	0	0,0%
07 Horeca	6	2%	2	50,0%
08 Info en communicatie	4	1%	0	0,0%
09 Financiële instellingen	1	0%	0	0,0%
10 Zakelijke diensten	34	12%	0	0,0%
11 Overheid	1	0%	0	0,0%
12 Onderwijs	2	1%	0	0,0%
13 Gezondheidszorg	15	5%	0	0,0%
14 Cultuur-sport-recreatie	14	5%	2	16,7%
15 Overige diensten	7	2%	0	0,0%
Totaal	287	100%	8	2,9%

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar sector

	1 januari 2024	Abs.	In %
01 Landbouw	3	0	0,0%
02 Industrie	806	20	2,5%
03 Bouwnijverheid	419	-31	-6,9%
04 Groothandel	687	8	1,2%
05 Detailhandel	179	10	5,9%
06 Vervoer en opslag	262	10	4,0%
07 Horeca	17	5	41,7%
08 Info en communicatie	10	0	0,0%
09 Financiële instellingen	1	0	0,0%
10 Zakelijke diensten	262	-18	-6,4%
11 Overheid	55	0	0,0%
12 Onderwijs	4	0	0,0%
13 Gezondheidszorg	2.325	-30	-1,3%
14 Cultuur-sport-recreatie	14	1	7,7%
15 Overige diensten	22	5	29,4%
Totaal	5.066	-20	-0,4%

Stedelijke dienstenterreinen

Er zijn in de gemeente Landgraaf geen stedelijke dienstenterreinen.

Centrumgebieden

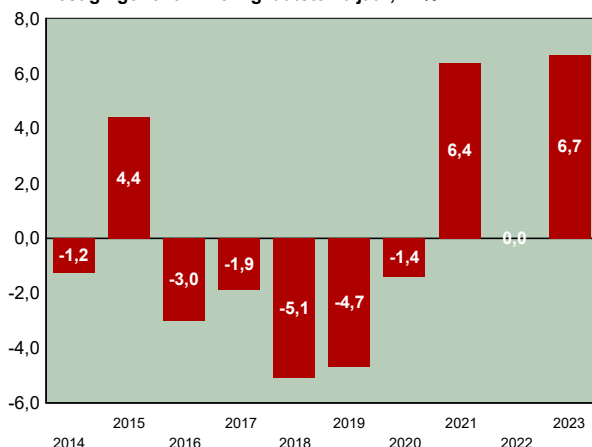
Vestigingenontwikkeling 2023-2024

	1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Centrumgebieden	160	10	6,7%

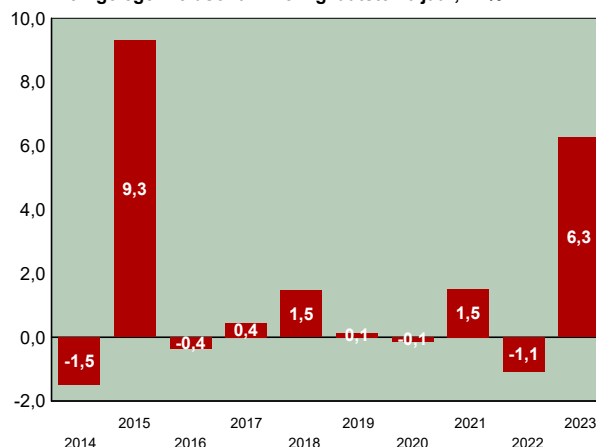
Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024

	2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %
Centrumgebieden	1.477	87	6,3%

Vestigingenontwikkeling laatste 10 jaar, in %

Werkgelegenheidsontwikkeling laatste 10 jaar, in %

Vestigingenontwikkeling 2023-2024, naar sector

		Ontw. 2023				Ontw. 2023			
		1 januari 2024	In %	Abs.	In %	1 januari 2024	Abs.	In %	
02	Industrie	1	1%	0	0,0%	1	0	0,0%	
03	Bouwnijverheid	4	3%	2	100,0%	8	6	300,0%	
04	Groothandel	1	1%	0	0,0%	3	0	0,0%	
05	Detailhandel	73	46%	4	5,8%	878	45	5,4%	
06	Vervoer en opslag	1	1%	0	0,0%	1	0	0,0%	
07	Horeca	18	11%	2	12,5%	110	3	2,8%	
08	Info en communicatie	1	1%	0	0,0%	1	0	0,0%	
09	Financiële instellingen	2	1%	0	0,0%	8	-2	-20,0%	
10	Zakelijke diensten	13	8%	1	8,3%	44	7	18,9%	
11	Overheid	2	1%	0	0,0%	325	25	8,3%	
12	Onderwijs	5	3%	2	66,7%	6	3	100,0%	
13	Gezondheidszorg	13	8%	-1	-7,1%	46	3	7,0%	
14	Cultuur-sport-recreatie	6	4%	1	20,0%	21	-1	-4,5%	
15	Overige diensten	20	13%	-1	-4,8%	25	-2	-7,4%	
Totaal		160	100%	10	6,7%	1.477	87	6,3%	

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024, naar sector

		Ontw. 2023				Ontw. 2023			
		1 januari 2024	In %	Abs.	In %	1 januari 2024	Abs.	In %	
02	Industrie	1	1%	0	0,0%	1	0	0,0%	
03	Bouwnijverheid	4	3%	2	100,0%	8	6	300,0%	
04	Groothandel	1	1%	0	0,0%	3	0	0,0%	
05	Detailhandel	73	46%	4	5,8%	878	45	5,4%	
06	Vervoer en opslag	1	1%	0	0,0%	1	0	0,0%	
07	Horeca	18	11%	2	12,5%	110	3	2,8%	
08	Info en communicatie	1	1%	0	0,0%	1	0	0,0%	
09	Financiële instellingen	2	1%	0	0,0%	8	-2	-20,0%	
10	Zakelijke diensten	13	8%	1	8,3%	44	7	18,9%	
11	Overheid	2	1%	0	0,0%	325	25	8,3%	
12	Onderwijs	5	3%	2	66,7%	6	3	100,0%	
13	Gezondheidszorg	13	8%	-1	-7,1%	46	3	7,0%	
14	Cultuur-sport-recreatie	6	4%	1	20,0%	21	-1	-4,5%	
15	Overige diensten	20	13%	-1	-4,8%	25	-2	-7,4%	
Totaal		160	100%	10	6,7%	1.477	87	6,3%	

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht naar wijk

	Vestigingen			Werkgelegenheid		
	1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
		Abs.	In %		Abs.	In %
Schaesberg	1.197	68	6,0%	7.484	-23	-0,3%
Nieuwenhagen	669	45	7,2%	2.222	213	10,6%
Ubach over Worms	971	68	7,5%	3.205	131	4,3%
Totaal	2.837	181	6,8%	12.911	321	2,5%

Bijlage 2: Overzicht naar buurt

		Vestigingen			Werkgelegenheid		
		1 januari 2024	Ontw. 2023		1 januari 2024	Ontw. 2023	
			Abs.	In %		Abs.	In %
Schaesberg	Kakert	125	8	6,8%	288	-50	-14,8%
	Lichtenberg	131	16	13,9%	332	24	7,8%
	De Dormig	77	7	10,0%	1.209	17	1,4%
	De Streep	97	0	0,0%	292	7	2,5%
	Klinkerkwartier	36	2	5,9%	37	2	5,7%
	Achter de Haesen	29	4	16,0%	71	19	36,5%
	Leenhof	64	9	16,4%	80	10	14,3%
	Schaesberg Centrum	312	-2	-0,6%	4.150	-79	-1,9%
	Achter den Winkel	67	10	17,5%	145	10	7,4%
	Mijnbuurt	91	1	1,1%	170	3	1,8%
	Eikske	99	13	15,1%	114	14	14,0%
	Heistraat	43	-1	-2,3%	50	0	0,0%
Nieuwenhagen	Gravenrode	26	1	4,0%	546	0	0,0%
	Nieuwenhagerheide	180	14	8,4%	455	37	8,9%
	Oud Nieuwenhagen	291	14	5,1%	702	33	4,9%
	Hoefveld	73	3	4,3%	115	9	8,5%
	Op de Kamp	70	9	14,8%	867	128	17,3%
	Exdel	41	1	2,5%	62	3	5,1%
Ubach over Worms	Brunssummerheide (Nieuw	14	4	40,0%	21	3	16,7%
	Abdissenbosch	227	24	11,8%	1.604	77	5,0%
	Parkheide	99	3	3,1%	160	3	1,9%
	Namiddagsche Driessen	49	1	2,1%	59	1	1,7%
	Lauradorp	214	13	6,5%	354	15	4,4%
	Waubach	219	13	6,3%	734	13	1,8%
	Groenstraat	96	6	6,7%	189	8	4,4%
	Rimburg	66	8	13,8%	89	13	17,1%
Totaal	Brunssummerheide (Abdis	1	0	0,0%	16	1	6,7%
		2.837	181	6,8%	12.911	321	2,5%

Bijlage 3: Overzicht naar sector en branche

	Vestigingen				Werkgelegenheid			
	2023	2024	2023-2024		2023	2024	2023-2024	
			Abs.	In %			Abs.	In %
Akkerbouw	5	5	0	0,0%	9	9	0	0,0%
Veehouderij	8	9	1	12,5%	25	27	2	8,0%
Akkerbouw / veehouderij	4	4	0	0,0%	8	8	0	0,0%
Dienstverlening voor de landbouw	10	9	-1	-10,0%	18	17	-1	-5,6%
Jacht en bosbouw	1	1	0	0,0%	1	1	0	0,0%
Landbouw	28	28	0	0,0%	61	62	1	1,6%
Winning van delfstoffen	1	1	0	0,0%	4	4	0	0,0%
Voedings- en genotmiddelen	11	8	-3	-27,3%	297	331	34	11,4%
Textiel en textielproducten	4	5	1	25,0%	5	6	1	20,0%
Artikelen van hout (excl. meubels)	1	1	0	0,0%	1	1	0	0,0%
Verv. papier, uitgeverijen, drukkerijen	6	6	0	0,0%	21	20	-1	-4,8%
Chemische- en kunststofproducten	7	6	-1	-14,3%	81	82	1	1,2%
Glas, aardewerk, cementproducten	6	9	3	50,0%	76	82	6	7,9%
Metalen en producten van metaal	18	17	-1	-5,6%	37	36	-1	-2,7%
Machines en apparaten	11	14	3	27,3%	318	301	-17	-5,3%
Transportmiddelen	2	2	0	0,0%	2	2	0	0,0%
Meubels	7	6	-1	-14,3%	9	8	-1	-11,1%
Overige goederen en SW-bedrijven	12	15	3	25,0%	23	26	3	13,0%
Elektriciteit, aardgas en warm water	2	2	0	0,0%	5	5	0	0,0%
Afvalbehandeling en -recycling	5	7	2	40,0%	35	39	4	11,4%
Industrie	93	99	6	6,5%	914	943	29	3,2%
Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw	100	120	20	20,0%	287	264	-23	-8,0%
Grond-, water- en wegenbouw	27	30	3	11,1%	33	35	2	6,1%
Slopen van bouwwerken, grondverzet	17	14	-3	-17,6%	24	22	-2	-8,3%
Bouwinstallatie	56	62	6	10,7%	240	260	20	8,3%
Afwerking van gebouwen	100	97	-3	-3,0%	159	160	1	0,6%
Gespecialiseerde werkzaamheden	37	38	1	2,7%	71	72	1	1,4%
Bouwnijverheid	337	361	24	7,1%	814	813	-1	-0,1%
Handel in auto's en aanhangers	42	42	0	0,0%	97	99	2	2,1%
Gespecialiseerde reparatie van auto's	14	16	2	14,3%	45	48	3	6,7%
Handel in auto-onderdelen	6	7	1	16,7%	26	28	2	7,7%
Handel, rep. motorfietsen	4	4	0	0,0%	6	6	0	0,0%
Handelsbemiddeling	12	14	2	16,7%	27	29	2	7,4%
Groothandel in landbouwproducten	5	5	0	0,0%	7	7	0	0,0%
Groothandel in v&g-middelen	16	17	1	6,2%	362	369	7	1,9%
Groothandel in ov. cons.art.	23	22	-1	-4,3%	151	152	1	0,7%
Groothandel in ICT-apparatuur	3	3	0	0,0%	17	10	-7	-41,2%
Groothandel in machines, apparaten	6	7	1	16,7%	19	21	2	10,5%
Overige groothandel	22	22	0	0,0%	56	57	1	1,8%
Groothandel	153	159	6	3,9%	813	826	13	1,6%
Voedings- en genotmiddelen	33	34	1	3,0%	630	663	33	5,2%
Kleding, mode art. en textiel	16	14	-2	-12,5%	52	50	-2	-3,8%
Schoenen, lederwaren en reisart.	7	7	0	0,0%	28	30	2	7,1%
Persoonlijke verzorging	10	11	1	10,0%	66	80	14	21,2%
Wonen en wooninrichting	6	7	1	16,7%	15	16	1	6,7%
Huishoudelijke artikelen	2	2	0	0,0%	31	31	0	0,0%
Consumentenelectronica	4	4	0	0,0%	16	14	-2	-12,5%
Doe-het-zelf	5	5	0	0,0%	131	138	7	5,3%
Vrije tijd en educatie	23	24	1	4,3%	72	78	6	8,3%
Warenhuizen	1	1	0	0,0%	27	23	-4	-14,8%
Overige detailhandel non food	4	4	0	0,0%	10	8	-2	-20,0%
Apotheken	4	4	0	0,0%	83	77	-6	-7,2%
Markthandel	19	18	-1	-5,3%	40	40	0	0,0%
Detailhandel niet via winkel of markt	150	162	12	8,0%	167	182	15	9,0%
Detailhandel	284	297	13	4,6%	1.368	1.430	62	4,5%

Bijlage 3: Overzicht naar sector en branche - vervolg

	Vestigingen				Werkgelegenheid			
	2023	2024	2023-2024		2023	2024	2023-2024	
			Abs.	In %			Abs.	In %
Vervoer over de weg	32	35	3	9,4%	224	239	15	6,7%
Vervoer over water	1	1	0	0,0%	1	1	0	0,0%
Vervoer door de lucht	0	0	0		0	0	0	
Opslag	8	7	-1	-12,5%	53	57	4	7,5%
Dienstverlening voor vervoer	8	6	-2	-25,0%	8	6	-2	-25,0%
Post- en koeriersdiensten	11	15	4	36,4%	80	89	9	11,2%
Vervoer en opslag	60	64	4	6,7%	366	392	26	7,1%
Hotels, pensions en conferentie-oorden	3	3	0	0,0%	92	95	3	3,3%
Vakantiehuisjes, -bungalowparken	6	5	-1	-16,7%	12	10	-2	-16,7%
Kampeertreinen	3	3	0	0,0%	11	11	0	0,0%
Overige logiesverstrekking	1	1	0	0,0%	1	1	0	0,0%
Cafés	16	17	1	6,2%	38	39	1	2,6%
Restaurants	12	12	0	0,0%	93	95	2	2,2%
Cafetaria's en ijssalons	41	40	-1	-2,4%	234	232	-2	-0,9%
Kantines en catering	36	49	13	36,1%	52	79	27	51,9%
Horeca	118	130	12	10,2%	533	562	29	5,4%
Uitgevers kranten, tijdschr. en software	1	2	1	100,0%	1	2	1	100,0%
Prod./distr. van radio, televisie en films	12	14	2	16,7%	12	15	3	25,0%
Radio- en televisieomroepen	3	2	-1	-33,3%	8	7	-1	-12,5%
Telecommunicatie	1	1	0	0,0%	1	1	0	0,0%
Gegevensverwerking, webhosting	2	2	0	0,0%	2	2	0	0,0%
Dienstverl. t.b.v. informatietechnologie	52	50	-2	-3,8%	62	60	-2	-3,2%
Dienstverl. t.b.v. informatietechnologie	2	1	-1	-50,0%	2	1	-1	-50,0%
Informatie en communicatie	73	72	-1	-1,4%	88	88	0	0,0%
Banken	0	0	0		0	0	0	
Overige financiële intermediatie	0	0	0		0	0	0	
Financiële bemiddeling en advisering	19	19	0	0,0%	42	40	-2	-4,8%
Financiële instellingen	19	19	0	0,0%	42	40	-2	-4,8%
Handel en verhuur van onroerend goed	14	14	0	0,0%	21	19	-2	-9,5%
Rechtskundige dienstverlening	26	28	2	7,7%	43	60	17	39,5%
Accountancy, belastingadvies en adm.	50	52	2	4,0%	81	78	-3	-3,7%
Overige zakelijke dienstverlening	81	94	13	16,0%	214	213	-1	-0,5%
Advisering t.a.v. bedrijfsvoering	89	98	9	10,1%	120	139	19	15,8%
Architecten-, ingenieursbureaus	48	51	3	6,2%	65	66	1	1,5%
Speur- en ontwikkelingswerk	5	6	1	20,0%	5	6	1	20,0%
Onderzoeks-, reclame- en pr-bureaus	23	21	-2	-8,7%	40	36	-4	-10,0%
Industrieel ontwerp	37	38	1	2,7%	63	61	-2	-3,2%
Fotografie en ontwikkelen van foto's	30	30	0	0,0%	30	30	0	0,0%
Verhuur van roerende goederen	26	28	2	7,7%	36	38	2	5,6%
Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	11	11	0	0,0%	42	40	-2	-4,8%
Gesp. reiniging van gebouwen	8	10	2	25,0%	8	11	3	37,5%
Reisbemiddeling en reisorganisatie	7	7	0	0,0%	11	11	0	0,0%
Beveiliging en opsporing	9	10	1	11,1%	22	21	-1	-4,5%
Facility management en reiniging	22	24	2	9,1%	338	320	-18	-5,3%
Callcenters	2	1	-1	-50,0%	2	1	-1	-50,0%
Zakelijke dienstverlening	488	523	35	7,2%	1.141	1.150	9	0,8%
Openbaar bestuur	5	5	0	0,0%	396	422	26	6,6%
Justitie en politie	0	0	0		0	0	0	
Overheid	5	5	0	0,0%	396	422	26	6,6%

Bijlage 3: Overzicht naar sector en branche - vervolg

	Vestigingen				Werkgelegenheid			
	2023	2024	2023-2024		2023	2024	2023-2024	
			Abs.	In %			Abs.	In %
Primair en speciaal onderwijs	10	10	0	0,0%	221	213	-8	-3,6%
Voortgezet onderwijs	2	2	0	0,0%	173	179	6	3,5%
MBO en educatie	0	0	0		0	0	0	
Overig onderwijs	108	131	23	21,3%	169	192	23	13,6%
Onderwijs	120	143	23	19,2%	563	584	21	3,7%
Med. en tandheelkundige praktijken	24	25	1	4,2%	167	179	12	7,2%
Paramed. en verloskundigenpraktijken	146	165	19	13,0%	221	252	31	14,0%
Overige zorgaanbieders	20	22	2	10,0%	238	243	5	2,1%
Verpleging, verzorging met overnachting	47	49	2	4,3%	1.391	1.401	10	0,7%
Maatschap. dienstverl. zndr overnachting	188	199	11	5,9%	2.540	2.564	24	0,9%
Gezondheids- en welzijnszorg	425	460	35	8,2%	4.557	4.639	82	1,8%
Kunst	94	112	18	19,1%	106	118	12	11,3%
Theaters en evenementenhallen	3	3	0	0,0%	10	10	0	0,0%
Culturele uitleencentra	3	2	-1	-33,3%	17	12	-5	-29,4%
Musea, kunstgalerieën	6	6	0	0,0%	6	6	0	0,0%
Dieren-/plantentuinen; natuur	2	2	0	0,0%	2	2	0	0,0%
Loterijen en kansspelen	1	1	0	0,0%	2	2	0	0,0%
Sport	49	47	-2	-4,1%	78	83	5	6,4%
Overige recreatie	20	21	1	5,0%	375	375	0	0,0%
Cultuur, sport en recreatie	178	194	16	9,0%	596	608	12	2,0%
Levensbeschouwelijke en politieke org.	19	19	0	0,0%	19	19	0	0,0%
Reparatie van consumentenartikelen	20	22	2	10,0%	23	26	3	13,0%
Wellness	203	209	6	3,0%	221	227	6	2,7%
Uitvaartbranche	3	4	1	33,3%	36	37	1	2,8%
Overige dienstverlening n.e.g.	30	29	-1	-3,3%	39	43	4	10,3%
Overige dienstverlening	275	283	8	2,9%	338	352	14	4,1%
Totaal	2.656	2.837	181	6,8%	12.590	12.911	321	2,5%

Bijlage 4: Overzicht naar vestigingsmilieu

		Vestigingen				Werkgelegenheid			
		2023	2024	2023-2024		2023	2024	2023-2024	
BEDRIJVENTERREINEN				Abs.	In %			Abs.	In %
Landgraaf	Abdissenbosch	127	135	8	6,3	1.180	1.255	75	6,4
	Bedrijventerrein Pals	1	1	0	0,0	2	2	0	0,0
	Hompertsweg e.o.	6	6	0	0,0	336	222	-114	-33,9
	Rukkener	5	5	0	0,0	112	118	6	5,4
	Strijthagen	139	139	0	0,0	3.614	3.570	-44	-1,2
Totaal		278	286	8	2,9	5.244	5.167	-77	-1,5

STEDELIJKE DIENSTENTERREINEN

Er zijn in de gemeente Landgraaf geen stedelijke dienstenterreinen.

CENTRUMGEBIEDEN

Landgraaf	Op de Kamp-Raadhuisplein	35	37	2	5,7	697	795	98	14,1
	Schaesberg	66	66	0	0,0	409	391	-18	-4,4
	Waubach	49	57	8	16,3	284	291	7	2,5
Totaal		150	160	10	6,7	1.390	1.477	87	6,3

Bijlage 5: Onderzoeksverantwoording

1 Inleiding

Deze rapportage is gebaseerd op gegevens uit het Vestigingenregister Limburg (VRL). Het VRL is een belangrijke bron voor lokale en regionale economische informatie, onder meer voor overheden zoals provincie en gemeenten. Het register geeft inzicht in de economische structuren en ontwikkelingen in een gemeente, wijk, winkelgebied of op een bedrijventerrein. Daarnaast geeft het VRL een overzicht van de in de gemeente gevestigde bedrijven. VRL-gegevens worden onder andere benut voor bestemmingsplannen, structuurschetsen, verkeersprojecten, milieu- en werkgelegenheidsbeleid en mobiliteitsbeheersing openbaar vervoer.

In deze bijlage worden opzet en werkwijze van het VRL nader beschreven. Hierbij komen achtereenvolgens aan de orde: de achtergrond van het VRL, de inhoud, definities en structuur van het VRL, de werkwijze van het VRL en de verantwoording over de gegevens die ontleend zijn aan het 'Vestigingenregister 2024' en waarop deze rapportage gebaseerd is.

Het VRL is gericht op registratie van alle in Limburg gevestigde bedrijven en instellingen. Per 1 januari 2024 stonden in het VRL in totaal bijna **120.000** bedrijven en instellingen geregistreerd. Een vestiging betreft een locatie van een onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar (dat wil zeggen elke fabriek, werkplaats, kantoor, winkel of andere bedrijfsruimte, dan wel elk complex daarvan) waarin of van waaruit een economische activiteit of zelfstandig (vrij) beroep wordt uitgeoefend door minimaal 1 werkzaam persoon. Daarbij kan het zowel gaan om zelfstandige vestigingen alsook om hoofd- en nevenvestigingen. Voorwaarde daarbij is dat er betaalde arbeid wordt verricht.

De gegevens die in het kader van het Vestigingenregister Limburg worden verzameld, bestaan uit een viertal componenten:

- vestigingen (adres, type activiteit);
- werkgelegenheid (fulltime, parttime, uitzendkrachten);
- oppervlakte in m² (bruto/verhuurbaar vloeroppervlak, winkelvloeroppervlak en uitbreidingsbehoefte);
- aanbod van bedrijfsfonroerendgoed (BOG-aanbod) (winkel-, kantoor-, bedrijfspanden).

In de voorliggende rapportage wordt ingegaan op de twee eerste aspecten.

2 Achtergrond VRL

In 1968 begon het Directoraat-Generaal voor de Arbeid van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe) met het opzetten van een vestigingenregister. Dit was destijds vooral gericht op de verwerking van gegevens over bedrijfsongevallen en beroepsziekten en omvatte alleen vestigingen met twintig of meer arbeidsplaatsen. Vanaf 1973 is dit register, dankzij de samenwerking met het Directoraat-Generaal voor de Arbeidsvoorziening, uitgebreid met vestigingen met tien tot twintig arbeidsplaatsen. Na een ministeriële beslissing is dit register omgebouwd tot een Landelijk Informatie Systeem Arbeidsorganisaties (LISA). Het register is qua organisatie opgebouwd uit zogenaamde regionale registerhouders. Vanaf 1989 actualiseert Etil jaarlijks het register betreffende vestigingen in Limburg (Vestigingenregister Limburg: VRL), waarbij sinds dat jaar ook vestigingen met minder dan tien personen worden geregistreerd in het VRL. In 1992 heeft het Ministerie de deelname en financiering aan LISA beëindigd. Hierbij werd het regionale Limburgse register (VRL) formeel aan Etil overgedragen. Sinds 1995 werken de regionale registerhouders in Nederland samen in de nieuwe Stichting LISA (Landelijk Informatie Systeem voor Arbeidsplaatsen en vestigingen). Daardoor bestaat sinds 1996 weer een landelijk dekkend bestand. In de afgelopen jaren heeft het VRL verschillende kwaliteitsverbeteringen doorlopen; zo is onder andere sinds enkele jaren een automatische koppeling met het Handelsregister van de Kamer van Koophandel tot stand gebracht, waarbij de maandelijks mutaties in het Handelsregister (na controle) in het VRL worden geïntegreerd. In de laatste 10 jaar is het register steeds meer doorontwikkeld van een sociaal-economisch register naar een sociaal en ruimtelijk economisch register. Zo zijn oppervlaktegegevens betreffende het perceel en de gebruiksvloeroppervlakte (winkel-, kantoor- en bedrijfsruimte) in het register opgenomen. Ook informatie over mogelijke uitbreidingsbehoefte wordt geregistreerd, maar ook gegevens over huur- en koopprijzen, bouwjaar en WOZ-waarde. Ook de XY-coördinaten van de vestigingen zijn in het register geïntegreerd, zodat de informatie in het VRL ook op kaart inzichtelijk is en is het register gekoppeld met de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen). In het register is sinds 2005 ook informatie opgenomen over het aanbod en de transacties van bedrijfsfonroerendgoed. Hierdoor is het register in de loop der jaren uitgebreid tot een integraal ruimtelijk-economisch vastgoedregister dat ingaat op de voorraad en het gebruik (c.q. aanbod) van bedrijfstvastgoed in Limburg.

Bijlage 5: Onderzoeksverantwoording - vervolg

3 Landbouwtellingen CBS - uitzonderingspositie agrarische sector tot 2009

In het register zijn gegevens voor alle Limburgse vestigingen van bedrijven en instellingen opgenomen. Tot 2009 vormde de agrarische sector hierop een uitzondering. De agrarische sector was tot dan toe een apart onderdeel van het VRL. Voor gegevens van de agrarische sector maakte het VRL van oudsher gebruik van de landbouwtellingen van het CBS. Deze statistieken hadden betrekking op vestigingen met activiteitscode 011 (akker- en tuinbouw), 012 (fokken en houden van dieren) en 013 (akker- en tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren). Deze codering is gerelateerd aan de standaard bedrijvenindeling (SBI 2008) van het CBS. De landbouwtellingen van het CBS werden tot 2009 ieder jaar op gemeenteniveau in het VRL geïntegreerd. Sinds 2009 zijn ook de landbouwvestigingen in het register opgenomen en zijn dus gegevens beschikbaar over agrarische bedrijven op vestigingsniveau.

4 Werkwijze onderhoud VRL

Het VRL wordt continu geactualiseerd, waarbij verschillende bronnen worden gebruikt. De belangrijkste zijn:

- VRL-enquête (jaarlijks); door de jaarlijkse enquêtering wordt het VRL 'opgeschoond'; dit wil zeggen dat met name de enquêtes die onbestelbaar terugkomen een waardevol instrument zijn om vestigingen te controleren. Daarnaast is deze enquête de belangrijkste bron om de actuele werkgelegenheidsgegevens te verkrijgen.
- Mutatieabonnement Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Maandelijks worden de mutaties in het Handelsregister, na controle, in het VRL geïntegreerd. Het betreft met name informatie over de vestigingendynamiek en niet zo zeer over werkgelegenheid (deze is veelal niet actueel in het Handelsregister);
- Gemeentelijke gegevens c.q. bedrijvenregisters; bij gemeentelijke participatie wordt de betreffende gemeente gevraagd om alle hun bekende vestigingen en/of mutaties aan Etil te melden. Ook gemeentegidsen vormen, vooral voor de quartaire sector (waaronder overheid en onderwijs en gezondheids- en welzijnszorg), een belangrijke informatiebron;
- Media; in kranten en weekbladen wordt in bedrijfseconomische rubrieken regelmatig melding gemaakt van nieuwe bedrijfsvestigingen, verhuizingen of faillissementen en ontwikkelingen op bedrijventerreinen;
- Internet; websites van bedrijven en verzamelsites van brancheorganisaties. Zo wordt bij een groot aantal bedrijven informatie over het aantal arbeidsplaatsen c.q. teamsamenstelling op de website gepresenteerd;
- Gevelcontrole; regelmatig wordt veldwerk/gevelcontrole gedaan om de actuele vestigingssituatie van bedrijven op te nemen. De nadruk ligt meestal op winkelcentra, bedrijventerreinen en kantoorconcentraties c.q. -locaties. Zo wordt het gebruik van uitgegeven percelen op de Limburgse bedrijventerreinen jaarlijks gecontroleerd.
- Jaarverslagen; met name voor non-profit instellingen wordt gebruik gemaakt van jaarverslagen.
- Centrale berichtgevers; zowel landelijk in het kader van LISA alsook provinciaal wordt gebruik gemaakt van zogenaamde centrale berichtgevers. Dit kunnen zowel grote landelijk/provinciaal opererende ondernemingen zijn met meerdere vestigingen, maar ook branche- of koepelorganisaties zoals het DUO (onderwijs).

De werkwijze bij het verzamelen en verwerken van gegevens uit de twee belangrijkste bronnen van informatie wordt hieronder nader toegelicht.

VRL-enquête

Doel van de VRL-enquête is om actuele informatie te verwerven over werkgelegenheid en vastgoedgegevens. De vestigingen vermeld in het VRL vormen de populatie die als basis dient voor de enquête. Deze wordt jaarlijks gehouden met als peildatum 1 januari. Deze peildatum is gekozen omdat hierdoor wordt aangesloten bij de ontwikkelingen in kalenderjaren en bij de peildata van externe bronnen (waaronder jaarverslagen). De enquête werd tot 2003 in even jaren integraal en in de oneven jaren op basis van een steekproef uitgevoerd. Daarbij werd een steekproef genomen onder vestigingen met minder dan vijf arbeidsplaatsen met een fractie van 1:10 uit de totale populatie. Vestigingen met vijf of meer arbeidsplaatsen werden ieder jaar benaderd. Met ingang van 2003 werd de VRL-enquête ieder jaar gehouden onder alle vestigingen met meer dan één werkzame persoon en onder een kwart van de eenmansbedrijven. Hierdoor ontstond ook met betrekking tot de kleinere vestigingen (met minder dan vijf arbeidsplaatsen) een betrouwbaarder beeld van de werkgelegenheid. Met ingang van 2018 wordt de enquête digitaal uitgezet onder alle vestigingen met een e-mailadres die niet hebben aangegeven geen e-mail te willen ontvangen. In totaal worden jaarlijks circa 40.000 bedrijven via de mail/internet benaderd.

Bijlage 5: Onderzoeksverantwoording - vervolg

Mutatieabonnement Kamer van Koophandel

Sinds 2001 maakt Etil voor het onderhoud van het VRL gebruik van een mutatieabonnement betreffende het Handelsregister van de Kamer van Koophandel, waarbij opvoeringen, afvoeringen en mutaties van vestigingen worden aangeleverd en verwerkt. In 2001 is, met terugwerkende kracht, gebruik gemaakt van het volledige bestand van de Kamer van Koophandel (KvK-bestand); dit wil zeggen dat de vestigingen die reeds aanwezig waren in het VRL met het Handelsregister zijn gekoppeld en vestigingen die ontbraken in het VRL zijn toegevoegd. Momenteel is circa 97% van de vestigingen in het VRL gekoppeld met het Handelsregister op basis van het KvK Vestigingsnummer en het KvK Dossiernummer. Een klein deel van de in het VRL geregistreerde vestigingen is namelijk op andere adressen ingeschreven (bijvoorbeeld bij de hoofdvestiging) of zijn (nog) niet ingeschreven in het Handelsregister. Sinds 2001 wordt op basis van het mutatieabonnement maandelijks onderzocht welke mutaties relevant zijn voor het VRL. Het Handelsregister is namelijk een juridisch register, terwijl het VRL een fysiek register betreft. Een deel van de inschrijvingen in het Handelsregister zijn namelijk voor het VRL niet relevant (lege BV's, juridische constructies, etcetera).

Kwaliteit en volledigheid

Vanaf 2001 heeft het VRL met terugwerkende kracht, onder andere dankzij de koppeling met het Handelsregister van de Kamer van Koophandel, een grote kwaliteitsverbetering doorgemaakt. Daardoor zijn ook steeds meer kleinere vestigingen goed vertegenwoordigd in het VRL. Ruim 9.000 vestigingen zijn in 2002 aan het register toegevoegd die ten onrechte nog niet in het VRL waren opgenomen. Deze vestigingen zijn met terugwerkende kracht in het register ingevoerd, zodat de tijdreeksen consistent blijven. Het betreft voor 98% vestigingen waar alleen parttimers of waar één tot en met vier arbeidsplaatsen werkzaam zijn. Doordat het kleinere vestigingen met minder dan vijf arbeidsplaatsen betrof, is de invloed op de werkgelegenheidsstructuur en -ontwikkeling minimaal. Een grotere invloed heeft deze kwaliteitsverbetering gehad op de vestigingenstructuur en -ontwikkeling; met name in absolute zin. Het VRL gaat uit van een volledigheidsperscentage betreffende het aantal vestigingen van naar schatting circa 95%. Voor de jaarlijkse werkgelegenheidsactualisatie wordt uitgegaan van een responspercentage van minimaal 60% (op basis van het aantal werkzame personen). Op te merken is verder dat alle correcties, kwaliteitsverbeteringen of definitiewijzigingen met terugwerkende kracht in het VRL worden doorgevoerd. Hierdoor blijft het mogelijk om een consistent beeld te geven van de economische ontwikkelingen.

5 VRL onderzoeksverantwoording 2024

VRL-actualisatie 2024: uitzet & respons

In 2024 zijn wederom nagenoeg alle vestigingen van bedrijven en instellingen in Limburg met een e-mailadres digitaal benaderd. In de gemeente Landgraaf betrof de onderzoekspopulatie 2.800 van de in totaal circa 120.000 vestigingen in Limburg. De respons werd in 2024 grotendeels bepaald door de jaarlijkse werkgelegenheidsenquête. De enquête is in januari 2024 uitgezet, waarna in april een rappel volgde. Vervolgens zijn alle grotere vestigingen die nog niet gerespondeerd hadden nogmaals telefonisch benaderd. Daarnaast vormen ook het Handelsregister (vooral betreffende nieuwe oprichtingen), websites, jaarverslagen van bedrijven en krantenartikelen in de regionale dagbladen (reorganisaties, nieuwe vestigingen en faillissementen) een belangrijke bron. De volgende tabel geeft de responsverantwoording van het register schematisch weer.

Responsverantwoording VRL-actualisatie 2024

	Vestigingen		Werkgelegenheid	
	Abs.	In %	Abs.	In %
Opgave via vestiging	21.228	18%	164.597	28%
Opgave via externe bron	1.145	1%	4.712	1%
Opgave via totaalopgave	4.525	4%	168.750	29%
Ophoging	90.888	77%	243.094	42%
Totaal	117.786	100%	581.153	100%

Opgave via vestiging: via enquête (post, digitaal), telefonisch rappel, jaarverslagen

Opgave via externe bron: media, Kamer van Koophandel

Opgave via totaalopgave: opgave van ondernemingstotaal (vervolgens inschatting vestigingstotalen)

Ophoging: op basis van respons rekening houdende met grootteklasse en economische activiteit

Bijlage 5: Onderzoeksverantwoording - vervolg

De non-respons is opgehoogd met behulp van het in het VRL aanwezige ophoogmodule op basis van de groei van de gerespondeerde vestigingen; daarbij is rekening gehouden met de economische activiteit en de grootteklasse van de vestigingen.

6 VRL-actualisatie: doorgevoerde mutaties

Naast de actualisering van werkgelegenheidsgegevens, worden ook andere mutaties in het Vestigingenregister uitgevoerd. Het betreft deels een actualisatie, maar deels ook kwaliteitsverbeteringen (bijvoorbeeld aanpassingen in benaming van vestigingen). In het volgende overzicht zijn de in de periode januari 2023 - januari 2024 doorgevoerde mutaties weergegeven.

Mutatieverantwoording

adreswijzigingen	14.781
naamswijzigingen	6.728
opvoeringen van vestigingen	23.553
afvoeringen van vestigingen	19.498
wijziging van economische activiteit	4.863
wijzigingen wp-verschillen	1.076
wijzigingen betreffende start-/einddatum	450
koppeling met handelsregister	251
Totaal	71.200

7 Overige opmerkingen

In het Vestigingenregister Limburg (VRL) vinden regelmatig innovaties plaats. In het volgende overzicht worden de belangrijkste vernieuwingen en veranderingen genoemd:

- In 2002 zijn alle winkelgebieden in Limburg door etil afgebakend en in het register opgenomen ten behoeve van het Etil informatieproduct 'CiK' (Centrum- c.q. Winkelgebieden in Kaart). In het "CiK" wordt ingegaan op de vestigingen en werkgelegenheidsstructuren en -ontwikkelingen, winkelvloeroppervlakte, leegstand, dynamiek en aanbod van bedrijfsonroerendgoed in de Limburgse centrumgebieden. De afbakening is overigens in 2013 ten behoeve van de Limburgse kantoren- en detailhandelsmonitor aangepast en deels uitgebreid (met stationsgebieden). Daarbij zijn de Limburgse centrumgebieden op pand c.q. adresniveau met behulp van de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) opnieuw afgebakend.
- Sinds 2002 worden in het register ook ruimtelijke gegevens gemonitord. In de jaarlijkse VRL-enquête onder alle Limburgse bedrijfsvestigingen zijn vragen opgenomen over de huidige locatie (gebruiksoppervlakte in m²). Het betreft daarbij de volgende gegevens: perceeloppervlakte, verhuurbare vloeroppervlakte (vvo), waarbij de verhuurbare vloeroppervlakte nader gespecificeerd is naar winkelruimte (winkelvloeroppervlakte; wvo), kantoorruimte en overige bedrijfsruimte. Daarnaast is ook informatie omtrent de uitbreidingsbehoefte in het register opgenomen.
- Sinds 2003 is informatie over het aanbod en de transacties van het bedrijfsonroerendgoed in Limburg op adresniveau in het VRL opgenomen. Deze informatie wordt ieder kwartaal geactualiseerd en zijn afkomstig van een 200-tal bronhouders. Daarbij worden ook gegevens geregistreerd zoals vraagprijs (huur- en/of koopprijs), verhuurbare vloeroppervlakte (onderverdeeld naar winkel-, kantoor- en overige bedrijfsruimte), aanboddatum, transactiedatum, bestaand/gepland object, incl./excl. woonruimte
- In 2006 is een integrale koppeling tot stand gebracht tussen het Vestigingenregister en de provinciale bedrijventerreinmonitor REBIS op kavelniveau. Dat wil zeggen dat per (uitgegeven) kavel op de Limburgse werklocaties bekend is welk bedrijf er is gevestigd en of er bedrijfsvastgoed wordt aangeboden. Tevens is de bedrijvendynamiek in beeld te brengen betreffende oprichtingen, opheffingen en verhuisbewegingen van, naar en tussen werklocaties.

Bijlage 5: Onderzoeksverantwoording - vervolg

- Op basis van het VRL is in 2008 de jaarlijkse publicatiereeks "Limburg aan het Werk" ontwikkeld die jaarlijks wordt geactualiseerd. In deze rapportages wordt op provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau de lokale en regionale economie op basis van VRL-gegevens geanalyseerd en gerapporteerd.
- In 2008 zijn in het register van alle adressen de X- en Y-coördinaten opgenomen. Hierdoor zijn diverse thematische kaarten bij Etil beschikbaar over de spreiding van bepaalde branches in Limburg. Deze kaarten kunnen op aanvraag samengesteld worden. Sinds 2012 wordt daarbij gebruik gemaakt van de X/Y-coördinaten zoals deze in de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) worden geregistreerd.
- In 2009 zijn individuele landbouwvestigingen op adresniveau in het VRL geïntegreerd. Voorheen werden de landbouwvestigingen op gemeenteniveau op basis van de CBS-landbouwstellingen in het register geïntegreerd.
- In 2009 heeft het CBS betreffende de sector- en brancheindeling een grootschalige SBI-conversie uitgevoerd. In het kader van deze conversie is de oude codering SBI'93 omgezet naar SBI2008. Deze conversie is met terugwerkende kracht ook in het register uitgevoerd, zodat de tijdreeksen consistent blijven. Op te merken is dat de analyses in de voorgaande rapportages niet meer vergelijkbaar met de analyses in de voorliggende rapportage.
- In 2009 is het 'oude' Handelsregister door een wetswijziging gewijzigd in het Nieuwe Handelsregister dat deel uit maakt van het stelsel van basisregistraties. Het nieuwe Handelsregister heeft meer functies dan het huidige register. Bovendien is het uitgebreider, met 15% meer inschrijvingen. In het Nieuwe Handelsregister zijn namelijk ook groepen geregistreerd die voorheen niet inschrijvingsplichtig waren. Bijvoorbeeld eenmanszaken in de landbouw, vrije beroepsbeoefenaren, maar ook ministeries en gemeenten. Alhoewel deze vestigingen in het VRL voor een groot deel al waren opgenomen op basis van andere bronnen, zijn nog een groot aantal 'nieuwe' vestigingen gevonden. De opname van deze vestigingen in het VRL is zo veel als mogelijk met terugwerkende kracht uitgevoerd. Etil acht het echter waarschijnlijk dat een deel van de nieuwe inschrijvingen niet met terugwerkende kracht in het Handelsregister zijn opgenomen, zodat de juiste oprichtingsdatum niet bekend is. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld vestigingen betreffende de vrije beroepen die voorheen niet inschrijvingsplichtig waren een grote vestigingengroei vertonen. De effecten op de werkgelegenheidsgroei zijn echter beperkt, omdat het vooral zzp-ers (zelfstandigen zonder personeel) betreft.
- In 2012 is de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) geïntegreerd in het Vestigingenregister Limburg. Dit wil zeggen dat het register gebruik maakt van de adressen zoals deze in de BAG zijn opgenomen. In het VRL zijn daarnaast ook BAG-gegevens opgenomen, zoals het identificatienummer van het verblijfsobject, de XY-coördinaten, bouwjaar, het gebruiksdoel en de gebruiks vloersoppervlakte van het verblijfsobject. De gegevens worden in het VRL twee maal in het jaar (januari en juli) in het register geactualiseerd op basis van de meest actuele BAG-bestanden.
- In 2012 is in opdracht van de Provincie Limburg Etil gestart met de ontwikkeling van een kantoren- en detailhandelsmonitor. Deze monitors zijn in 2013 gekoppeld aan en geïntegreerd in het register betreffende gegevens omtrent voorraad, de economische benutting van het kantoren- en winkelvastgoed, en oppervlaktegegevens (bvo, vvo, wvo). Ten behoeve van deze monitors heeft Etil de afbakening van de winkelgebieden verder doorontwikkeld naar centrumgebieden (inclusief de afbakening van de Limburgse stationsgebieden met een intercity-aansluiting).

Bijlage 6: Begrippen en definities

Vestigingen

Het VRL is een vestigingenregister van bedrijven en instellingen in Limburg. Onder een **'vestiging'** wordt verstaan: *"een locatie van een onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar; dat wil zeggen elke fabriek, werkplaats, winkel of andere bedrijfsruimte, dan wel elk complex daarvan, waarin of van waaruit een economische activiteit, andere (niet-economische) activiteit of zelfstandig (vrij) beroep ter verkrijging van inkomsten wordt uitgeoefend.* Een praktische uitwerking van deze definitie is het stellen van de vraag: "Wordt er betaald werk verricht ofwel verricht men werkzaamheden ter verkrijging van inkomsten?"

Werkgelegenheid

Onder werkgelegenheid worden geregistreerd: de arbeidsplaatsen van meewerkende eigenaren (directie, bedrijfshoofden) en meewerkende gezinsleden, zelfstandige beroepsbeoefenaren, werknemers in loondienst, personen op bedrijfsscholen en thuiswerk(st)ers voorzover zij voorkomen op de loonlijst van de vestiging, op-/afroepkrachten voor zover feitelijk werkzaam op de vestiging. Uitzendkrachten worden in het Vestigingenregister Limburg apart geregistreerd. In de voorliggende rapportage wordt, indien niet anders vermeld, uitgegaan van het totaal aantal arbeidsplaatsen c.q. de totale werkgelegenheid (fulltime en parttime in dienst + uitzendkrachten). Bij het bepalen van het aantal arbeidsplaatsen gelden de volgende uitgangspunten:

- er is geen uitsluiting op basis van leeftijd. Dit wil zeggen dat de arbeidsplaatsen van iedereen die volgens de wet mag werken, worden meegeteld;
- arbeidsplaatsen van langdurig zieken (meer dan een jaar) worden niet meegeteld;
- arbeidsplaatsen van stagiaires en vrijwilligers worden niet meegeteld.
- uitzendkrachten worden bij inlenende instelling geregistreerd.
- gedetacheerden worden bij uitlenende instellingen geregistreerd.
- WSW-ers worden bij uitlenende instellingen (SW-bedrijven) geregistreerd.

Arbeitsplaatsen versus werkzame personen

Personen met meer dan één baan bij verschillende bedrijven of instellingen kunnen meermalen worden geteld. Per afzonderlijke vestiging bezien, is het aantal arbeidsplaatsen en het aantal werkzame personen per definitie aan elkaar gelijk.

Fulltime en parttime

Het VRL maakt onderscheid in fulltime en parttime arbeidsplaatsen. Onder fulltime werkgelegenheid worden alle arbeidsplaatsen geteld waar 12 uur of meer per week wordt gewerkt. Parttime arbeidsplaatsen variëren in omvang dus van 1 tot 12 uur per week.

Vestigingsmilieus

De term vestigingsmilieus wordt in deze rapportage gebruikt als verzamelnaam voor bedrijventerreinen, stedelijke dienstenterreinen en centrumgebieden. Hierbij zijn de bedrijventerreinen en de stedelijke dienstenterreinen afgebakend op basis van de provinciale bedrijventerreinenmonitor REBIS (Regionaal Economisch Bedrijventerreinen Informatie Systeem). De stedelijk dienstenterreinen zijn overigens grootschalige dienstenlocatie, onderverdeeld in: stedelijke dienstenterreinen (R): grootschalige detailhandellocaties en stedelijke dienstenterreinen (K): grootschalige kantorenlocaties. De afbakening van centrumgebieden is door Etil in het kader haar informatieproduct "Centrumgebieden in Kaart" (CiK) afgebakend. De centrumgebieden zijn grotendeels gelijk aan winkelgebieden. In deze afbakening zijn ook de zeven stedelijke stationsgebieden in Limburg opgenomen (Venlo, Weert, Roermond, Sittard, Heerlen en Maastricht) met een intercity-aansluiting.

SBI 2008

De Standaard Bedrijfs Indeling van het CBS wordt in het Vestigingenregister Limburg gebruikt om de verschillende sectoren en branches in beeld te brengen. De SBI 2008 is gebaseerd op de indeling van de Europese Unie (NACE Rev 2) en op die van de Verenigde Naties (ISIC Rev 4). Deze indelingen worden ongeveer eens in de 15 jaar geactualiseerd. Van de laatste, in 2006/2007 gewijzigde, internationale indelingen is de nieuwe SBI 2008 afgeleid die vanaf 1-1-2008 de SBI'93 vervangt. De structuur van de SBI 2008 bestaat net als die van de SBI'93 uit vijf cijfers, waarbij de eerste vier cijfers, op een aantal uitzonderingen na, gelijk zijn aan de NACE Rev 2. Op het niveau van de afdelingen, aangegeven door twee cijfers, stemmen SBI 2008 en NACE Rev 2 overeen met de ISIC Rev 4. Indien ontwikkelingen in de economie daar aanleiding toe geven wordt de structuur van de SBI geactualiseerd. Dit gebeurt niet meer dan één maal per jaar en wel per januari en betreft de "Nederlandse" vijfde digit. De enige wijziging tot nu toe is de uitsplitsing in de SBI 47.91 "Detailhandel via postorder en internet" in 8 subgroepen die heeft geleid tot de eerste update van de SBI 2008: de SBI 2008 - versie 2012. Alle SBI-wijzigingen worden met terugwerkende kracht in het register geïntegreerd, zodat de tijdreeksen consistent blijven.

Bijlage 7: Afbakening speerpuntsectoren

Toerisme & Recreatie

Attractieparken

93211 Pret- en themaparken

Cultuursector

91021 Monumentenzorg

9103 Musea

Detailhandel

45194 Handel/rep. caravans

47644 Winkels kampeerartikelen

47789 Winkels overige artikelen

Horeca

55101 Cafés

55102 Cafetaria's, lunchrooms

56101 Hotel-restaurants

56102 Hotels

5630 Restaurants

Kampeersector

55202 Jeugdherb./vakantiekampen

5530 Kampeerterreinen

5590 Overige logiesverstrekking

7721 Verh.v.sport- en recreatieart.

Openlucht recreatie

91041 Dieren-/plantentuinen

91042 Natuurbehoud

Particulier verhuur (logies)

55201 Verhuur vakantiehuisjes/-app.

Promotie/informatie

7990 Informatie gebied toerisme

Reissector

7911 Reisbemiddeling

7912 Reisorganisatie

Transportsector

4910 Binnenvaart (passagiersvaart)

4932 Ongeregeld personenvervoer

49391 Personenvervoer door de lucht

5030 Personenvervoer per spoor

5110 Verh.en lease v.vrachtwagens

77111 Verhuur personenauto's

7712 Vervoer per taxi

Watersportsector

3012 Bouw sport-/recreatievaart.

3315 Jachthavens

47642 Rep. en onderhoud schepen

93291 Winkels in watersportartikelen

Zorg & zorggerelateerde branches

Zorg

86101 Universitair medische centra stuwend

86102 Algemene ziekenhuizen verzorgend

86103 Categoriele ziekenhuizen stuwend

86104 Geestelijke gezondheidszorg verzorgend

8621 Praktijken huisartsen verzorgend

86221 Praktijken med. specialisten stuwend

86222 Praktijken psychiaters verzorgend

86231 Praktijken tandartsen verzorgend

86232 Praktijken tandheelkunde verzorgend

86911 Praktijken verloskundigen verzorgend

86912 Praktijken fysiotherapeuten verzorgend

86913 Praktijken psychotherapeuten verzorgend

86919 Ov. paramed.praktijken verzorgend

86921 Gezondheidscentra verzorgend

86922 Arbobegeleiding/reïntegratie verzorgend

86923 Preventieve gezondheidszorg verzorgend

86924 Medische laboratoria verzorgend

86925 Ambulancediensten verzorgend

86929 Samenwerkingsorg. gezondh. verzorgend

Welzijnszorg

8710 Verpleeghuizen verzorgend

8720 Huizen verstand. gehandic. verzorgend

87301 Huizen niet-verstand gehandic. verzorgend

87302 Verzorgingshuizen verzorgend

87901 Jeugdzorg met overnachting verzorgend

87902 Maatschappelijk opvang stuwend

88101 Thuiszorg verzorgend

88991 Ambulante jeugdzorg verzorgend

Zorggerelateerde industrie

1086 Verv. gehomog. Voeding stuwend

2110 Verv. farmaceutische grondst. stuwend

2120 Verv. farmaceutische prod. stuwend

2660 Verv. bestralingsapp. stuwend

2670 Verv. optische instr. en app. stuwend

2731 Verv. kabels v. optische vezel stuwend

3092 Verv. fietsen/invalidenwagens stuwend

32501 Tandtechnische bedrijven stuwend

32502 Verv. med. instr. en hulpmid. stuwend

3313 Rep. elektro/optische app. stuwend

3319 Rep. overige apparatuur stuwend

3323 Inst. elektro/optische app. stuwend

3329 Inst. overige toebehoren stuwend

Zorggerelateerde handel

46436 Grth. in optische artikelen stuwend

46461 Grth. in farmaceutische prod. stuwend

46462 Grth. in med./tandheelk. Prod stuwend

47292 Winkels in natuurvoeding/ref. verzorgend

4773 Apotheken verzorgend

47741 Winkels drogisterij-artikelen verzorgend

47742 Winkels med. en orthop. art. verzorgend

47782 Winkels in optische artikelen verzorgend

Zorggerelateerde dienstverlening

72112 Biotechn. speur-/ontwik stuwend

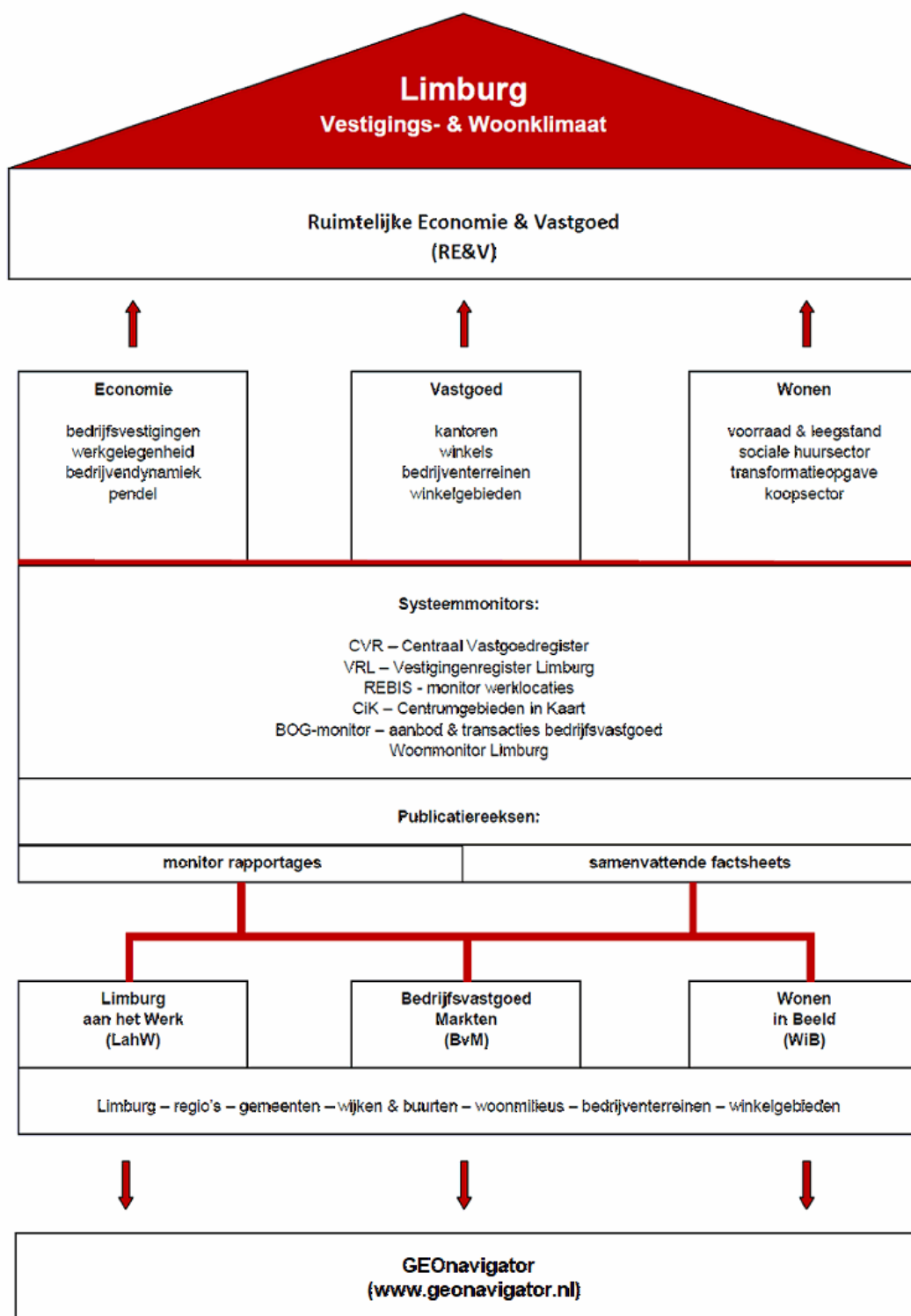
72193 Speur-/ontwikkelingsw gezondh. stuwend

7220 Speur-/ontwikkelingsw. maatsch stuwend

96031 Uitvaartverzorging verzorgend

96032 Crematoria, begraafplaatsen verzorgend

Bijlage 8: Etil en Ruimtelijke Economie & Vastgoed

**Etil research
group**

Zicht op
verbetering

**Brightlands
Smart Services Campus**

Smedestraat 2
6411 CR Heerlen

T +31(0)43 350 62 80
info@etil.nl
www.etil.nl